

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 132

Rozeslána dne 13. července 2004

Cena Kč 43,-

O B S A H:

409. Úplné znění zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), jak vyplývá z pozdějších změn
410. Úplné znění zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), jak vyplývá z pozdějších změn
-

409

PŘEDSEDA VLÁDY

vyhlašuje

úplné znění zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 159/2000 Sb., zákonem č. 316/2001 Sb., zákonem č. 12/2002 Sb., zákonem č. 126/2002 Sb. a zákonem č. 39/2004 Sb.

ZÁKON o pojišťovnictví

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ČINNOSTI V POJIŠŤOVNICTVÍ, PODMÍNKY JEJICH PROVOZOVÁNÍ A VÝKON STÁTNÍHO DOZORU

HLAVA I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Tento zákon upravuje v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ podmínky provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti a státní dozor nad provozováním pojišťovací a zajišťovací činnosti a penzij-

ního připojištění, vykonávaný Ministerstvem financí (dále jen „ministerstvo“).

(2) Tímto zákonem se řídí

- a) provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti pojišťovnou nebo zajišťovnou se sídlem na území České republiky,
- b) provozování pojišťovací činnosti na území České republiky pojišťovnou se sídlem na území jiného členského státu Evropské unie a na území států Evropského hospodářského prostoru,
- c) provozování pojišťovací činnosti na území České republiky pojišťovnou se sídlem na území jiného státu, než je uveden v písmenech a) a b), a
- d) výkon státního dozoru v pojišťovnictví,
- e) výkon zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví.

(3) Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, nevztahuje se tento zákon na provádění nemocenského

¹⁾ První směrnice Rady 73/239/EHS ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k podnikatelské činnosti v přímém jiném než životním pojištění a jejího výkonu, ve znění směrnice Rady 76/580/EHS, směrnice Rady 84/641/EHS, směrnice Rady 87/343/EHS, směrnice Rady 87/344/EHS, směrnice Rady 88/357/EHS, směrnice Rady 90/357/EHS, směrnice Rady 90/618/EHS, směrnice Rady 92/49/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/26/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/26/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/13/ES.

Směrnice Rady 78/473/EHS ze dne 30. května 1978 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se soupojištění v rámci Společenství.

Směrnice Rady 87/344/EHS ze dne 22. června 1987 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se pojištění právní ochrany.

Druhá směrnice Rady 88/357/EHS ze dne 22. června 1988 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého jiného než životního pojištění, kterou se stanoví opatření k usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb a kterou se mění směrnice Rady 73/23/EHS, ve znění směrnice Rady 90/618/EHS, směrnice Rady 92/42/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/26/ES.

Směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého jiného než životního pojištění a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (třetí směrnice o neživotním pojištění), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/26/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/64/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/78/ES ze dne 27. října 1998 o doplňkovém doзору nad pojišťovnami v pojišťovací skupině.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/17/ES ze dne 19. března 2001 o restrukturalizaci a likvidaci pojišťoven. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 týkající se životního pojištění.

pojištění, důchodového pojištění, sociálního zabezpečení, penzijního připojištění se státním příspěvkem a veřejného zdravotního pojištění podle zvláštních právních předpisů.^{1a)}

(4) Tento zákon se dále nevztahuje na

- a) činnost vzájemných podpůrných spolků a družstev, u kterých se plnění mění podle dostupných zdrojů a které vyžadují, aby každý z jejich členů platil stejný příspěvek;
- b) činnost spočívající v uzavírání závazků poskytnout plnění pouze v případě smrti, jestliže nepřesáhne průměrné náklady na pohřeb nebo jestliže je poskytováno nepeněžní plnění;
- c) činnost spočívající v poskytnutí pomoci v případě poruchy nebo nehody silničního vozidla, výkonem služby, ke které dojde na území členského státu [§ 2 odst. 2 písm. a)], ve kterém má poskytovatel této služby svoji provozovnu a jestliže tento poskytovatel není pojišťovnou a jedná-li se o
 1. opravu na místě, pokud poskytovatel služby využívá k této činnosti převážně vlastních zaměstnanců a vlastního vybavení,
 2. převoz vozidla do nejbližšího nebo nejvhodnějšího místa opravy a přeprava řidiče a spolucestujících do nejbližšího místa, ze kterého mohou pokračovat ve své cestě jinými prostředky,
 3. převoz vozidla, popřípadě řidiče a spolucestujících do místa jejich bydliště, do místa jejich odjezdu, je-li odlišné od místa jejich bydliště, nebo do cílového místa ve stejném státě.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) pojišťovnou tuzemská pojišťovna, pojišťovna z jiného členského státu nebo pojišťovna z třetího státu,
- b) tuzemskou pojišťovnou právnická osoba se sídlem na území České republiky, které bylo ministerstvem uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti podle tohoto zákona,
- c) pojišťovnou z jiného členského státu právnická osoba se sídlem na území členského státu Evropské unie nebo na území jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, které bylo udě-

leno úřední povolení k provozování pojišťovací činnosti,

- d) pojišťovnou z třetího státu právnická osoba se sídlem na území jiného státu, než který je uveden v písmenu b) nebo c), jíž bylo uděleno úřední povolení k provozování pojišťovací činnosti,
- e) pojišťovací činností uzavírání pojistných smluv podle zvláštního právního předpisu²⁾ pojišťovnou, správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv, poskytování asistenčních služeb a zpracování osobních údajů s těmito činnostmi souvisejících. Součástí pojišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny (dále jen „finanční umístění“), uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovnami o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv (pasivní zajištění) a činnost směřující k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků (zábranná činnost),
- f) zajišťovnou právnická osoba, jejíž činností je přebírání pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou, se sídlem na území České republiky, která provozuje zajišťovací činnost podle tohoto zákona, nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí, která provozuje zajišťovací činnost v souladu s právní úpravou země svého sídla,
- g) zajišťovací činností uzavírání smluv, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a pojišťovna se zavazuje platit zajišťovně ve smlouvě určenou část pojistného z pojistných smluv uzavřených pojišťovnou, které jsou předmětem této smlouvy, (dále jen „zajišťovací smlouva“), uzavírání zajišťovacích smluv mezi zajišťovnami, správa zajištění a poskytování plnění ze zajišťovacích smluv. Součástí zajišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy zajišťovny,
- h) činnostmi souvisejícími s pojišťovací nebo zajišťovací činností zprostředkovatelská činnost prováděná v souvislosti s pojišťovací nebo zajišťovací činností, poradenská činnost související s pojistnými fyzickými a právními osobami a šetření pojistných událostí prováděné samostatnými likvidátory pojistných událostí na základě smlouvy s pojišťovnou a další činnosti se souhlasem ministerstva,

^{1a)} Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 788 odst. 1 občanského zákoníku.

- i) solventností schopnost pojišťovny nebo zajišťovny trvale zabezpečit vlastními zdroji úhradu závazků z pojišťovací nebo zajišťovací činnosti,
- j) správou pojištění soubor činností směřujících k udržení a aktualizaci stavu pojistných smluv,
- k) pojistným rizikem míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím,
- l) pojistníkem osoba, která s pojišťovnou uzavřela pojistnou smlouvu,
- m) pojistným kmenem soubor uzavřených pojistných smluv,
- n) příslušenstvím pojistného kmene práva a povinnosti, které vyplývají z těchto pojistných smluv, a finanční umístění přiměřené tomuto pojistnému kmeni,
- o) zaslouženým pojistným část předepsaného pojistného podle uzavřené pojistné smlouvy, která časově souvisí s probíhajícím účetním obdobím, bez ohledu na to, zda pojistné bylo zapláceno,
- p) nezaslouženým pojistným část předepsaného pojistného podle uzavřené pojistné smlouvy, která časově souvisí s následujícím účetním obdobím, bez ohledu na to, zda pojistné bylo zapláceno,
- r) splnitelností závazků prokazatelná schopnost pojišťovny nebo zajišťovny uhradit všechny závazky vzniklé z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti včetně závazků splatných v následujících účetních obdobích,
- s) likvidací pojistné události soubor činností spojených s vyřizováním pojistné události, který počíná zahájením šetření nutného ke zjištění povinnosti pojišťovny plnit a rozsahu této povinnosti a končí stanovením výše pojistného plnění,
- t) asistenčními službami pomoc poskytovaná osobám, které se dostanou do nesnází během cestování nebo při pobytu mimo místo svého bydliště; spočívá v závazku pojišťovny, která provozuje pojišťovací činnost podle pojistného odvětví č. 18 části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu, poskytnout na základě předchozí úhrady pojistného okamžitě dostupnou pomoc osobě oprávněné podle pojistné smlouvy, pokud se tato osoba dostane do nesnází v důsledku pojistné události,
- u) pojistnými podmínkami podmínky zpracované pojistitelem pro uzavírání pojistných smluv pro jednotlivá pojistná odvětví, pro skupiny těchto odvětví nebo pro jednotlivé typy pojištění uzavíraných v rámci pojistného odvětví, zejména všeobecné pojistné podmínky, zvláštní nebo doplňkové pojistné podmínky,
- v) životním pojištěním soubor pojistných odvětví uvedených v části A přílohy č. 1 k tomuto zákonu,
- w) neživotním pojištěním soubor pojistných odvětví uvedených v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu,
- x) technickou úrokovou mírou zaručený podíl na výnosech z finančního umístění v životním pojištění,
- y) vnitřním kontrolním systémem systém mechanismů a nástrojů zaměřených zejména na posouzení pravdivosti, celistvosti a vypovídací schopnosti informací o činnosti pojišťovny nebo zajišťovny; na vyhledávání a dokumentaci rizik spojených s činností pojišťovny nebo zajišťovny a na určení pravděpodobnosti negativních dopadů těchto rizik; na stanovení pracovních postupů zabezpečujících věcnou správnost údajů vykazovaných v účetnictví pojišťovny nebo zajišťovny a testování jejich správnosti; na prověřování souladu činnosti pojišťovny nebo zajišťovny s právními předpisy; na vyhodnocování hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti řízení pojišťovny nebo zajišťovny s využitím zejména jejich finančních, majetkových a personálních zdrojů,
- z) adresou bydliště fyzické osoby adresa jejího bydliště nebo místa, kde se zdržuje; má-li fyzická osoba bydliště na více místech, adresa bydliště, kde fyzická osoba bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale,
- aa) státním dozorem v pojištnictví rozhodování a kontrolní činnost v tomto zákonem nebo zvláštním právním předpisem stanoveném rozsahu prováděné ministerstvem v soukromém pojištnictví, činnosti s tím související a soubor nástrojů určených k jeho výkonu,
- bb) kontrolní činností ministerstva kontrola dodržování tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem stanovených pravidel regulujících provozování činnosti v soukromém pojištnictví, včetně finančního dozoru a dozoru nad činností pojišťovny ve skupině,
- cc) finančním dozorem kontrola hospodaření pojišťovny, zejména její platební schopnosti, tvorby technických rezerv, včetně matematických rezerv, finančního umístění podle tohoto zákona, dodržování zvláštními právními předpisy stanovených administrativních a účetních postupů a spolehlivosti vnitřních kontrolních systémů,
- dd) dozorem nad činností pojišťovny ve skupině kontrola skutečností, které se týkají přidružené společnosti pojišťovny, jejího společníka a přidružené společnosti společníka pojišťovny a které ovlivňují nebo mohou ovlivnit finanční situaci pojišťovny,
- ee) osobou s účastí na řízení pojišťovny nebo zajišťovny osoba, která není členem statutárního nebo dozorčího orgánu pojišťovny nebo zajišťovny, jejím prokuristou nebo zástupcem její pobočky a která na základě dohody, účasti na pojišťovně nebo zajišťovně nebo na základě jiné skutečnosti podstatným způsobem ovlivňuje její činnost,

- ff) zprostředkovatelskou činností v pojišťovnictví odborná činnost směřující k uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv a činnosti s tím související,
- gg) pojišťovacím agentem právnická nebo fyzická osoba, která provádí zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě smlouvy s pojišťovnou,
- hh) pojišťovacím nebo zajišťovacím makléřem právnická nebo fyzická osoba, která provádí zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě smlouvy s osobou, která má zájem o uzavření pojistné nebo zajišťovací smlouvy,
- ii) samostatným likvidátorem pojistných událostí fyzická nebo právnická osoba, která provádí na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou, jejím jménem a na její účet, šetření nutné ke zjištění rozsahu její povinnosti plnit ze sjednaného pojištění.
- (2) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí
- a) členským státem členský stát Evropské unie nebo jiný stát tvořící Evropský hospodářský prostor;
- b) domovským členským státem členský stát, ve kterém se nachází sídlo pojišťovny;
- c) členským státem pobočky členský stát, ve kterém pojišťovna z členského státu působí na základě práva zakládat pobočky;
- d) provozování pojišťovací činnosti na základě práva zřizovat pobočky každá trvalá přítomnost (usazení se) pojišťovny z členského státu na území jiného členského státu, než je členský stát, ve kterém má tato pojišťovna sídlo; tato přítomnost může mít formu organizační složky podniku, jako např. agentury, nebo může být kanceláří vedenou vlastním personálem pojišťovny nebo osobou, která je sice nezávislá, ale má trvalé oprávnění jednat za pojišťovnu stejně, jako by jednala agentura;
- e) svobodou dočasně poskytovat služby právo pojišťovny se sídlem v členském státě dočasně provozovat pojišťovací činnost na území jiného členského státu, než ve kterém má pojišťovna své sídlo, a to v rozsahu povolení, které jí bylo uděleno příslušným úřadem země jejího sídla, jestliže tato činnost nemá charakter trvalé přítomnosti na území tohoto jiného členského státu;
- f) členským státem závazku členský stát, ve kterém má pojistník jako fyzická osoba bydliště nebo pojistník jako právnická osoba sídlo nebo pobočku společnosti, jestliže se jedná o závazek z životního pojištění, nebo členský stát, kde se nachází pojistné riziko, jestliže se jedná o závazek z neživotního pojištění;
- g) členským státem, kde se nachází pojistné riziko, členský stát,
1. v němž se nachází majetek, jestliže se pojištění vztahuje buď na budovy, nebo na budovy a jejich obsah, pokud je tento obsah kryt stejnou pojistnou smlouvou,
2. v němž je registrováno vozidlo, pokud se pojištění vztahuje na vozidla jakéhokoliv typu,
3. kde pojistník uzavřel pojistnou smlouvu, jestliže se jedná o pojistnou smlouvu s dobou trvání pojištění v délce 4 měsíců nebo méně, kterou jsou pojištěna pojistná rizika při cestování nebo během dovolené bez ohledu na pojistné odvětví neživotních pojištění, do kterých tato rizika spadají,
4. ve kterém má pojistník jako fyzická osoba své bydliště nebo pojistník jako právnická osoba svoji podnikatelskou jednotku, jíž se pojistná smlouva týká;
- h) členským státem poskytování služeb členský stát závazku, jestliže je tento závazek pojištěn pojišťovnou z členského státu nebo její pobočkou, která se nachází v jiném členském státě, než je členský stát závazku;
- i) kvalifikovanou účastí přímý nebo nepřímý podíl nebo jejich součet na základním kapitálu nebo hlasovacích právech právnické osoby, který představuje alespoň 10 % nebo který dává možnost vykonávat významný vliv na řízení této právnické osoby;
- j) příslušným úřadem úřad vykonávající dozor nad činností pojišťovny;
- k) úzkým propojením vztah mezi dvěma nebo více osobami, při kterém má jedna z osob na druhé osobě přímý nebo nepřímý podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech, který představuje 20 % a více, nebo tuto osobu ovládá, nebo koncern;
- l) regulovaným trhem trh s finančními nástroji nacházející se v členském státě a regulovaný v souladu s právními předpisy tohoto státu nebo finanční trh situovaný v zemi, která není členským státem, pokud byl uznán domovským členským státem pojišťovny a splňuje srovnatelné požadavky jako regulovaný trh členského státu, zejména veškeré finanční nástroje, se kterými se obchoduje na tomto trhu, musí mít kvalitu srovnatelnou s kvalitou nástrojů, se kterými se obchoduje na regulovaném trhu nebo na regulovaných trzích uvedeného členského státu;
- m) odpovídajícími aktivy pokrytí závazků z pojištění, u kterých byla dohodnuta možnost plnění z pojištění v určité měně, prostřednictvím aktiv vyjádřených nebo realizovatelných v této měně (pravidlo kongruence);
- n) rizikovým kapitálem částka splatná v případě smrti, od které se odečte matematická rezerva;

- o) matematickou rezervou rezerva pojistného životních pojištění.

(3) Pro výkon státního dozoru nad pojišťovacími skupinami se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) účastí jakákoli majetková účast na jiné společnosti nebo přímé nebo nepřímé držení 20 nebo více procent hlasovacích práv nebo kapitálu společnosti,
- b) společníkem osoba, která má účast,
- c) přidruženou společností společnost, ve které má určitá osoba účast,
- d) pojišťovací holdingovou společností ovládající společnost, jejíž hlavní činností je získávat a držet podíly v ovládaných společnostech, které jsou výlučně nebo převážně pojišťovnami, pojišťovnami z třetích států nebo zajišťovnami, přičemž alespoň jedna z těchto ovládaných společností je pojišťovnou,
- e) pojišťovací holdingovou společností se smíšenou činností ovládající společnost jiná než pojišťovna, pojišťovna z třetího státu, zajišťovna nebo pojišťovací holdingová společnost, jejíž alespoň jedna ovládaná společnost je pojišťovnou,
- f) skupinou 2 nebo více osob, mezi kterými existuje úzké propojení.

Provozování činností v pojišťovníctví

§ 3

(1) Pojišťovací nebo zajišťovací činnost na území České republiky může provozovat pouze pojišťovna nebo zajišťovna podle tohoto zákona, které ministerstvo udělilo povolení, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Pojišťovna se sídlem na území České republiky může za podmínek stanovených tímto zákonem provozovat pojišťovací činnost, pokud byla založena jako akciová společnost nebo družstvo.

(3) Provozovat zajišťovací činnost může za podmínek stanovených tímto zákonem pojišťovna nebo zajišťovna se sídlem na území České republiky založená pouze jako akciová společnost. Na provozování zajišťovací činnosti na území České republiky zajišťovnou nebo pojišťovnou se sídlem v zahraničí se tento zákon nevztahuje, s výjimkou § 35a odst. 2 písm. d).

(4) Tuzemská pojišťovna může provozovat pouze pojišťovací činnost nebo zajišťovací činnost a činnosti s nimi související, a to v rozsahu povolení, které jí bylo uděleno ministerstvem. Pojišťovna, které bylo uděleno povolení k provozování zajišťovací činnosti, nemůže přebírat do zajištění pojistná rizika, která jsou pojistěna pojistnou smlouvou, kterou sama uzavřela. Zajišťovna může provozovat pouze zajišťovací činnost a činnosti s ní související, a to v rozsahu povolení, které jí bylo uděleno ministerstvem.

(5) Zprostředkovatelskou činnost v pojišťovníctví na území České republiky lze provozovat pouze pro pojištění provozované pojišťovnou podle tohoto zákona nebo pro zajišťovnu.

§ 4

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se právní postavení pojišťovny a zajišťovny obchodním zákoníkem.

(2) Tuzemská pojišťovna založená jako akciová společnost nebo zajišťovna je oprávněna vydávat akcie, s nimiž je spojeno hlasovací právo, pouze v zaknihované podobě.

(3) Tuzemská pojišťovna nebo zajišťovna je povinna při výkonu svých činností postupovat obezřetně, zejména neprovádět tyto činnosti způsobem, který poškozují majetek jí svěřené třetími osobami nebo ohrožuje její bezpečnost a stabilitu nebo bezpečnost a stabilitu osob s pojišťovnou propojených. Za tímto účelem je tuzemská pojišťovna a zajišťovna povinna vytvořit a po celou dobu své činnosti udržovat vnitřní kontrolní systémy, pravidelně vyhodnocovat informace z nich a včas přijímat odpovídající opatření.

Provozování pojišťovací činnosti pojišťovnou se sídlem mimo území České republiky

§ 5

Pojišťovny se sídlem v zahraničí

(1) Pojišťovna se sídlem v zahraničí (dále jen „zahraniční pojišťovna“) může na území České republiky provozovat za podmínek stanovených tímto zákonem pojišťovací činnost prostřednictvím své organizační složky.

(2) Při udělování povolení k provozování pojišťovací činnosti zahraniční pojišťovně je ministerstvo oprávněno požadovat potřebné informace přímo od orgánu státního dozoru země sídla této pojišťovny a na požádání tohoto dozorcího orgánu poskytovat údaje o činnosti zahraniční pojišťovny na území České republiky prostřednictvím její organizační složky. Nevyplyvá-li výměna informací mezi orgány státních dozorů z mezinárodních smluv, je zahraniční pojišťovna povinna na žádost ministerstva zabezpečit získávání potřebných informací od orgánu státního dozoru země sídla pojišťovny.

(3) Společenství pojistitelů známé jako Lloyd's (dále jen „společenství pojistitelů“) se pro účely tohoto zákona považuje za zahraniční pojišťovnu. Vedoucí organizační složky této pojišťovny musí být současně oprávněn zavazovat jednotlivé pojistitele společenství.

§ 5a

Provozování pojišťovací činnosti pojišťovnou z jiného členského státu

(1) Pojišťovna z jiného členského státu je oprávněna provozovat na území České republiky pojišťovací činnost na základě práva zřizovat své pobočky (usazení) nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby, a to v rozsahu, v jakém jí bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti v zemi jejího sídla.

(2) Před zřízením pobočky pojišťovny z jiného členského státu na území České republiky musí být ministerstvo v souladu s právem Evropských společenství informováno příslušným úřadem domovského členského státu nejméně o

- a) plánu činnosti, výčtu pojistných odvětví pojišťovací činnosti provozované na území České republiky a vnitřní organizační struktury pobočky,
- b) adresy umístění pobočky na území České republiky, na kterou se zasílají veškerá sdělení zástupci pojišťovny z jiného členského státu,
- c) jménu vedoucího pobočky, který musí být oprávněn zavazovat pojišťovnu a zastupovat ji při jednání s třetími osobami a soudy v České republice, a
- d) tom, že tato pojišťovna disponuje požadovanou mírou solventnosti.

(3) Před započatím činnosti pobočky pojišťovny z jiného členského státu je ministerstvo povinno ve lhůtě do 2 měsíců ode dne obdržení informací uvedených v odstavci 2 informovat pojišťovnu a příslušný úřad domovského členského státu o podmínkách, za nichž může být činnost pobočky vykonávána na území České republiky.

(4) Pobočka pojišťovny z jiného členského státu může být zřízena a zahájit svoji činnost, jakmile pojišťovna z jiného členského státu, která hodlá zřídit na území České republiky svoji pobočku, obdržela informaci ministerstva o podmínkách činnosti pobočky na území České republiky, nebo marným uplynutím lhůty 2 měsíců ode dne doručení sdělení podle odstavce 2 ministerstvu. Tím není dotčena povinnost zápisu do obchodního rejstříku podle § 28 odst. 4 obchodního zákoníku.

(5) Pojišťovna z jiného členského státu je oprávněna provozovat svoji činnost na území České republiky na základě svobody dočasně poskytovat služby za podmínky, že

- a) před zahájením této činnosti informuje příslušný úřad domovského členského státu a sdělí mu rozsah pojištění, které hodlá na území České republiky provozovat,
- b) ministerstvo obdrží v souladu s právem Evropských společenství informace podle odstavce 6.

(6) Před zahájením činnosti na území České republiky pojišťovnou z jiného členského státu na základě svobody dočasně poskytovat služby musí být v souladu s právem Evropských společenství ministerstvu sděleny příslušným úřadem domovského členského státu tyto informace:

- a) potvrzení, že pojišťovna z jiného členského státu vlastní aktiva nejméně ve výši požadované míry solventnosti podle § 22,
- b) rozsah pojištění podle pojistných odvětví, která je pojišťovna z jiného členského státu oprávněna nabízet v souladu s povolením uděleným jí příslušným úřadem domovského členského státu,
- c) rozsah pojištění podle pojistných odvětví, která hodlá pojišťovna z jiného členského státu nabízet na území České republiky,
- d) jméno, příjmení a datum narození a adresa bydliště škodního zástupce v České republice jmenovaného pro vyřizování nároků z pojištění, jestliže má být provozováno pojištění podle pojistného odvětví č. 10 písmena a) uvedeného v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

§ 5b

Další povinnosti pojišťovny z jiného členského státu provozující pojišťovací činnost na území České republiky na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby a výkon státního dozoru nad touto činností

(1) Pojišťovna z jiného členského státu, která provozuje na území České republiky svoji pojišťovací činnost na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby, je povinna předložit ministerstvu doklady o své činnosti vyžádané ministerstvem.

(2) Zjistí-li ministerstvo, že pojišťovna z jiného členského státu neplní povinnosti, které se na tuto činnost v České republice vztahují, je povinno požadovat, aby uvedená pojišťovna odstranila zjištěné nedostatky.

(3) Pokud pojišťovna z jiného členského státu neuvědve svoji činnost do souladu s právními předpisy, je ministerstvo povinno informovat o této skutečnosti příslušný úřad domovského členského státu.

(4) Pokud opatření, přijatá příslušným úřadem domovského členského státu, nevedou k odstranění zjištěných nedostatků v činnosti pojišťovny z jiného členského státu, je ministerstvo povinno přijmout taková opatření, aby zabránilo této pojišťovně v dalším porušování povinností. O těchto opatřeních je ministerstvo povinno informovat příslušné úřady domovského členského státu. Je-li to nezbytné v zájmu ochrany spotřebitele, zakáže ministerstvo takové pojišťovně uzavírat na území České republiky nové pojistné smlouvy nebo rozšiřovat závazky z již sjednaných pojistných smluv.

(5) Pro účely kontroly je pojišťovna z jiného členského státu, která provozuje pojišťovací činnost na území České republiky na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby, povinna informovat ministerstvo o pojistných podmínkách používaných při uzavírání pojistných smluv a jejich změnách.

§ 5c

Provozování pojišťovací činnosti pojišťovnou z třetího státu

(1) Pojišťovna z třetího státu může na území České republiky provozovat pojišťovací činnost pouze prostřednictvím pobočky za podmínek stanovených tímto zákonem a zvláštními právními předpisy, a to na základě povolení uděleného ministerstvem (§ 8 odst. 4).

(2) Při udělování povolení k provozování pojišťovací činnosti pojišťovně z třetího státu je ministerstvo oprávněno požadovat potřebné informace přímo od příslušného úřadu země sídla této pojišťovny a na požádání tohoto úřadu poskytovat údaje o činnosti pojišťovny na území České republiky prostřednictvím její pobočky. Nevyplyvá-li výměna informací mezi příslušnými úřady z mezinárodních smluv, je pojišťovna z třetího státu povinna na žádost ministerstva zabezpečit získávání potřebných informací od příslušného úřadu země sídla pojišťovny.

(3) Povolení k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky prostřednictvím pobočky lze udělit, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- pojišťovna z třetího státu je oprávněna podle právních předpisů platných v zemi jejího sídla provozovat pojišťovací činnost podle pojistných odvětví životních nebo neživotních pojištění,
- pojišťovna z třetího státu zřídí na území České republiky svoji pobočku,
- pojišťovna z třetího státu se zaváže zřídit a vést v místě sídla pobočky účetnictví speciálně pro činnost, kterou provozuje na území České republiky, a uchovávat veškeré doklady vztahující se k této činnosti,
- pojišťovna z třetího státu ustanoví svého pověřeného zástupce v České republice, který musí být schválen před zahájením výkonu své činnosti ministerstvem,
- pojišťovna z třetího státu má na území České republiky svůj majetek, jehož hodnota se rovná nejméně jedné polovině minima garančního fondu podle § 22 odst. 2 a vloží nejméně jednu čtvrtinu tohoto minima jako jistinu na účet zvlášť k tomu zřízený u banky se sídlem na území České republiky nebo u pobočky zahraniční banky, se kterým nelze nakládat bez souhlasu ministerstva,

- pojišťovna z třetího státu se zaváže udržovat požadovanou míru solventnosti podle § 22,
- pojišťovna z třetího státu předloží obchodní plán podle § 8 odst. 2,
- pojišťovna z třetího státu jmenuje škodního zástupce v České republice pro vyřizování nároků z pojištění, jestliže má být provozováno pojištění podle pojistného odvětví č. 10 písmena a) uvedeného v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

(4) Bylo-li pojišťovně z třetího státu v zemi jejího sídla uděleno povolení k souběžnému provozování pojišťovací činnosti podle pojistných odvětví životního a neživotního pojištění, nemůže pojišťovna prostřednictvím své jedné pobočky na území České republiky nabízet současně životní i neživotní pojištění. Současně se životním pojištěním však lze nabízet i pojištění úrazu a nemoci podle pojistných odvětví č. 1 a 2 uvedených v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu, pokud bylo k takovému souběhu uděleno povolení příslušným úřadem domovského členského státu.

(5) Nestanoví-li tento zákon jinak, vztahují se ustanovení tohoto zákona týkající se provozování pojišťovací činnosti tuzemskou pojišťovnou a výkonu státního dozoru nad touto činností obdobně na provozování pojišťovací činnosti pojišťovnou z třetího státu prostřednictvím její pobočky zřízené na území České republiky.

(6) Každá pojišťovna z třetího státu, která požádala ve více než jednom členském státu o povolení k provozování pojišťovací činnosti prostřednictvím svých poboček nebo toto povolení již získala od více než jednoho členského státu, může požádat o tato zvýhodnění:

- požadovaná míra solventnosti uvedená v § 22 se vypočítá ve vztahu k celému rozsahu podnikání, které se uskutečňuje v rámci členských států; v tomto případě se pro účely tohoto výpočtu přihlíží pouze k činnostem realizovaným všemi pobočkami zřízenými v rámci členských států,
- vklad požadovaný podle odstavce 3 písm. e) bude uložen pouze v jednom z těchto členských států,
- majetek, který je určen ke krytí požadavků na garanční fond, se může nacházet v libovolném členském státě, ve kterém pojišťovna z třetího státu provozuje svoji pojišťovací činnost.

(7) Zvýhodnění podle odstavce 6 lze udělit pouze všechna současně. Žádost o udělení zvýhodnění je pojišťovna z třetího státu povinna podat příslušným úřadům členských států, ve kterých má být pojišťovací činnost provozována. V žádosti musí být uveden příslušný úřad členského státu, který v budoucnosti bude dohlížet na dodržování podmínek solventnosti podnikání pojišťovny prostřednictvím jejích poboček zřízených v rámci členských států. Volbu daného úřadu

musí pojišťovna odůvodnit. Vklad podle odstavce 3 písm. e) bude složen v tomto členském státě.

(8) Zvýhodnění mohou být udělena pouze v případě, že příslušné úřady všech členských států, ve kterých byla žádost podána, s nimi souhlasí. Zvýhodnění platí ode dne odeslání informace ostatním příslušným úřadům o tom, že zvolený příslušný úřad podle odstavce 7 bude dohlížet na stav solventnosti za veškerou provozovanou pojišťovací činnost prostřednictvím poboček pojišťovny z třetího státu zřízených v členských státech.

(9) Zvolený příslušný úřad podle odstavce 7 obdrží od ostatních členských států informace potřebné pro výkon kontrolní činnosti nad celkovou solventností poboček pojišťovny z třetího státu zřízených na jejich území. Na žádost jednoho nebo více zainteresovaných členských států budou zvýhodnění udělena všemi zúčastněnými členskými státy odejmuta.

§ 6

Státní dozor v pojištnictví

(1) Státní dozor v pojištnictví vykonává zejména v zájmu ochrany spotřebitele ministerstvo. O této své činnosti vypracovává každoročně zprávu, která obsahuje zhodnocení vývoje na pojistném trhu, zejména přehled pojišťoven a zajišťoven, kterým bylo uděleno nebo odejmuto povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, nápravná a sankční opatření přijatá ministerstvem podle tohoto zákona, přehled přijatých a připravovaných legislativních změn v oblasti pojištnictví a celkové výsledky vývoje pojištění nabízených na pojistném trhu, a uveřejňuje ji ve Finančním zpravodaji nejpozději do 30. září kalendářního roku.

(2) Státnímu doзору v pojištnictví podléhají pojišťovny, které na území České republiky provozují pojišťovací činnost, tuzemské pojišťovny a zajišťovny provozující zajišťovací činnost a právnické a fyzické osoby, které na tomto území provozují zprostředkovatelskou činnost v pojištnictví, činnost samostatných likvidátorů pojistných událostí a další činnosti související s pojišťovací a zajišťovací činností a další fyzické a právnické osoby, a to v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.

(3) Při výkonu státního dozoru v pojištnictví spolupracuje ministerstvo s mezinárodními organizacemi, s orgány státního dozoru jiných států, s ústřed-

ními správními orgány a organizacemi působícími v oblasti pojištnictví.

(4) Každá osoba zúčastněná při výkonu státního dozoru v pojištnictví musí splňovat podmínku důvěryhodnosti podle § 10a a k výkonu činnosti musí mít odpovídající odborné i kvalifikační předpoklady. Podrobnosti výkonu této činnosti stanoví organizační řád ministerstva.

§ 6a

Působnost ministerstva

Ministerstvo

- vykonává státní dozor v pojištnictví a penzijním připojištění v rozsahu stanoveném tímto zákonem a zvláštními právními předpisy,^{2a)}
- rozhoduje o právech a povinnostech právnických a fyzických osob, pokud tak stanoví tento zákon nebo zvláštní právní předpisy,^{2a)}
- vede seznamy odpovědných pojistných matematiků, nucených správců, likvidátorů oprávněných provádět likvidaci pojišťovny nebo zajišťovny a registr zprostředkovatelů pojištění a samostatných likvidátorů pojistných událostí,
- spolupracuje s jinými správními úřady a institucemi nejméně v rozsahu stanoveném tímto zákonem a zvláštními právními předpisy,
- v rozsahu své působnosti spolupracuje s mezinárodními organizacemi a zahraničními úřady,
- informuje veřejnost o službách z oblasti pojištění v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem a zvláštními právními předpisy,
- jedenkrát ročně zpracovává zprávu o své činnosti, kterou ministr financí předkládá vládě k informaci.

§ 6b

Zaměstnanci ministerstva

(1) Zaměstnanci ministerstva, kteří mají vykonávat činnosti spojené s výkonem státního dozoru v pojištnictví a penzijním připojištění anebo zajišťovat obdobné činnosti v rámci plnění dalších úkolů, musí splňovat podmínky důvěryhodnosti (§ 10a) a musí být plně způsobilí k právním úkonům.

(2) Kvalifikačním předpokladem zaměstnance uvedeného v odstavci 1 je vždy nejméně úplné střední (všeobecné nebo odborné) vzdělání.

^{2a)} Například zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 42/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí).

§ 6c

Informace poskytované Komisi Evropských společenství

(1) Ministerstvo sděluje Komisi Evropských společenství a příslušným úřadům členských států, které tuzemské úřady nebo orgány mohou v souladu s ustanoveními § 39a získávat informace, na které se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost podle tohoto zákona.

(2) Ministerstvo sděluje Komisi Evropských společenství informace týkající se soukromého pojištění v souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů Evropských společenství nebo na její vyžádání.

HLAVA II**PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ POJIŠŤOVACÍ A ZAJIŠŤOVACÍ ČINNOSTI**

§ 7

Povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti

(1) Provozovat pojišťovací nebo zajišťovací činnost je tuzemská pojišťovna oprávněna pouze na základě povolení ministerstva a za podmínky umístění jejího statutárního i skutečného sídla na území České republiky. Povolení vydané ministerstvem za podmínek stanovených tímto zákonem je platné pro všechny členské státy a opravňuje tuzemskou pojišťovnu k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti na území jiného členského státu, a to buď prostřednictvím pobočky zřízené v členském státě nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.

(2) Povolení ministerstva je tuzemská pojišťovna nebo pojišťovna z třetího státu povinna si vyžádat před rozšířením nebo změnou pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, pokud tyto změny nepodléhají pouze oznamovací povinnosti.

(3) Povolení tuzemské pojišťovně nebo pojišťovně z třetího státu k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti na území České republiky nebo k rozšíření nebo změně této činnosti uděluje ministerstvo na základě písemné žádosti, která obsahuje náležitosti stanovené tímto zákonem. O této žádosti rozhodne ministerstvo nejpozději do 6 měsíců ode dne jejího doručení ministerstvu.

(4) Povolení podle odstavce 1 nelze udělit, pokud

- a) nejsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem,
- b) členové statutárních nebo dozorčích orgánů pojišťovny nebo zajišťovny nebo zástupce pobočky pojišťovny, nesplňují podmínky důvěryhodnosti nebo tyto osoby nebo osoby s účastí na řízení

pojišťovny nebo zajišťovny nedávají s ohledem na jejich kvalifikaci a dosavadní praxi jistotu obezřetného řízení pojišťovny, její pobočky nebo zajišťovny,

- c) úzké propojení mezi pojišťovnou a dalšími fyzickými nebo právnickými osobami brání účinnému výkonu dozoru v pojišťovnictví podle tohoto zákona,
- d) účinnému výkonu dozoru v pojišťovnictví podle tohoto zákona brání právní předpisy státu, který není členským státem, kterými se řídí jedna nebo více fyzických nebo právnických osob, s nimiž má pojišťovna z třetího státu úzké propojení, nebo obtížná vynutitelnost povinností daných těmito právními předpisy,
- e) existuje důvodné podezření, že základní kapitál a další finanční zdroje pojišťovny nebo zajišťovny pocházejí z trestné činnosti nebo pocházejí z neidentifikovatelných zdrojů; původ základního kapitálu a dalších finančních zdrojů je žadatel povinen ministerstvu prokázat, nebo
- f) udělení povolení by bylo v rozporu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce mezinárodních smluv.

(5) Povolení k provozování pojišťovací činnosti se uděluje podle pojistných odvětví životních pojištění nebo podle pojistných odvětví neživotních pojištění nebo podle skupin neživotních pojištění uvedených v části C přílohy č. 1 k tomuto zákonu; jedná-li se o rozšíření činnosti podle § 10 odst. 1, může být povolení uděleno i pro pojistné odvětví, které není uvedeno v příloze č. 1 k tomuto zákonu, ale které lze provozovat v souladu s právním předpisem státu, na území kterého má být tato činnost rozšířena. Ministerstvo je oprávněno požadovaný rozsah činnosti omezit, jestliže není dostatečně prokázána schopnost žadatele provozovat bezpečně pojišťovací činnost v rozsahu uvedeném v žádosti.

(6) Pojišťovně nelze udělit povolení k souběžnému provozování pojišťovací činnosti podle pojistných odvětví životních pojištění a neživotních pojištění, s výjimkou pojišťovny, která žádá o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti podle pojistných odvětví životních pojištění, které lze udělit povolení k souběžnému provozování pojišťovací činnosti podle pojistných odvětví č. 1 a 2 neživotních pojištění.

(7) Ministerstvo neudělí povolení k zahájení pojišťovací činnosti, dokud nebude informováno o vlastních pojišťovny nebo zajišťovny a o velikostech jejich podílů. Ministerstvo povolení neudělí, pokud není zajištěno řádné a obezřetné řízení pojišťovny nebo zajišťovny, anebo není, s ohledem na požadovaný rozsah a charakter činnosti pojišťovny nebo zajišťovny, dána jistota její finanční stability.

(8) Pojišťovna, které bylo uděleno povolení k pro-

vozování pojišťovací činnosti podle jednoho nebo více pojistných odvětví neživotních pojištění, může uzavřít pojistnou smlouvu i pro pojistné riziko spadající do odvětví, pro které jí nebylo uděleno povolení, za předpokladu, že toto riziko

- a) je spojeno s pojistným rizikem spadajícím do odvětví, pro které jí bylo uděleno povolení, a
- b) týká se předmětu, který je pojištěn proti pojistnému riziku podle písmene a), a
- c) je pojištěno pojistnou smlouvou, kterou je pojištěno pojistné riziko podle písmene a), (dále jen „doplňkové pojištění“).

(9) Doplňkovým pojištěním nemůže být pojistné riziko spadající do pojistného odvětví neživotních pojištění č. 14, 15 nebo 17.

§ 8

Žádost o udělení povolení

(1) Žádost o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti obsahuje

- a) obchodní firmu,
- b) sídlo,
- c) stanovy, u akciové společnosti také zakladatelskou smlouvu nebo listinu,
- d) obchodní plán,
- e) výši základního kapitálu u akciové společnosti a zapisovaného základního kapitálu u družstva (dále jen „základní kapitál“) a jeho původ,
- f) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození, bydliště a doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle § 10a každé fyzické osoby jako zakladatele pojišťovny nebo doklad o důvěryhodnosti podle § 10b právnické osoby jako zakladatele pojišťovny,
- g) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození, bydliště a doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle § 10a každé fyzické osoby, která je členem představenstva, dozorčí rady nebo kontrolní komise nebo která má jinak působit jako prokurista pojišťovny, nebo osoby, která na základě dohody, účasti na pojišťovně nebo zajišťovně nebo na základě jiné skutečnosti podstatným způsobem ovlivňuje její činnost, u všech fyzických osob také údaje o dosaženém druhu vzdělání a praxi,
- h) jméno a příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození a místo trvalého pobytu fyzické osoby, která bude vykonávat činnost odpovědného pojistného matematika podle § 23,
- i) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresu fyzických osob navrhaných do funkce škodních zástupců jmenovaných v členských státech, má-li být provozováno pojištění

podle pojistného odvětví č. 10 písmena a) uvedeného v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

(2) Obchodní plán obsahuje

- a) pojistné odvětví, popřípadě skupiny odvětví, pro které má být povolení uděleno,
- b) metody výpočtu pojistného, u životních pojištění včetně statistických dat, na kterých je založen tento výpočet,
- c) metody výpočtu technických rezerv,
- d) základní principy pasivního zajištění,
- e) položky, z nichž se sestává minimální garanční fond podle § 22 odst. 2,
- f) předpokládané náklady na vybudování provozního systému a obchodní sítě a způsob krytí těchto nákladů; v případě provozování pojištění podle odvětví neživotních pojištění č. 18 také finanční a technické zdroje určené na zabezpečení asistenčních služeb,
- g) pro první 3 účetní roky

- 1. předpokládané výnosy a náklady v členění na náklady spojené se zavedením činnosti a na běžné náklady, zejména režijní a odměny pojišťovacím zprostředkovatelům,
- 2. předpokládaná výše předepsaného pojistného, nákladů na pojistná plnění a výše tvorby technických rezerv podle § 13,
- 3. předpokládaná rozvaha,
- 4. předpokládané finanční zdroje určené ke krytí závazků z provozované pojišťovací činnosti.

(3) Žádost zahraniční pojišťovny o povolení k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky prostřednictvím její organizační složky obsahuje údaje podle odstavce 1 písm. a) až d) a h), obchodní plán podle odstavce 2 a dále obsahuje

- a) doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle § 10a fyzické osoby, která je navrhována jako vedoucí organizační složky zahraniční pojišťovny, včetně místa jejího pobytu v České republice, údajů o dosaženém druhu vzdělání a praxi,
- b) souhlasné stanovisko orgánu, který vykonává státní dozor v pojišťovnictví v zemi sídla pojišťovny, s rozšířením činnosti zahraniční pojišťovny na území České republiky,
- c) potvrzení orgánu podle písmene b) o finanční stabilitě zahraniční pojišťovny včetně vývoje solventnosti podle § 22 za poslední 3 roky a
- d) účetní závěrky za poslední 3 roky ověřené auditorem.

Je-li doba trvání zahraniční pojišťovny kratší, předloží doklady podle písmen c) a d) za dobu svého trvání. V případě společenství pojistitelů se doklady podle písmene d) nahrazují ročními obchodními účty a auditorským osvědčením, které potvrzuje, že závazky kaž-

děho pojistitele vzniklé z provozované pojišťovací činnosti jsou plně kryté odpovídajícími aktivy.

(4) Žádost pojišťovny z třetího státu o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky prostřednictvím její pobočky obsahuje údaje podle odstavce 1 písm. a) až c) a h). K této žádosti pojišťovna přiloží obchodní plán podle odstavce 2 a

- a) doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle § 10b pojišťovny z třetího státu, uvede adresu bydliště fyzické osoby, která je navrhována jako pověřený zástupce pobočky v České republice, včetně údajů o dosaženém druhu vzdělání a praxi,
- b) souhlasné stanovisko příslušného úřadu v zemi sídla pojišťovny s rozšířením činnosti pojišťovny z třetího státu na území České republiky,
- c) potvrzení příslušného úřadu v zemi sídla pojišťovny o finanční stabilitě a důvěryhodnosti podle § 10b pojišťovny z třetího státu včetně vývoje solventnosti podle § 22 za poslední 3 roky,
- d) účetní závěrky za poslední 3 účetní roky ověřené auditorem,
- e) pojistně technické podklady, které pojišťovna z třetího státu hodlá použít při provozování své pojišťovací činnosti, včetně údajů potřebných pro výpočet sazeb pojistného a technických rezerv,
- f) doklad o složení majetku ve výši nejméně jedné čtvrtiny minima garančního fondu podle § 22 odst. 2 na účet peněžního ústavu působícího v České republice vázaného ve prospěch ministerstva,
- g) popis hlavních principů zajištění,
- h) odhad výše a charakter nákladů spojených se zahájením činnosti pobočky a finanční zdroje určené na jejich úhradu a
- i) předpokládanou rozvahu pro pobočku a plán, obsahující podrobné odhady příjmů a výdajů s ohledem na přímou pojišťovací nebo zajišťovací činnost, a to pro první 3 účetní roky ode dne zahájení činnosti pobočky.

Je-li doba existence pojišťovny z třetího státu kratší než 3 roky, předloží doklady podle písmen c) a d) za dobu svého trvání.

(5) Žádost o udělení povolení k provozování zajišťovací činnosti obsahuje

- a) obchodní firmu,
- b) sídlo,
- c) stanovy, zakladatelskou smlouvu nebo listinu,
- d) výši základního kapitálu,
- e) pojistné odvětví, popřípadě skupiny odvětví, pro které má být povolení uděleno,
- f) obchodní plán,
- g) doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle

§ 10a každé fyzické osoby jako zakladatele zajišťovny nebo doklad o důvěryhodnosti podle § 10b právnické osoby jako zakladatele pojišťovny,

- h) doklad o splnění podmínek důvěryhodnosti podle § 10a každé fyzické osoby, která je členem představenstva, dozorčí rady nebo která má jinak působit jako prokurista zajišťovny, včetně údajů o dosaženém druhu vzdělání a praxi,
- i) jméno a příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození a místo trvalého pobytu fyzické osoby, která bude vykonávat činnost odpovědného pojistného matematika podle § 23.

(6) Pro obsah obchodního plánu zajišťovny se použije ustanovení odstavce 2 písm. b) až g) obdobně.

(7) Pro povolení k provozování zajišťovací činnosti pojišťovnou se použije ustanovení odstavce 5 obdobně a výpočet, ze kterého bude zřejmé, že pojišťovna bude i nadále disponovat požadovanou mírou solventnosti včetně požadované výše garančního fondu.

(8) Je-li předmětem žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti rozšíření této činnosti o jiná pojistná odvětví, jsou obsahem této žádosti údaje podle odstavce 1 písm. d) a e).

(9) Pojišťovna je povinna předložit ministerstvu na jeho písemné vyžádání pojistné podmínky ke kontrole jejich souladu s právními předpisy. Zjistí-li ministerstvo nesoulad pojistných podmínek s právním předpisem, nařídí odstranění těchto nedostatků.

(10) Ministerstvo povolení udělí, jestliže jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem.

(11) Slovo „pojišťovna“ nebo „zajišťovna“, jejich překlad nebo slova, v jejichž základě se tato slova nebo jejich tvary vyskytují, je oprávněna užívat v obchodní firmě pouze právnická osoba, které bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti podle tohoto zákona, s výjimkou pojišťovny nebo zajišťovny, jejíž činnost je upravena zvláštním právním předpisem, a s výjimkou pojišťovacího zprostředkovatele a samostatného likvidátora pojistných událostí.

(12) Pojišťovna se sídlem na území České republiky je povinna ve své obchodní firmě uvést slovo „pojišťovna“. Zajišťovna se sídlem na území České republiky je povinna ve své obchodní firmě uvést slovo „zajišťovna“.

§ 9

Základní kapitál

(1) Minimální výše základního kapitálu tuzemské pojišťovny je pro provozování pojišťovací činnosti podle

- a) jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění 90 000 000 Kč,

b) pojištých odvětví neživotních pojištění

1. pro odvětví uvedená pod čísly 1, 2, 8, 9 a 18 celkem 60 000 000 Kč,
2. pro odvětví uvedená pod čísly 3, 4, 13, 16 a 17 celkem 90 000 000 Kč,
3. pro odvětví uvedená pod čísly 7, 10, 14 a 15 celkem 156 000 000 Kč,
4. pro odvětví uvedená pod čísly 5, 6, 11 a 12 celkem 200 000 000 Kč.

(2) Je-li provozována pojišťovací činnost podle dvou nebo více pojištých odvětví neživotních pojištění, pro která jsou podle odstavce 1 písm. b) stanoveny rozdílné výše základního kapitálu, činí základní kapitál tuzemské pojišťovny nejméně částku, která je stanovena pro to pojištěné odvětví, kterému odpovídá nejvyšší částka.

(3) Základní kapitál zajišťovny se sídlem v České republice činí nejméně 1 000 000 000 Kč.

(4) Je-li souběžně provozována pojišťovací činnost podle pojištých odvětví životních a neživotních pojištění, činí základní kapitál tuzemské pojišťovny nejméně částku, která odpovídá součtu částek základního kapitálu tuzemské pojišťovny stanovených pro provozování pojišťovací činnosti podle pojištých odvětví životních a neživotních pojištění.

(5) Je-li souběžně provozována pojišťovací činnost a zajišťovací činnost spočívající v uzavírání zajišťovacích smluv s jinou pojišťovnou nebo zajišťovnou, činí základní kapitál tuzemské pojišťovny nejméně částku stanovenou podle odstavce 3. To neplatí, jestliže je pojišťovnou provozována zajišťovací činnost podle věty první výlučně způsobem, při kterém je pojištěné riziko přijato do zajištění na základě dobrovolného rozhodnutí této pojišťovny (fakultativní zajištění). V takovém případě činí základní kapitál tuzemské pojišťovny nejméně částku, která je stanovena pro rozsah její pojišťovací činnosti.

(6) Základní kapitál tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny ve výši stanovené tímto zákonem může být tvořen pouze peněžitými vklady.

(7) Zakladatel tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny je povinen vytvořit základní kapitál ve výši stanovené tímto zákonem před podáním žádosti. Rozhodnutí valné hromady akciové společnosti nebo členské schůze družstva o snížení základního kapitálu je podmíněno předchozím souhlasem ministerstva. Ministerstvo může udělit souhlas se snížením základního kapitálu, jestliže tento kapitál neklesne pod hranici stanovenou podle odstavce 1. Pokud ministerstvo souhlas se snížením základního kapitálu udělí, nepoužijí se ustanovení § 215 a § 216 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku.

§ 10

Změny v činnosti tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny, změny osob v jejích orgánech a změna pověřeného zástupce pobočky pojišťovny z třetího státu

(1) K rozšíření činnosti je pojišťovna nebo zajišťovna povinna předložit ministerstvu žádost o schválení tohoto rozšíření.

(2) K rozšíření činnosti na území třetího státu je tuzemská pojišťovna povinna předložit ministerstvu žádost o schválení tohoto rozšíření. Jedná-li se o rozšíření činnosti prostřednictvím pobočky zřízené v členském státě, je tuzemská pojišťovna povinna nejprve informovat ministerstvo v rozsahu údajů

- a) členský stát, na jehož území zamýšlí zřídit pobočku,
- b) plán činnosti, který obsahuje změny obchodního plánu podle § 8 odst. 2, výčet pojištých odvětví pojišťovací činnosti provozovaných na území jiného členského státu, organizační strukturu pobočky a výpočet, ze kterého bude zřejmé, že pojišťovna bude i nadále disponovat požadovanou mírou solventnosti včetně požadované výše garančního fondu,
- c) sídlo pobočky na území členského státu,
- d) jméno, popřípadě jména, a příjmení zástupce pobočky pověřeného zastupováním této pojišťovny při jednání s úřady a soudy členského státu, kde se nachází pobočka.

(3) Pokud ministerstvo nemá pochybnosti o organizační struktuře nebo o finanční situaci tuzemské pojišťovny nebo o důvěryhodnosti, kvalifikaci a zkušnosti fyzické osoby navrhované jako zástupce pobočky ani o reálnosti obchodního plánu pobočky, sdělí písemně do 3 měsíců ode dne obdržení všech informací uvedených v odstavci 2 tyto informace příslušnému úřadu členského státu, kde se bude nacházet pobočka, a o svém stanovisku písemně informuje žádající pojišťovnu. Ministerstvo zároveň potvrdí, že žádající pojišťovna disponuje požadovanou mírou solventnosti.

(4) Pokud má být činnost tuzemské pojišťovny rozšířena mimo území České republiky na území jednoho nebo více členských států na základě svobody dočasně poskytovat služby, je tato pojišťovna povinna informovat ministerstvo o tomto záměru a sdělit mu rozsah pojištění, které má být touto formou provozováno.

(5) Ministerstvo je povinno ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení informace o rozsahu pojištění, které má být touto formou provozováno, sdělit příslušnému úřadu v členském státě, na který má být činnost tuzemské pojišťovny rozšířena na základě svobody dočasně poskytovat služby, tyto informace:

- a) potvrzení, že pojišťovna podle odstavce 3 disponuje požadovanou mírou solventnosti,
- b) rozsah pojišťovací činnosti podle pojistných odvětví, kterou je tato pojišťovna oprávněna provozovat,
- c) rozsah pojištění podle pojistných odvětví, které hodlá pojišťovna provozovat na území členského státu.

(6) Pokud ministerstvo nesouhlasí s rozšířením činnosti tuzemské pojišťovny, sdělí důvody svého zamítnutí žádající pojišťovně ve lhůtě 3 měsíců ode dne obdržení tímto zákonem stanovených informací.

(7) Na rozšíření pojišťovací činnosti tuzemské pojišťovny na území států, které nejsou členskými státy, se ustanovení odstavců 1 až 3 použijí přiměřeně s ohledem na právní předpisy platné pro tuto činnost ve státě, ve kterém má být pobočka zřízena.

(8) Tuzemská pojišťovna nebo zajišťovna je povinna předložit ministerstvu bez zbytečného odkladu na vědomí

- a) seznam osob, jejichž účast na jejím základním kapitálu nebo na hlasovacích právech překročí nebo klesne pod 10 %, a změny podle § 11 odst. 1 a 6, a nejméně jednou ročně zprávu o jménech akcionářů a členů podílejících se na kvalifikované účasti a o velikostech jejich podílů na této účasti,
- b) změny v údajích, které byly obsahem žádosti o udělení povolení podle § 8,
- c) doklad o tom, že se tuzemská pojišťovna stala členem národní kanceláře pojistitelů a garančního fondu členského státu pobočky, má-li být v jiném členském státě, než je Česká republika, provozováno pojištění podle pojistného odvětví č. 10 písmena a) uvedeného v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu,
- d) změny v její činnosti nebo právním postavení, zejména, jedná-li se o úzké propojení, a další změny, které brání nebo mohou bránit řádnému výkonu dozoru v pojištnictví podle tohoto zákona,
- e) informace související s její činností podle tohoto zákona vyžádané ministerstvem.

(9) Je-li obsahem žádosti rozšíření pojišťovací nebo zajišťovací činnosti na jiná pojistná odvětví podle odstavce 1, je její součástí obchodní plán podle § 8.

(10) Fyzická nebo právnická osoba, která navrhuje změnu člena statutárního nebo dozorčího orgánu nebo osoby, která má vykonávat funkci prokuristy tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny anebo pověřeného zástupce pobočky pojišťovny z třetího státu, má vůči ministerstvu povinnost písemně požádat o předchozí souhlas s touto změnou. Součástí žádosti

je doklad o důvěryhodnosti podle § 10a navrhované fyzické osoby, včetně údajů o dosaženém druhu vzdělání a praxi.

(11) Ministerstvo o žádosti podle odstavce 10 rozhodne ve lhůtě 30 dnů od jejího obdržení. Podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí ministerstva nemá odkladný účinek.

§ 10a

Důvěryhodnost fyzických osob

Pro účely tohoto zákona se za důvěryhodnou fyzickou osobu považuje fyzická osoba, plně způsobilá k právním úkonům,

- a) která nebyla v posledních 10 letech přede dnem podání žádosti, se kterou je podle tohoto zákona spojena povinnost prokázání důvěryhodnosti fyzické osoby, pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku, pro trestný čin hospodářský nebo pro jiný úmyslný trestný čin nebo, jejíž odsouzení pro tyto trestné činy bylo zhlazeno nebo se na ni z jiného důvodu hledí, jako by nebyla odsouzena (podmínka bezúhonnosti),
- b) která splňuje podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby podle zvláštního zákona.^{3a)}

§ 10b

Důvěryhodnost právnických osob

(1) Za důvěryhodnou se považuje právnická osoba,

- a) splňují-li podmínku důvěryhodnosti podle § 10a všichni členové statutárního a dozorčího orgánu právnické osoby,
- b) které nebylo odejmuto povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti pro porušení podmínek stanovených tímto nebo zvláštním právním předpisem,
- c) na jejíž majetek nebyl prohlášen konkurs.

(2) Pro účely tohoto zákona se za důvěryhodnou právnickou osobu považuje rovněž právnická osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, jestliže soud konkurs zrušil jinak než

- a) usnesením o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, nebo
- b) usnesením o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

(3) Právnická osoba ztratí důvěryhodnost podle tohoto zákona okamžikem, kdy nebude splňovat kteroukoliv podmínku její důvěryhodnosti.

^{3a)} § 31a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Jedná-li se o právnickou osobu se sídlem na území jiného státu než České republiky, je dokladem o splnění podmínek důvěryhodnosti potvrzení příslušného úřadu země sídla právnické osoby.

§ 11

Změny v účastech na vlastnických právech

(1) Fyzická nebo právnická osoba, která hodlá přímo nebo zprostředkovaně nabýt kvalifikovanou účast v tuzemské pojišťovně nebo zajišťovně nebo zvýšit tuto svoji účast tak, že její podíl na hlasovacích právech dosáhne nebo překročí 20 %, 33 % nebo 50 %, anebo tak, že se tato pojišťovna nebo zajišťovna stane jí ovládanou osobou, má vůči ministerstvu povinnost písemně požádat o předchozí souhlas s nabytím nebo zvýšením této účasti.

(2) Žádost podle odstavce 1 obsahuje výši zamýšlené účasti a doklad o důvěryhodnosti fyzické osoby podle § 10a nebo důvěryhodnosti právnické osoby podle § 10b, která hodlá nabýt nebo zvýšit svoji účast v tuzemské pojišťovně nebo zajišťovně. Ministerstvo o této žádosti rozhodne ve lhůtě 60 dnů ode dne jejího obdržení, popřípadě určí lhůtu pro realizaci navrhovaných změn, která nesmí být kratší než 30 dnů. Podání opravného prostředku proti rozhodnutí ministerstva nemá odkladný účinek. Osoba, která nabyla účast nebo zvýšila svoji účast podle odstavce 1 bez souhlasu ministerstva, nemůže vykonávat hlasovací práva spojená s takto nabytou účastí, a to do doby prokázání její důvěryhodnosti. Pokud se ministerstvo k žádosti nevyjádří ve lhůtě 60 dnů od jejího obdržení, považuje se za schválenou uplynutím posledního dne této lhůty.

(3) Ministerstvo žádost podle odstavce 1 zamítne, jestliže nebyla prokázána důvěryhodnost žadatele nebo, jestliže existují důvody zpochybňující schopnost zajistit řádné a obezřetné hospodaření pojišťovny nebo zajišťovny.

(4) Dojde-li k nabytí účasti podle odstavce 1 jinak než na základě smlouvy a neprokáže-li ministerstvu fyzická osoba, která účast nabyla, svoji důvěryhodnost podle § 10a nebo právnická osoba, která účast nabyla, svoji důvěryhodnost podle § 10b, nemůže nabyvatel okamžikem nabytí této účasti vykonávat hlasovací práva spojená s takto nabytou účastí po dobu, po kterou tyto důvody trvají. Při posouzení způsobilosti valné hromady nebo členské schůze činit rozhodnutí a při hlasování na nich se nepřihlíží k hlasům těchto osob.

(5) Ministerstvo je oprávněno navrhnout, aby soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady nebo členské schůze pojišťovny nebo zajišťovny, jestliže bylo přijato v rozporu s odstavcem 4.

(6) Fyzická nebo právnická osoba, která navrhuje snížení své účasti v pojišťovně nebo zajišťovně tak, že její podíl na hlasovacích právech klesne pod 20 %, 33 % nebo 50 %, je povinna tuto skutečnost písemně oznámit ministerstvu, a to nejpozději 30 dnů před dnem, ke kterému má být tato účast snížena. Tuzemská pojišťovna nebo zajišťovna je povinna ministerstvo o těchto skutečnostech informovat, jakmile se o nich dozví.

§ 12

Střet zájmů

(1) Členem statutárního nebo dozorčího orgánu anebo ve funkci prokuristy, nebo jinou osobou, která přímo řídí tuzemskou pojišťovnu nebo zajišťovnu, anebo zástupcem pobočky pojišťovny se sídlem v zahraničí nesmí být fyzická osoba, která je

- a) poslancem nebo senátorem Parlamentu České republiky, členem vlády České republiky nebo jeho náměstkem; náměstek člena vlády České republiky může být členem statutárního nebo dozorčího orgánu pojišťovny, jestliže se jedná o výkon akcionářských práv státu,
- b) členem orgánu nebo zaměstnancem Nejvyššího kontrolního úřadu, členem orgánu České národní banky nebo jejím zaměstnancem, členem orgánu nebo zaměstnancem Komise pro cenné papíry, osobou zúčastněnou při výkonu státního dozoru v pojišťovníctví,
- c) členem statutárního nebo dozorčího orgánu nebo prokuristou jiné pojišťovny nebo zajišťovny, penzijního fondu, banky, nebo jiné obdobné úvěrové nebo peněžní instituce anebo společnosti s povolením k obchodování s cennými papíry, členem orgánu společnosti zabývající se zprostředkovatelskou činností podle tohoto zákona; to neplatí, jestliže je tato právnická osoba osobou ovládanou⁶⁾ pojišťovnou nebo zajišťovnou, ve které je tato fyzická osoba členem statutárního nebo dozorčího orgánu anebo ve funkci prokuristy,
- d) pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem, odpovědným pojistným matematikem, zaměstnancem Střediska cenných papírů nebo organizátora mimoburzovního trhu.

(2) Odpovědný pojistný matematik může být členem dozorčího orgánu.

(3) Zástupcem pobočky tuzemské pojišťovny nesmí být fyzická osoba podle odstavce 1 písm. a) až d) ani fyzická osoba, která je ve státě, kde se nachází pobočka v obdobném postavení.

⁶⁾ § 66a odst. 1 obchodního zákoníku.

HLAVA III

TECHNICKÉ REZERVY, SOLVENTNOST,
ODPOVĚDNÝ POJISTNÝ MATEMATIK
A ÚČETNICTVÍ

§ 13

Technické rezervy pojišťovny a zajišťovny

(1) K plnění závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale nejistá je jejich výše nebo okamžik, ke kterému vzniknou, je pojišťovna povinna vytvářet technické rezervy.

(2) Je-li provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění, vytváří pojišťovna tyto technické rezervy:

- a) rezervu na nezasloužené pojistné,
- b) rezervu na pojistná plnění,
- c) rezervu pojistného životních pojištění,
- d) rezervu na prémie a slevy,
- e) rezervu životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník,
- f) rezervu na splnění závazků z použité technické úrokové míry,
- g) rezervu pojistného neživotních pojištění,
- h) jiné rezervy.

(3) Je-li provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví neživotních pojištění, vytváří pojišťovna tyto technické rezervy:

- a) rezervu na nezasloužené pojistné,
- b) rezervu na pojistná plnění,
- c) rezervu na prémie a slevy,
- d) vyrovnávací rezervu,
- e) rezervu pojistného neživotních pojištění,
- f) jiné rezervy.

(4) Tvorbu jiných rezerv uvedených v odstavci 2 písm. h) a v odstavci 3 písm. f) schvaluje ministerstvo na základě žádosti pojišťovny. Součástí žádosti je návrh způsobu tvorby a použití této rezervy.

(5) Pojišťovna z třetího státu je povinna vytvářet technické rezervy podle tohoto zákona k plnění závazků z pojišťovací činnosti provozované na území České republiky.

(6) Zajišťovna je povinna udržovat technické rezervy ve výši odpovídající jejím závazkům vyplývajícím

cím z uzavřených zajišťovacích smluv. Technické rezervy podle odstavců 2 a 3 je zajišťovna povinna vytvořit, jen pokud to vyplývá z uzavřených zajišťovacích smluv.

(7) O každé technické rezervě se účtuje odděleně od ostatních závazků pojišťovny nebo zajišťovny. Výkaz o tvorbě a výši technických rezerv a skladbě finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, předloží pojišťovna nebo zajišťovna ministerstvu vždy k 30. červnu a 31. prosinci běžného roku, a to ve lhůtě do 60 dnů po uvedeném datu. Náležitosti výkazu podle věty druhé vyhláší ministerstvo ve Finančním zpravodaji.

(8) Pojišťovna nebo zajišťovna je povinna ve skladbě finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, postupovat podle § 21 tak, aby

- a) jednotlivé složky finančního umístění poskytovaly záruku návratnosti vložených prostředků (zásada bezpečnosti),
- b) jednotlivé složky finančního umístění zabezpečovaly výnos z jejich držby nebo zisk z jejich prodeje (zásada rentability),
- c) v závislosti na charakteru provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti byla část finančního umístění pohotově k dispozici k výplatě pojistných plnění ve lhůtě stanovené zvláštním právním předpisem⁷⁾ (zásada likvidity),
- d) jednotlivé složky finančního umístění byly rozloženy mezi větší počet právnických osob, mezi nimiž není vztah ovládané a ovládající osoby, ani osob, které jednají ve shodě podle zvláštního právního předpisu,⁸⁾ (zásada diverzifikace).

(9) Tuzemská pojišťovna, zajišťovna a pojišťovna z třetího státu je povinna mít technické rezervy vytvořené s ohledem na celý rozsah své činnosti a své finanční umístění je povinna mít v každém okamžiku v souladu s ustanovením § 21a a 21b, v závislosti na charakteru její činnosti; jedná-li se o činnost na území členských států, musí se tato aktiva nacházet na jejich území nebo na území některého z nich. Nelze však požadovat, aby pojišťovna umístila svá aktiva v určitém členském státě. Ve skladbě finančního umístění je tuzemská pojišťovna nebo zajišťovna, anebo pojišťovna z třetího státu povinna postupovat v závislosti na charakteru provozované činnosti tak, aby

- a) jednotlivé složky finančního umístění poskytovaly záruku návratnosti vložených prostředků (zásada bezpečnosti),

⁷⁾ § 797 odst. 3 občanského zákoníku.

⁸⁾ § 66a a 66b obchodního zákoníku.

- b) jednotlivé složky finančního umístění zabezpečovaly výnos z jejich držby nebo zisk z jejich prodeje (zásada rentability),
- c) v závislosti na charakteru provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti byla část finančního umístění pohotově k dispozici k výplatě pojistných plnění ve lhůtě stanovené zvláštním právním předpisem⁷⁾ (zásada likvidity),
- d) jednotlivé složky finančního umístění byly rozloženy mezi větší počet právnických osob, mezi nimiž není vztah ovládané a ovládající osoby, ani osob, které jednají ve shodě podle zvláštního právního předpisu,⁸⁾ (zásada diverzifikace).

(10) Jestliže se zajišťovna podílí na technických rezervách pojišťovny, je pojišťovna povinna uzavřít zajišťovací smlouvu tak, aby nebyla ohrožena splnitelnost závazků pojišťovny. Za tímto účelem je pojišťovna povinna uzavřít zajišťovací smlouvu tak, aby pohledávky vůči zajišťovně byly odpovídajícím způsobem zajištěny. Jsou-li k tomu důvody, je ministerstvo oprávněno požadovat na pojišťovně zajištění těchto pohledávek zejména formou zástavy nebo záruky zajišťovny. Má-li být zajišťovací smlouva sjednána tak, že se zajišťovna bude podílet na závazcích pojišťovny 75 % a více, je k uzavření zajišťovací smlouvy třeba předchozího souhlasu ministerstva. Žádost o tento souhlas musí obsahovat zejména obchodní firmu a sídlo zajišťovny, důvody zajištění závazku a způsob zabezpečení závazku zajišťovny. V takovém případě se ustanovení o finanční skladbě na tuto část finančního umístění nepoužije.

§ 13a

Výše pojistného

Pojišťovna je povinna stanovit výši pojistného na základě reálných pojistně matematických předpokladů tak, aby pojistné bylo dostatečné a umožňovalo pojišťovně trvalou splnitelnost všech jejích závazků.

Tvorba a použití rezerv

§ 13b

Základní podmínky tvorby technických rezerv v životním pojištění

(1) Při určení výše technických rezerv v životním pojištění postupuje pojišťovna podle těchto zásad:

- a) výpočet výše technických rezerv musí být proveden pomocí dostatečně opatrného prospektivního pojistně matematického ohodnocení, při kterém se zohlední všechny budoucí závazky, které jsou stanoveny smluvními pojistnými podmínkami pro každou jednotlivou pojistnou smlouvu, včetně

- 1. všech zaručených výnosů souvisejících s odkupem pojištění (odkupné),
- 2. premií, na které vznikl kolektivní nebo individuální nárok, bez ohledu na to, jak jsou tyto premie charakterizovány,
- 3. všech možností, které má pojistník v souladu s podmínkami pojistné smlouvy,
- 4. nákladů, včetně provizí,

při současném zohlednění budoucího splatného pojistného;

- b) používání retrospektivní metody je povoleno, jestliže lze prokázat, že výsledné technické rezervy nejsou nižší, než by bylo požadováno podle dostatečně opatrného prospektivního výpočtu nebo pokud pro daný typ pojistné smlouvy nemůže být použita prospektivní metoda;
- c) metoda výpočtu technických rezerv musí být obezřetná i k metodě ohodnocení aktiv, která jsou kryta touto rezervou, zejména nesmí v důsledku jejího použití docházet k nadhodnocení aktiv;
- d) výše technických rezerv se vypočítává pro každou pojistnou smlouvu zvlášť. Použití odpovídajících aproximací nebo zobecnění je povoleno pouze v případech, kdy je pravděpodobné, že poskytnou přibližně stejný výsledek jako individuální kalkulace. Zásada odděleného výpočtu nesmí žádným způsobem bránit vytvoření dodatečných rezerv pro obecná rizika, která nejsou individualizována;
- e) v případech, kdy je zaručena hodnota související s odkupem pojištění (odkupné), nesmí být v tomto okamžiku zaručená hodnota odkupného vyšší, než je v daném okamžiku výše matematické rezervy pro danou pojistnou smlouvu.

(2) Při stanovení výše technické úrokové míry je pojišťovna povinna postupovat uvážlivě, a to v souladu s ustanoveními § 18 a 18a.

(3) Část technické rezervy určené k úhradě nákladů pojišťovny je pojišťovna povinna stanovit na obezřetném základě s ohledem na členský stát, kde vznikl závazek, typ pojistné smlouvy a očekávané správní náklady včetně provize.

(4) Při výpočtu výše technických rezerv vytvářených k závazkům z pojistných smluv s dodatečným podílem na zisku je pojišťovna oprávněna použít metodu zohledňující budoucí premie všech druhů, a to způsobem zohledňujícím předpokládaný budoucí vývoj a současnou metodu přiznávání těchto premií.

(5) Metoda výpočtu výše technických rezerv nesmí být libovolně a neodůvodněně měněna.

(6) Pojišťovna je povinna umožnit veřejnosti seznámit se se způsobem stanovení technických rezerv.

§ 14

Rezerva na nezasloužené pojistné

(1) Rezerva na nezasloužené pojistné se tvoří jak u životních, tak i u neživotních pojištění. Výše této rezervy odpovídá části předepsaného pojistného, která časově souvisí s následujícím účetním obdobím a stanoví se jako souhrn těchto částí pojistného vypočítaný podle jednotlivých pojistných smluv.

(2) Nelze-li rezervu na nezasloužené pojistné stanovit podle odstavce 1, použijí se pro stanovení výše rezervy matematicko-statistické metody.

(3) U těch pojištění, u kterých se pojistné riziko v průběhu roku opakovaně mění, se pro stanovení výše rezervy použijí matematicko-statistické metody, které k průběhu pojistného rizika přihlížejí.

§ 15

Rezerva na pojistná plnění

(1) Rezerva na pojistná plnění u životních i neživotních pojištění je určena ke krytí závazků z pojistných událostí

- a) v období před rozvahovým dnem vzniklých, hlášených, ale v tomto období nezlikvidovaných,
- b) v běžném účetním období vzniklých, ale v tomto období nehlášených.

Rezerva na pojistná plnění obsahuje rovněž hodnotu odhadnutých nákladů spojených s likvidací pojistných událostí.

(2) Výše rezervy na pojistná plnění podle odstavce 1 písm. a) se stanoví jako souhrn nákladů na pojistná plnění vypočítaných pro jednotlivé pojistné události. Nelze-li výši rezervy stanovit uvedeným způsobem, použijí se matematicko-statistické metody.

(3) Výše rezervy na pojistná plnění podle odstavce 1 písm. b) se stanoví matematicko-statistickou metodou, není-li to z objektivního důvodu možné, použije se metoda kvalifikovaného odhadu.

(4) Rezerva na pojistná plnění se snižuje o odhad předpokládané výše vymahatelných částek, na něž má pojišťovna nárok v souvislosti s pojistnými plněními.

(5) Poskytuje-li se u jednotlivých druhů pojištění pojistné plnění formou důchodu, tvoří se rezerva na pojistná plnění na základě pojistné matematických metod.

(6) Závazky z pojistných událostí nastalých a ohlášených v běžném účetním období, včetně nákladů na likvidaci těchto událostí, které byly zahrnuty do rezervy pojistného životních pojištění nebo do rezervy pojistného neživotních pojištění, nesmí být zahrnuty do rezervy na pojistná plnění.

§ 16

Rezerva na prémie a slevy

(1) Rezerva na prémie a slevy se tvoří v souladu s pojistnými smlouvami.

(2) Tato rezerva se používá ke krytí nákladů na prémie a slevy poskytnuté v souladu s pojistnými smlouvami.

(3) Je-li součástí dohodnutého pojistného plnění ze životního pojištění i podíl na výnosech nebo zisku z finančního umístění, zahrnuje tvorba rezervy na prémie a slevy na vrub nákladů i ty částky výnosu nebo zisku určené pro tento účel, které nejsou zahrnuty v rezervě pojistného životních pojištění.

(4) Rezerva na prémie a slevy se při provozování zajišťovací činnosti tvoří pouze tehdy, existuje-li pro ni na základě zajištění smlouvy důvod.

§ 17

Vyrovnávací rezerva

(1) Vyrovnávací rezerva se tvoří k odvětví č. 14 neživotních pojištění uvedených v části B přílohy č. 1 k tomuto zákonu, a dále k těm odvětvím neživotních pojištění, u kterých dochází k výkyvům ve škodném poměru způsobeným skutečností nezávislými na vůli pojišťovny, a je určena na vyrovnávání zvýšených nákladů na pojistná plnění, které vznikly z titulu těchto výkyvů. Postup, kterým se stanoví výše rezervy a podmínky pro čerpání rezervy, stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Škodným poměrem podle odstavce 1 se rozumí poměr mezi čistým pojistným plněním a čistým zaslouženým pojistným. Čistým pojistným plněním je ta část pojistných plnění, která připadne na vrub pojistitele, tj. po postoupení zajišťovně části pojistných plnění předepsaných k výplatě, upravené o čistou změnu stavu rezervy na pojistná plnění za sledované období a za příslušná pojistná odvětví. Čistým zaslouženým pojistným je objem předepsaného hrubého pojistného očištěného o částky postoupené zajišťovně za sledované období a příslušná pojistná odvětví, upravený o změnu netto stavu rezervy na nezasloužené pojistné, tj. po odpočtu části postoupené zajišťovně, za tato pojistná odvětví. Sledovaným obdobím se rozumí období nejméně 5 po sobě jdoucích let. Trvá-li činnost pojišťovny méně než 5 let, je sledovaným obdobím celá doba její činnosti.

(3) Výkyvem se pro účely tohoto zákona rozumí takový stav, kdy za sledované období škodný poměr překročí horní mez stanovenou ministerstvem vyhláškou.

(4) Od další tvorby vyrovnávací rezervy se upustí, dosáhne-li její výše maximální hranice, kterou stanoví ministerstvo vyhláškou. Od tvorby této rezervy se upustí i u těch pojistných odvětví, jejichž

podíl na čistém pojistném za všechna odvětví neživotních pojištění, která pojišťovna provozuje, klesne ve sledovaném období pod 4 % a zároveň objem netto pojistného z tohoto pojistného odvětví nepřesáhne ani v jednom roce za sledované období částku 1 000 000 Kč.

(5) Vyrovnávací rezerva se při provozování zajišťovací činnosti tvoří pouze tehdy, existuje-li pro ni na základě zajištění smlouvy důvod.

§ 18

Rezerva pojistného životních pojištění

(1) Rezerva pojistného životních pojištění se vypočítává podle jednotlivých smluv životních pojištění a je určena ke krytí budoucích závazků ze životních pojištění. Při výpočtu se používá stejných statistických dat a téže úrokové míry, jichž bylo použito při výpočtu sazeb pojistného.

(2) Rezerva pojistného životních pojištění představuje hodnoty závazků pojišťovny vypočtené pojistně matematickými metodami včetně již přiznaných podílů na zisku (podílů na přebytcích pojistného) a rezerv nákladů spojených se správou pojištění, a to po odpočtu hodnoty budoucího pojistného.

(3) Záporné hodnoty rezerv pojistného jednotlivých životních pojištění vznikající v důsledku použití pojistně matematické metody se nahradí nulovými hodnotami.

(4) Maximální výši technické úrokové míry a postup, kterým se určí, stanoví ministerstvo vyhláškou. Použitá technická úroková míra však nesmí přesáhnout výnos z aktiv vypočítaný způsobem, který je potvrzen odpovědným pojistným matematikem.

§ 18a

Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry

Jestliže současný nebo předpokládaný výnos aktiv pojišťovny nepostačuje k úhradě závazků pojišťovny vyplývajících z použité technické úrokové míry, je pojišťovna povinna vytvořit technickou rezervu, určenou ke splnění těchto závazků. Způsob výpočtu výše této technické rezervy je pojišťovna povinna předložit ministerstvu ke schválení, jakmile zjistí nedostatečnost výnosu aktiv.

§ 19

Rezerva na životní pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník

(1) Rezerva na životní pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, je určena na krytí závazků pojišťovny vůči pojištěným u těch odvětví životních pojištění, kdy na základě pojistné smlouvy investiční riziko nese pojistník.

(2) Výše rezervy se stanoví jako souhrn závazků vůči pojištěným ve výši hodnoty jejich podílů na umístěných prostředcích pojistného z jednotlivých smluv životních pojištění, a to podle zásad obsažených v pojistných smlouvách.

(3) Jestliže životní pojištění, kdy riziko z investování finančního umístění nese pojistník, obsahuje i plnění ve sjednané výši, tvoří se na toto plnění současně rezerva podle § 18.

§ 20

Rezerva pojistného neživotních pojištění

(1) Rezerva pojistného neživotních pojištění se vytváří k těm pojistným odvětvím, u kterých se pojistné stanovuje podle vstupního věku, tj. rozdílu mezi kalendářním rokem počátku pojištění a kalendářním rokem narození pojištěného, a pohlaví pojištěného nebo pouze podle vstupního věku pojištěného.

(2) Rezerva pojistného neživotních pojištění představuje hodnoty závazků pojišťovny vypočtené pojistně matematickými metodami včetně již přiznaných podílů na zisku (podílů na přebytcích pojistného) nebo smluvních nároků na vrácení pojistného a rezerv nákladů spojených se správou pojištění, a to po odpočtu hodnoty budoucího pojistného.

(3) Výše rezervy pojistného neživotních pojištění se vypočítává pojistně matematickými metodami za použití stejných statistických dat a stejných pojistně technických parametrů jako při stanovení pojistného.

(4) Záporné hodnoty rezervy pojistného neživotních pojištění vznikající v důsledku použití pojistně matematické metody se nahradí nulovými hodnotami.

(5) Na plnění z pojištění odpovědnosti a z pojištění úrazu formou důchodu se vytváří rezerva podle § 15 odst. 5.

§ 21

Skladba finančního umístění

(1) Finanční umístění zahrnuje

- a) dluhopisy vydané Českou republikou nebo Českou národní bankou a dluhopisy, za které převzala záruku Česká republika,
- b) dluhopisy vydané bankami a pobočkami zahraničních bank,
- c) kotované dluhopisy vydané obchodními společnostmi,
- d) pokladniční poukázky,
- e) kotované komunální dluhopisy,
- f) půjčky, úvěry a jiné pohledávky, jejichž splnění je zajištěno bankovní zárukou,
- g) směnky, jejichž splnění je zajištěno bankovním směnečným rukojemstvím nebo bankovním avallem,

- h) nemovitosti na území České republiky,
- i) hypoteční zástavní listy,
- j) kotované akcie,
- k) depozita a depozitní certifikáty u bank, které mají povolení působit na území České republiky jako banka,
- l) kotované podílové listy a podílové listy otevřených podílových fondů,
- m) předměty a díla umělecké kulturní hodnoty oceněná nejméně 2 znalci, za podmínky jejich pojištění pro případ poškození, zničení, ztráty nebo odcizení u jiné pojišťovny,
- n) státní dluhopisy, jejichž emitenty jsou členské státy Evropské unie nebo centrální banky těchto států, a dluhopisy vydané Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj,
- o) zahraniční cenné papíry, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu členských států Evropské unie,
- p) zahraniční cenné papíry, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu členských států Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj,
- r) deriváty v souvislosti s aktivy uvedenými v tomto odstavci mohou být použity pouze tehdy, přispívají-li ke snižování investičního rizika a usnadňují-li účinné řízení portfolia,
- s) půjčky pojištěným, kteří uzavřeli s pojišťovnou smlouvu na životní pojištění.

(2) Část průměrného stavu finančního umístění musí být uložena tak, aby byla zabezpečena splnitelnost závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti ve lhůtách stanovených zvláštním právním předpisem nebo dohodnutých v pojistné smlouvě. Výši této části a způsob finančního umístění si pojišťovna stanoví v závislosti na charakteru provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti a musí být potvrzeny odpovědným pojistným matematikem.

(3) Průměrným stavem podle odstavce 2 se rozumí veličina vypočtená vždy k poslednímu dni kalendářního měsíce jako součet stavu finančního umístění k prvnímu dni kalendářního měsíce, za který se průměrný stav zjišťuje, a stavu finančního umístění k poslednímu dni tohoto měsíce, dělený dvěma.

(4) Pro skladbu finančního umístění v případě rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, platí ustanovení odstavce 1 přiměřeně, přičemž se pojišťovna řídí ustanoveními pojistné smlouvy, nestanoví-li tento zákon jinak.

(5) Ve své skladbě finančního umístění je pojišťovna nebo zajišťovna povinna dodržovat limity pro jednotlivé položky finanční skladby, které stanoví ministerstvo vyhláškou.

(6) Jestliže se pojišťovna nebo zajišťovna zavázaly

k pojistnému plnění v jiné než české měně, jsou povinny vytvořit aktiva, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, v této měně. To neplatí, jestliže

- a) by tato aktiva nepřesahovala 7 % výše těchto rezerv,
- b) měna není vhodná pro finanční umístění,
- c) by tato aktiva kryla závazek v cizí měně, který nepřesahuje 20 % všech závazků v této měně.

Má-li být závazek kryt aktivy, která jsou vyjádřena v měně členského státu, je povinnost vytvoření aktiv v odpovídající měně splněna, jestliže jsou tato aktiva vyjádřena v eurech.

(7) Na základě písemné žádosti může ministerstvo udělit pojišťovně nebo zajišťovně časově omezený souhlas s jinou skladbou finančního umístění, jestliže tím nedochází k porušení zásad stanovených v § 13 odst. 8 a je-li skladba finančního umístění v souladu s odstavci 2 a 6. Splnění těchto podmínek je pojišťovna nebo zajišťovna povinna doložit v žádosti.

§ 21a

Skladba finančního umístění

(1) Finanční umístění v rámci členských států zahrnuje

- a) dluhopisy vydané členským státem nebo jeho centrální bankou a dluhopisy, za které převzal záruku členský stát,
- b) dluhopisy vydané bankami a obdobnými úvěrovými institucemi členských států,
- c) kotované dluhopisy vydané obchodními společnostmi,
- d) pokladniční poukázky,
- e) kotované komunální dluhopisy,
- f) půjčky, úvěry a jiné pohledávky, jejichž splnění je zajištěno bankovní zárukou,
- g) směnky, jejichž splnění je zajištěno bankovním směnečným rukojemstvím nebo bankovním avallem,
- h) nemovitosti na území členských států,
- i) hypoteční zástavní listy,
- j) kotované akcie,
- k) vklady a vklady potvrzené vkladovým certifikátem, vkladním listem či jiným obdobným dokumentem u bank, které mají povolení působit na území členských států jako banka,
- l) předměty a díla umělecké kulturní hodnoty oceněná nejméně 2 znalci, za podmínky jejich pojištění pro případ poškození, zničení, ztráty nebo odcizení u jiné pojišťovny,
- m) dluhopisy vydané Evropskou investiční bankou, Evropskou centrální bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj,

n) cenné papíry vydané jednotkou kolektivního investování.

(2) Finanční umístění dále zahrnuje

- a) zahraniční cenné papíry, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu členských států Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj,
- b) půjčky pojištěným, kteří uzavřeli s pojišťovnou smlouvu na životní pojištění,
- c) zajišťovací deriváty,
- d) pohledávky za zajišťovnami.

(3) Zajišťovacími deriváty se pro účely tohoto zákona rozumí deriváty, které současně splňují následující podmínky:

- a) usnadňují řízení investičních rizik pojišťovny nebo zajišťovny,
- b) od počátku vzniku zajišťovacího vztahu jsou písemně určeny zajišťované a zajišťovací nástroje, vymezena investiční rizika, která jsou předmětem investičního zajištění, a způsob zjišťování a doložení efektivnosti tohoto zajištění,
- c) investiční zajištění je efektivní; pojišťovna nebo zajišťovna je povinna zjišťovat efektivnost investičního zajištění průběžně, bližší podmínky zjišťování efektivnosti investičního zajištění stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Část průměrného stavu finančního umístění musí být uložena tak, aby byla zabezpečena splnitelnost závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti ve lhůtách stanovených zvláštním zákonem nebo dohodnutých v pojistné smlouvě. Výše této části a způsob finančního umístění se určí v závislosti na charakteru provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti a musí být potvrzeny odpovědným pojistným matematikem.

(5) Průměrným stavem podle odstavce 4 se rozumí veličina vypočtená vždy k poslednímu dni kalendářního měsíce jako součet stavu finančního umístění k prvnímu dni kalendářního měsíce, za který se průměrný stav zjišťuje, a stavu finančního umístění k poslednímu dni tohoto měsíce, dělený dvěma.

(6) Pro skladbu finančního umístění v případě rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, platí ustanovení odstavce 1 přiměřeně, přičemž se pojišťovna řídí ustanoveními pojistné smlouvy, nestanoví-li tento zákon jinak.

(7) Ve své skladbě finančního umístění je pojišťovna nebo zajišťovna povinna dodržovat limity pro jednotlivé položky finanční skladby, které stanoví ministerstvo vyhláškou. Pro účely umístění movitého nebo nemovitého majetku na území členského státu není rozhodující, jaké požadavky stanoví pro vznik vlastnických nebo jiných práv k tomuto majetku právní úprava členského státu, kde je majetek umístěn. Pohledávky se považují za umístěné v tom členském

státě, ve kterém mohou být plněny nebo jejich plnění vymáháno.

(8) Jestliže se pojišťovna nebo zajišťovna zavázaly k pojistnému plnění v jiné než české měně, jsou povinny vytvořit aktiva, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, v této měně. To neplatí, jestliže

- a) by tato aktiva nepřesahovala 7 % výše těchto rezerv,
- b) měna jiného než členského státu není vhodná pro finanční umístění,
- c) by tato aktiva kryla závazek v cizí měně, který nepřesahuje 20 % všech závazků v této měně.

(9) Má-li být závazek kryt aktivy, která jsou vyjádřena v měně členského státu, je povinnost vytvoření aktiv v odpovídající měně splněna, jestliže jsou tato aktiva vyjádřena v eurech.

(10) Na základě písemné žádosti může ministerstvo udělit pojišťovně nebo zajišťovně časově omezený souhlas s jinou skladbou finančního umístění, jestliže tím nedochází k porušení zásad stanovených v § 13 odst. 9 a je-li skladba finančního umístění v souladu s odstavci 4 a 8. Splnění těchto podmínek je pojišťovna nebo zajišťovna povinna doložit v žádosti.

§ 21b

Zvláštní ustanovení pro skladbu finančního umístění v životním pojištění

(1) Pokud má pojistné plnění ze životního pojištění přímou vazbu na hodnotu jednotek kolektivního investování do převoditelných cenných papírů nebo na hodnotu aktiv vnitřního fondu, který je ve vlastnictví pojišťovny, obvykle rozdělený do jednotek, musí skladbu finančního umístění k těmto závazkům tvořit tyto jednotky nebo v případech, kdy nejsou jednotky stanoveny, aktiva vnitřního fondu.

(2) Je-li pojistné plnění ze životního pojištění přímo svázáno s indexem akcií nebo s jinou hodnotou, než kterými jsou hodnoty uvedené v odstavci 1, musí skladbu finančního umístění vztahující se k těmto závazkům tvořit jednotky odpovídající této hodnotě nebo v případě, kdy jednotky nejsou stanoveny, aktiva s odpovídajícím zajištěním a obchodovatelností, která v maximální možné míře odpovídají těm, ze kterých určená hodnota vychází.

(3) Ustanovení § 13 odst. 8 písm. a) až d) a ustanovení § 21 a 21a se nevztahují na aktiva odpovídající závazkům, které jsou přímo spojeny s pojistným plněním uvedeným v odstavcích 1 a 2. To neplatí v případě, že pojistná plnění uvedená v odstavcích 1 a 2 obsahují záruku investičního výnosu nebo určitého jiného garantovaného zisku.

§ 22

Solventnost pojišťoven a zajišťoven

(1) Pojišťovna nebo zajišťovna je povinna po celou dobu své činnosti mít vlastní zdroje nejméně ve výši požadované míry solventnosti, kterou se rozumí výše vlastních zdrojů vypočítaná způsobem, který stanoví ministerstvo vyhláškou. Vlastní zdroje musí být po celou dobu činnosti pojišťovny nebo zajišťovny kryty odpovídající hodnotou jejích aktiv.

(2) Jedna třetina požadované míry solventnosti tvoří garanční fond. Garanční fond však nesmí být nižší než

- a) 90 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění,
- b) 90 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví č. 10 až 15 neživotních pojištění,
- c) 60 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví neživotních pojištění jiných než uvedených pod číslem 10 až 15.

(3) Je-li provozována pojišťovací činnost souběžně pro odvětví životních a neživotních pojištění nebo podle více odvětví neživotních pojištění, platí pro výpočet výše garančního fondu ustanovení § 9 odst. 2 a 4 obdobně.

(4) Ustanovení odstavců 2 a 3 se na činnost zajišťovny použijí obdobně, přičemž ministerstvo může na zajišťovně požadovat, v závislosti na rizikovosti provozované zajišťovací činnosti, částky vyšší, nejvýše však pětinasobek stanovených částek.

(5) Určení hodnoty vlastních zdrojů, položky vlastních zdrojů, které tvoří garanční fond, a způsob vykazování solventnosti stanoví ministerstvo vyhláškou.

(6) Pojišťovna i zajišťovna je povinna vykazovat ministerstvu svou solventnost do 30 dnů ode dne vypracování zprávy o auditu nebo kdykoliv na žádost ministerstva.

(7) Pojišťovna z třetího státu, která provozuje pojišťovací činnost na území České republiky prostřednictvím své organizační složky, je povinna část vlastních zdrojů umístit v České republice. Výše této části finančních zdrojů odpovídá té části požadované míry solventnosti, která se vztahuje k objemu pojišťovací činnosti na území České republiky, nejméně však polovině garančního fondu podle odstavce 2.

(8) Pojišťovna z třetího státu, která provozuje na území České republiky pojišťovací činnost podle § 5b, je povinna část vlastních zdrojů umístit v České republice. Výše této části finančních zdrojů odpovídá té části požadované míry solventnosti, která se vztahuje

k objemu pojišťovací činnosti na území České republiky, nejméně však polovině garančního fondu podle odstavce 2.

(9) Tuzemská pojišťovna, která podléhá výkonu státního dozoru podle § 26b, je povinna vykazovat ministerstvu upravený výpočet solventnosti. Způsob vykazování upraveného výpočtu solventnosti stanoví ministerstvo vyhláškou. Do tohoto výpočtu musí být zahrnuty všechny přidružené společnosti této pojišťovny, její společníci nebo přidružené společnosti společníka, nejedná-li se o společnost vyloučenou podle § 26b odst. 2.

(10) Jestliže upravený výpočet solventnosti podle odstavce 9 vykazuje záporný výsledek, je ministerstvo povinno uložit opatření k nápravě podle tohoto zákona.

§ 23

Odpovědný pojistný matematik

(1) Pojišťovna je povinna, nestanoví-li tento zákon jinak, dát odpovědným pojistným matematikem potvrdit správnost

- a) rozdělení výnosů z finančního umístění v životním pojištění mezi pojištěným a pojišťovnou,
- b) výpočtu sazeb pojistného,
- c) výše technických rezerv,
- d) výpočtu požadované míry solventnosti,
- e) pojistně matematické metody používané při provozované pojišťovací činnosti.

(2) Zajišťovna je povinna, nestanoví-li tento zákon jinak, nechat odpovědným pojistným matematikem potvrdit správnost

- a) výše technických rezerv,
- b) výpočtu požadované míry solventnosti,
- c) pojistně matematické metody používané při provozované zajišťovací činnosti.

(3) Odpovědný pojistný matematik svým podpisem na výkazu, který předkládá pojišťovna nebo zajišťovna ministerstvu v souvislosti s tvorbou technických rezerv a skladbou finančního umístění podle § 13 odst. 7, se solventností podle § 22 odst. 6 nebo na základě písemného požadavku ministerstva, potvrzuje správnost předkládaných údajů.

(4) Odpovědným pojistným matematikem podle tohoto zákona je fyzická osoba, která je zapsána v seznamu odpovědných pojistných matematiků vedeném ministerstvem.

(5) Ministerstvo rozhodne o zápisu do seznamu odpovědných pojistných matematiků do 2 měsíců od doručení písemné žádosti fyzickou osobou, která doloží svoji bezúhonnost podle § 10a, a

- a) doklad o ukončeném vysokoškolském vzdělání

v oboru matematiky a nejméně tříleté praxi v oboru pojištění matematiky, a

- b) osvědčení k výkonu funkce pojištění matematika vydané organizací pojištění matematiků akreditovanou u Mezinárodní aktuárské asociace.¹⁰⁾

Zahraniční fyzická osoba, s výjimkou fyzické osoby, která je občanem členského státu, doloží též povolení k trvalému pobytu nebo k přechodnému pobytu na území České republiky na dlouhodobé vízum.

(6) Pojišťovna, které ministerstvo udělilo povolení k provozování pojišťovací činnosti, nebo zajišťovna, jsou povinny zabezpečit odpovědnému pojištění matematikovi trvalý přístup k informacím o její činnosti, které si v souvislosti s plněním povinností podle tohoto zákona vyžádá. Provozuje-li pojišťovna pojišťovací činnost současně pro neživotní i životní pojištění, může mít pro každou z těchto činností jiného odpovědného pojištění matematika. Náležitosti související s činností odpovědného pojištění matematika upraví pojišťovna vnitřním předpisem.

(7) Odpovědný pojištění matematik je v případě zjištění nedostatků v hospodaření pojišťovny nebo zajišťovny, které souvisí s výkonem jeho činnosti podle tohoto zákona, povinen navrhnout statutárnímu orgánu pojišťovny nebo zajišťovny opatření ke zlepšení situace. Pokud navrhovaná opatření nejsou realizována a další vývoj hospodaření pojišťovny nebo zajišťovny ohrožuje splnitelnost jejich závazků, je odpovědný pojištění matematik povinen o této skutečnosti bezodkladně informovat ministerstvo.

(8) Ministerstvo vyškrtne odpovědného pojištění matematika ze seznamu odpovědných pojištění matematiků, jestliže tato osoba zemře nebo již nesplňuje podmínky stanovené pro jeho činnost tímto zákonem nebo závažně nebo opakovaně poruší povinnosti stanovené mu tímto zákonem. Osoba, která byla vyškrtuta ze seznamu odpovědných pojištění matematiků z důvodu porušení povinností stanovených tímto zákonem, může být znovu zapsána do tohoto seznamu po uplynutí lhůty 10 let od data, ke kterému ministerstvo tuto osobu ze seznamu vyškrtlo. Svoje rozhodnutí o vyškrtnutí ze seznamu oznámí ministerstvo písemně do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí pojišťovně nebo zajišťovně, pro kterou tato osoba vykonávala činnost odpovědného pojištění matematika.

- (9) Ministerstvo zveřejňuje seznam odpovědných

pojištění matematiků a jeho změny ve Finančním zpravodaji.

§ 24

Účetnictví

(1) Pojišťovna nebo zajišťovna je povinna vést účetnictví o stavu a pohybu majetku a závazků, nákladech a výnosech a o hospodářském výsledku podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾

(2) Účetní závěrku pojišťovny nebo zajišťovny ověřuje auditor podle zvláštního právního předpisu¹²⁾ a předkládá o ní písemnou zprávu ministerstvu, a to do 30 dnů ode dne vypracování auditorské zprávy.

(3) Pojišťovna nebo zajišťovna je povinna umožnit každému nahlédnout do účetní závěrky a výroční zprávy.

(4) Ministerstvo je oprávněno požadovat kdykoliv v průběhu činnosti pojišťovny nebo zajišťovny ověření auditu auditorem, kterého určí ministerstvo, jestliže existují důvody zpochybňující správnost původního auditu nebo to vyžadují zhoršené výsledky hospodaření pojišťovny nebo zajišťovny. Náklady tohoto auditu nese auditor původního auditu; ministerstvo hradí tyto náklady pouze tehdy, jestliže tento audit nepotvrdí důvody, pro které ministerstvo zpochybnilo správnost původního auditu.

(5) Tvoří-li pojišťovna s jinou pojišťovnou nebo zajišťovnou podnikatelské seskupení, zejména, je-li jednou pojišťovnou provozována pojišťovací činnost podle pojištění odvětví životních pojištění a druhou pojišťovnou činnost podle pojištění odvětví neživotních pojištění, nesmí být mezi těmito pojišťovnami uzavírány dohody ani jiná ujednání, která by mohla zkršlovat jejich účetnictví, zejména ovlivnit rozvržení jejich příjmů a výdajů.

§ 25

Provozování zprostředkovatelské činnosti

(1) Provozování zprostředkovatelské činnosti pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím nebo zajišťovacím makléřem je podmíněno jeho důvěryhodností. Je-li tato činnost provozována právníkou osobou, musí podmínky podle věty první splňovat všechny fyzické osoby, které jsou oprávněny jednat jménem této právnické osoby. Pokud pojišťovna uzavírá pojištění smlouvy přímo, může tak činit jen pomocí zaměstnanců, kteří splňují podmínky důvěryhodnosti.

- (2) Pojišťovací agent je povinen ztrátu svojí dů-

¹⁰⁾ International Actuarial Association se sídlem v Kanadě.

¹¹⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech a o změně zákona č. 165/1998 Sb., ve znění zákona č. 209/2002 Sb.

věryhodnosti bezodkladně oznámit pojišťovně, pro kterou je činný.

(3) Pojišťovací nebo zajišťovací makléř i pojišťovací agent je povinen provozovat zprostředkovatelskou činnost s odbornou péčí. Pojišťovací nebo zajišťovací makléř a pojišťovací agent je povinen být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu této činnosti, a to s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 5 000 000 Kč.

(4) Další podmínkou provozování zprostředkovatelské činnosti pojišťovacím nebo zajišťovacím makléřem je jeho registrace u ministerstva. O registraci vydá ministerstvo rozhodnutí na základě žádosti, která obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu v České republice, jedná-li se o fyzickou osobu, nebo název, sídlo a právní formu, včetně jména, popřípadě jmen, příjmení a místa trvalého pobytu osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem, jedná-li se o právnickou osobu,
- b) rozsah provozované zprostředkovatelské činnosti podle pojistných odvětví,
- c) výši majetku, jedná-li se o fyzickou osobu, nebo výši základního kapitálu, jedná-li se o právnickou osobu, která musí činit nejméně 1 000 000 Kč,
- d) předpokládaný den zahájení zprostředkovatelské činnosti,
- e) doklady prokazující splnění podmínek podle odstavce 1,
- f) úplný výpis z obchodního rejstříku, jedná-li se o právnickou osobu,
- g) pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti.

(5) Pojišťovací nebo zajišťovací makléř je povinen oznámit ministerstvu bez zbytečného odkladu udělené identifikační číslo a všechny změny skutečností, které byly obsahem žádosti o registraci.

(6) Ministerstvo zruší registraci pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře, jestliže

- a) nesplňuje podmínky stanovené tímto zákonem nebo porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem, nebo
- b) o to pojišťovací nebo zajišťovací makléř požádá.

(7) Registrace zaniká smrtí registrované osoby nebo zánikem právnické osoby.

(8) Rozhodnutí o zrušení registrace pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře zveřejní ministerstvo bez zbytečného odkladu po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí ve Finančním zpravodaji.

(9) Pojišťovací agent a pojišťovací nebo zajišťovací makléř může zprostředkovávat pojištění provozované pouze pojišťovnou podle tohoto zákona.

HLAVA IV

KONTROLNÍ ČINNOST MINISTERSTVA

§ 26

(1) Předmětem kontrolní činnosti ministerstva vůči osobám podle § 6 odst. 2 je

- a) dodržování tohoto zákona a ustanovení zvláštních právních předpisů, která se vztahují k provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti a činností s nimi souvisejících,
- b) soulad provozovaných činností s uděleným povolením,
- c) hospodaření pojišťovny nebo zajišťovny z hlediska zabezpečení splnitelnosti jejích závazků,
- d) způsob tvorby a použití technických rezerv, finanční umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, a solventnost pojišťovny nebo zajišťovny,
- e) plnění opatření vydaných ministerstvem,
- f) způsob vedení administrativních a účetních postupů a vnitřní kontroly.

(2) Zaměstnanci ministerstva pověřeni výkonem kontrolní činnosti státního dozoru v pojištnictví jsou oprávněni

- a) účastnit se jednání orgánů pojišťovny nebo zajišťovny,
- b) účastnit se jednání dozorčí rady v pojišťovně nebo zajišťovně založené jako akciová společnost nebo jednání kontrolní komise v pojišťovně založené jako družstvo,
- c) při výkonu státního dozoru vstupovat do prostorů pojišťovny nebo zajišťovny.

(3) Pojišťovna a zajišťovna je povinna předkládat ministerstvu

- a) účetní závěrku, informace o technických podkladech používaných pro výpočet sazeb pojistného a technických rezerv a jiné doklady o činnosti; obsah a formu jiných dokladů vyhlašuje ministerstvo ve Finančním zpravodaji,
- b) návrh opatření na obnovení platební způsobilosti, je-li ohrožena.

(4) Tuzemská pojišťovna je povinna informovat ministerstvo zvláště o výsledcích své činnosti provozované na základě práva zřizovat pobočky a zvláště o výsledcích své činnosti provozované na základě svobody dočasně poskytovat služby, o výši pojistného, bez odečtu zajištění, a to podle členského státu a ve struktuře podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Ministerstvo je povinno zasílat příslušným úřadům členských států, které o to požádají, během dohodnutého období tyto informace v souhrnné formě.

(5) Statutární a dozorčí orgány pojišťovny nebo

zajišťovny, vedoucí zaměstnanci, zmocněnci a fyzické osoby, které jsou činné pro pojišťovnu nebo zajišťovnu, jsou povinni na vyžádání předložit zaměstnancům ministerstva pověřeným výkonem státního dozoru podle tohoto zákona jimi vyžádané doklady a písemnosti pro posouzení činnosti pojišťovny nebo zajišťovny a její majetkové situace a poskytnout k tomu všechny potřebné informace a vysvětlení.

(6) Ustanovení odstavců 2 a 5 se na výkon zprostředkovatelské činnosti použijí obdobně.

(7) Při výkonu kontrolní činnosti státního dozoru v pojištnictví se vztahy mezi ministerstvem a osobami podléhajícími státnímu dozoru v pojištnictví řídí částí třetí zákona o státní kontrole, nestanoví-li tento zákon jinak.

§ 26a

Finanční dozor

(1) Výkon dozoru nad činností tuzemské pojišťovny, je-li tato činnost provozována buď na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasné poskytovat služby, spadá do výlučné působnosti ministerstva. Pokud příslušné úřady členského státu závazku informovaly ministerstvo o skutečnostech, které svědčí o nepříznivém vývoji finanční situace tuzemské pojišťovny nebo ji mohou nepříznivě ovlivnit, je ministerstvo povinno bezodkladně ověřit hospodaření pojišťovny a v případě zjištění nedostatků přijmout opatření k nápravě.

(2) V případech, kdy tuzemská pojišťovna provozuje svoji pojišťovací činnost prostřednictvím pobočky umístěné v jiném členském státě, je ministerstvo, poté, co nejprve informovalo příslušný úřad členského státu, na jehož území se nachází daná pobočka, povinno provést samo nebo prostřednictvím osob, které pro tento účel jmenovalo, ověření informací na místě. Jedná se o informace, které jsou nutné pro zajištění finančního dozoru nad činností pojišťovny. Této kontroly se mohou zúčastnit i osoby pověřené příslušným úřadem členského státu, na jehož území se nachází daná pobočka.

(3) Tuzemská pojišťovna je povinna vypracovávat výroční zprávu, kde budou uvedeny všechny typy činností, její finanční situace a solventnost, periodicky předkládat daňová přiznání a další statistické podklady, které jsou nutné pro realizaci finančního dozoru.

(4) Ministerstvo si s příslušnými úřady vzájemně vyměňuje informace a podklady, které jsou nezbytné pro účely finančního dozoru.

§ 26b

Dozor nad činností pojišťovny ve skupině

(1) Ministerstvo vykonává dozor nad činností pojišťovny ve skupině (dále jen „doplňkový dozor“) za

účelem zjišťování skutečností ovlivňujících finanční situaci tuzemské pojišťovny,

- a) která je společníkem nejméně v jedné pojišťovně, zajišťovně nebo pojišťovně z třetího státu,
- b) jejíž ovládající společností je pojišťovací holdingová společnost, zajišťovna nebo pojišťovna z třetího státu, nebo
- c) jejíž ovládající společností je pojišťovací holdingová společnost se smíšenou činností.

(2) Při výkonu doplňkového dozoru je ministerstvo povinno vzít v úvahu všechny skutečnosti, které se týkají přidružené společnosti pojišťovny, jejího společníka a přidružené společnosti společníka pojišťovny a které ovlivňují nebo mohou ovlivnit finanční situaci pojišťovny. Ministerstvo může z vlastního rozhodnutí nebo na základě žádosti pojišťovny z doplňkového dozoru vyloučit společnost,

- a) která má sídlo ve třetím státě, kde jsou právní překážky k předání nezbytných informací,
- b) která má pro výkon doplňkového dozoru zanedbatelný význam, nebo
- c) jestliže by zahrnutí její finanční situace bylo pro výkon doplňkového dozoru zavádějící.

(3) Výkon doplňkového dozoru není výkonem státního dozoru ve vztahu k pojišťovně z třetího státu, pojišťovací holdingové společnosti, pojišťovací holdingové společnosti se smíšenou činností nebo zajišťovně, posuzovanými samostatně.

(4) V případech, kdy tuzemská pojišťovna a jedna nebo více pojišťoven z jiného členského státu, mají jako svou ovládající společnost stejnou pojišťovací holdingovou společnost, pojišťovnu z třetího státu, zajišťovnu nebo pojišťovací holdingovou společnost se smíšenou činností, je ministerstvo oprávněno uzavřít dohodu s příslušným úřadem členského státu o tom, který z nich bude vykonávat doplňkový dozor.

§ 26c

Informační povinnosti

(1) Tuzemská pojišťovna, která podléhá doplňkovému dozoru, je povinna vytvořit přiměřené vnitřní kontrolní systémy, které budou shromažďovat údaje a informace pro potřeby tohoto dozoru.

(2) Pojišťovna podle odstavce 1 je povinna sdělovat ministerstvu informace související s výkonem doplňkového dozoru. V případě, že nebudou takové informace poskytnuty, je ministerstvo oprávněno je vyžadovat přímo od společnosti náležící ke skupině a tato společnost je povinna ministerstvu tyto informace poskytnout.

(3) Ministerstvo je oprávněno ověřovat informace uvedené v odstavci 2 přímo na místě, a to u

- a) pojišťovny, která podléhá doplňkovému dozoru podle tohoto zákona,
- b) společnosti ovládané pojišťovnou podle písmene a),
- c) společnosti ovládající pojišťovnu podle písmene a), nebo
- d) společnosti ovládané společností, která ovládá pojišťovnu podle písmene a), jestliže má sídlo na území České republiky.

(4) Jestliže příslušný úřad jiného členského státu požaduje od ministerstva ověření informace, která se týká společnosti se sídlem na území České republiky a která je přidruženou společností, ovládanou společností, ovládající společností nebo ovládanou společností společností ovládající pojišťovnu, která podléhá doplňkovému dozoru, provede ministerstvo ověření samo nebo umožní provést toto ověření příslušnému úřadu, který o něj žádá, nebo umožní, aby toto ověření provedl auditor nebo ministerstvem pověřená osoba.

(5) V případech, kdy pojišťovna a banka nebo obchodník s cennými papíry nebo obě, jsou přímo nebo nepřímo úzce propojeny, nebo mají téhož společníka, je doplňkový dozor vykonáván v úzké spolupráci ministerstva s Českou národní bankou a Komisí pro cenné papíry. Kontrolní skupiny mohou být vytvořeny ze zástupců jednotlivých úřadů. Tyto úřady si navzájem poskytují informace související s výkonem doplňkového dozoru, aniž by tím byla dotčena jejich vlastní odpovědnost. Výměna těchto informací podléhá povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 39. To platí obdobně i v případě úzkého propojení tuzemské pojišťovny se zahraniční bankou nebo zahraničním obchodníkem s cennými papíry.

§ 26d

Předmět doplňkového dozoru

(1) Ministerstvo vykonává doplňkový dozor nad obchodními vztahy mezi

- a) pojišťovnou a
 - 1. přidruženou společností pojišťovny,
 - 2. společníkem v pojišťovně, nebo
 - 3. přidruženou společností společníka v pojišťovně;
- b) pojišťovnou a fyzickou osobou, která má účast
 - 1. v pojišťovně nebo jakékoliv její přidružené společnosti,
 - 2. na společníkovi pojišťovny, nebo
 - 3. v přidružené společnosti společníka pojišťovny.

(2) Doplňkový dozor podle odstavce 1 se týká zejména

- a) úvěrů,
- b) záruk a podrozvahových transakcí,

- c) obchodních činností s vlivem na solventnost pojišťovny,
- d) investic,
- e) zajištění,
- f) dohod o sdílení nákladů.

(3) Pojišťovna je povinna předložit ministerstvu zprávu o významných obchodních činnostech podle odstavce 2 uskutečněných v kalendářním roce, a to nejpozději do 31. března kalendářního roku bezprostředně následujícího po roce, za který se zpráva předkládá, a kdykoliv na jeho vyžádání.

(4) Jestliže ministerstvo zjistí, že činnosti podle odstavce 2 ohrožují nebo mohou ohrozit solventnost pojišťovny nebo jinak narušit její finanční stabilitu, zejména splnitelnost jejích závazků, je ministerstvo povinno na úrovni pojišťovny přijmout opatření k nápravě, popřípadě zakázat provádění těchto obchodních činností.

§ 27

Opatření k odstranění nedostatků a odnětí povolení

(1) Pokud ministerstvo zjistí porušení povinnosti stanovené tímto zákonem, rozhodne o opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Jako součást tohoto opatření, nestanoví-li tento zákon jinak, je ministerstvo oprávněno požadovat ve stanovené lhůtě provedení změny

- a) fyzické osoby, která má účast na řízení pojišťovny nebo zajišťovny,
- b) v osobě prokuristy,
- c) člena představenstva, dozorčí rady nebo kontrolní komise, nebo
- d) vedoucího organizační složky zahraniční pojišťovny,
- e) pověřeného zástupce pobočky pojišťovny.

(2) Ministerstvo může rozhodnout, aby pojišťovna nebo zajišťovna přednostně použila zisk po zdanění k doplnění rezervního fondu nebo ke zvýšení základního kapitálu nebo aby snížila svůj základní kapitál o částku odpovídající ztrátě po jejím zúčtování s rezervním a dalšími fondy za předpokladu, že ztráta přesahuje 20 % jejího základního kapitálu (§ 28).

(3) Pokud ministerstvo zjistí v hospodaření tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny nebo pojišťovny z třetího státu nedostatky, které by mohly ohrozit nebo ohrožují splnitelnost jejích závazků, je oprávněno svým rozhodnutím

- a) nařídit pojišťovně nebo zajišťovně předložit ministerstvu ke schválení ozdravný plán (§ 29),
- b) zavést v pojišťovně nebo zajišťovně nucenou správu (§ 30),
- c) pozastavit pojišťovně oprávnění k uzavírání po-

jistných smluv nebo zajišťovně oprávnění k uzavírání zajišťovacích smluv a k rozšiřování závazků již převzatých (§ 31),

- d) nařídít pojišťovně převést její pojistný kmen na jinou pojišťovnu (§ 32),
- e) odejmout pojišťovně nebo zajišťovně povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti (§ 33).

(4) Na činnost pojišťovny z třetího státu se ustanovení odstavce 3 písm. b) nepoužije.

(5) Ministerstvo je současně povinno informovat příslušný úřad jiného členského státu, na jehož území provozuje pojišťovna svoji činnost, o všech opatřeních, která přijalo.

(6) Současně s opatřením podle odstavce 3 může ministerstvo omezit nebo zakázat volné nakládání s majetkem pojišťovny. Ministerstvo je povinno na základě žádosti domovského členského státu omezit nebo zakázat volné nakládání s majetkem pojišťovny z členského státu, která provozuje pojišťovací činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky. Omezit nebo zakázat volné nakládání s majetkem lze pouze u toho majetku, který byl pro tento účel určen domovským členským státem.

(7) Nelze požadovat, aby pojišťovna převedla část svého pojistného kmene podle jednoho nebo více pojistných odvětví uvedených v příloze č. 1 tohoto zákona na státem zřízenou organizaci.

§ 28

Snížení základního kapitálu

Snížení základního kapitálu lze provést pouze snížením jmenovité hodnoty akcií u pojišťovny nebo zajišťovny založené jako akciová společnost nebo snížením hodnoty zapisovaného základního kapitálu u pojišťovny založené jako družstvo.

§ 29

Ozdravný plán

Ministerstvo nařídí pojišťovně nebo zajišťovně předložit ke schválení ozdravný plán, jestliže pojišťovna nebo zajišťovna

- a) vykazuje závažné nedostatky při plnění schváleného obchodního plánu nebo neplní požadavky stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem a vzniklá situace může ohrozit splnitelnost závazků vyplývajících z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, nebo
- b) má hodnotu vlastních zdrojů nižší, než je požadovaná míra solventnosti, avšak vyšší než garanční fond podle § 22 odst. 2, nebo
- c) vykazuje ztráty, jejichž výše by při úhradě těchto ztrát z disponibilních prostředků pojišťovny vedla ke snížení základního kapitálu pod minimální hra-

nici, která je stanovena v závislosti na provozovaných pojistných odvětvích nebo zajišťovací činnosti.

§ 30

Nucená správa

(1) Nucenou správu v pojišťovně nebo zajišťovně ministerstvo zavede, jestliže pojišťovna nebo zajišťovna neplní opatření uložená ministerstvem nebo zkresluje výsledky své činnosti nebo je ohrožena splnitelnost jejích závazků vyplývajících z uzavřených pojistných nebo zajišťovacích smluv nebo jí ministerstvem uložená opatření nebo sankce nevedou k nápravě anebo má hodnotu vlastních zdrojů nižší, než je garanční fond podle § 22 odst. 2.

(2) Rozhodnutí ministerstva, kterým se zavádí nucená správa v pojišťovně nebo zajišťovně, musí obsahovat též jméno, příjmení a rodné číslo nuceného správce (dále jen „správce“).

(3) Podání opravného prostředku proti rozhodnutí ministerstva, kterým se zavádí nucená správa v pojišťovně nebo zajišťovně, nemá odkladný účinek.

(4) Ministerstvo jmenuje správce ze seznamu nucených správců, který vede, a zároveň stanoví vyšší jeho odměny za výkon nucené správy. Do tohoto seznamu může být zapsána pouze osoba plně způsobilá k právním úkonům, splňující podmínky důvěryhodnosti podle § 10a a odpovídajícím způsobem kvalifikovaná. Správcem nesmí být fyzická osoba, která byla nebo je auditorem pojišťovny nebo zajišťovny nebo se jakýmkoliv způsobem na auditu podílela, nebo osoba, která je nebo byla v této pojišťovně nebo zajišťovně odpovědným pojistným matematikem nebo má, anebo měla k pojišťovně nebo zajišťovně vztah, který by mohl být překážkou řádného výkonu funkce správce. Náklady spojené s výkonem nucené správy jsou hrazeny z majetku pojišťovny nebo zajišťovny. Činnost správce je delegovaným výkonem státní správy.

(5) Doručením rozhodnutí ministerstva o zavedení nucené správy pojišťovně nebo zajišťovně

- a) přechází působnost představenstva a valné hromady nebo členské schůze družstva na správce, s výjimkou oprávnění podat opravný prostředek proti rozhodnutí ministerstva, kterým se zavádí nucená správa v pojišťovně nebo zajišťovně a rozhodnutí o zrušení společnosti nebo družstva,
- b) se pozastavuje výkon funkcí jejích orgánů a ruší prokura,
- c) se pozastavuje nakládání s jejími aktivy bez souhlasu správce.

(6) Rozhodnutí o věcech v působnosti valné hromady činí správce s předchozím souhlasem ministerstva.

(7) Správce je povinen postupovat v souladu s roz-

hodnutím ministerstva, kterým se zavádí nucená správa, a činit opatření nezbytná k obnovení stability a likvidity pojišťovny nebo zajišťovny. Plněním dílčích úkolů je správce oprávněn pověřit další osobu.

(8) Nucená správa se zapisuje do obchodního rejstříku. Návrh na zápis týkající se nucené správy podává ministerstvo.

(9) Dále se do obchodního rejstříku zapisuje správce, jeho změna, ukončení nucené správy a výmaz prokury na návrh správce.

(10) Nucená správa končí

- a) nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva o ukončení nucené správy v pojišťovně nebo zajišťovně,
- b) uplynutím 24 měsíců od jejího zavedení, nebo
- c) vstupem pojišťovny nebo zajišťovny do likvidace nebo prohlášením konkurzu na pojišťovnu nebo zajišťovnu.

§ 31

Pozastavení oprávnění k uzavírání smluv a rozšiřování závazků

(1) Ministerstvo může pozastavit pojišťovně oprávnění k uzavírání pojistných smluv a rozšiřování závazků již převzatých, jestliže je ohrožena splnitelnost jejích závazků a opatření uložená ministerstvem nevedla ke zlepšení její hospodářské situace nebo v souvislosti se zavedením nucené správy.

(2) Pozastavení oprávnění podle odstavce 1 se může týkat části nebo celkového rozsahu ministerstvem povolené činnosti. Tuto skutečnost ministerstvo zveřejní ve Finančním zpravodaji a Obchodním věstníku a informuje veřejnost prostřednictvím sdělovacích prostředků. U zahraniční pojišťovny o tomto rozhodnutí informuje ministerstvo orgán státního dozoru země sídla této pojišťovny. Jedná-li se o pojišťovnu z třetího státu, o tomto rozhodnutí ministerstvo informuje příslušný úřad země sídla této pojišťovny.

§ 32

Převod pojistného kmene

(1) Ministerstvo může pojišťovně nařídit převést na jinou pojišťovnu pojistný kmen, jestliže pojišťovna neplní opatření uložená ministerstvem v souvislosti s ohrožením její schopnosti dostát svým závazkům nebo v souvislosti se zavedením nucené správy nebo v souvislosti s pozastavením oprávnění k uzavírání smluv a rozšiřování závazků či s odnětím povolení k provozování pojišťovací činnosti. Ve lhůtě určené ministerstvem, která nesmí být kratší než 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým ministerstvo pojišťovně nařídilo převést pojistný kmen podle věty první, je pojišťovna povinna předložit ministerstvu ke

schválení návrh postupu tohoto převodu. Při převodu části pojistného kmene se postupuje obdobně.

(2) K převodu pojistného kmene nebo jeho části může dojít i na základě žádosti pojišťovny, o které ministerstvo rozhodne ve lhůtě 30 dnů od jejího podání.

(3) Přebírající pojišťovna je povinna do 30 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým byl schválen převod pojistného kmene, sdělit pojistníkům, jejichž pojistných smluv se převod pojistného kmene týká, obchodní firmu a sídlo přebírající pojišťovny a další nezbytná sdělení související s plynulým pokračováním převáděných pojistných smluv.

(4) S převodem pojistného kmene dojde k převodu finančních prostředků určených k plnění závazků vzniklých z předávaného pojistného kmene z předávající pojišťovny na přebírající pojišťovnu, a to způsobem schváleným ministerstvem.

(5) Návrh postupu podle odstavce 1 nebo žádost podle odstavce 2 musí obsahovat tyto náležitosti:

- a) dohodu o převodu pojistného kmene mezi předávající a přebírající pojišťovnou; přebírající pojišťovnou může být pouze pojišťovna, které bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti v rozsahu pojistných odvětví, do kterých spadají rizika, jež jsou pojistěna pojistnými smlouvami, které jsou předmětem předání,
- b) důvody převodu pojistného kmene, jedná-li se o převod na základě žádosti pojišťovny,
- c) charakter a výši prostředků týkajících se uzavřených pojistných smluv, které jsou předmětem převodu,
- d) předpokládané změny v hospodaření předávající a přebírající pojišťovny jako důsledek převodu pojistného kmene,
- e) způsob a obsah sdělení pojistníkům, jejichž pojistné smlouvy jsou předmětem dohody podle písmene a), o převodu pojistného kmene, včetně data, do kterého musí být tento převod ukončen.

(6) Dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí ministerstva podle odstavce 1 nebo 2, se přebírající pojišťovna stává účastníkem pojistné smlouvy a vstupuje do všech práv a závazků předávající pojišťovny, které byly předmětem převodu.

(7) Převod pojistného kmene ministerstvo neschválí, jestliže by tímto převodem byla ohrožena splnitelnost závazků vyplývajících z pojistných smluv, které jsou předmětem převodu pojistného kmene, nebo stabilita přebírající pojišťovny anebo stabilita předávající pojišťovny, jde-li o žádost podle odstavce 2.

§ 32a

Převod pojistného kmene v rámci členských států

(1) Pobočka pojišťovny z jiného členského státu

zřízená na území České republiky je oprávněna převést pojistný kmen, týkající se pojistných smluv uzavřených buď podle práva zakládat pobočky nebo podle svobody dočasně poskytovat služby, na pojišťovnu z jiného členského státu, pokud příslušný domovský úřad členského státu potvrdí, že po zohlednění převodu bude tato přebírající pojišťovna splňovat podmínky solventnosti.

(2) Převod pojistného kmene týkající se pojistných smluv uzavřených na území České republiky pojišťovnou z členského státu, a to buď podle práva zakládat pobočky nebo podle svobody dočasně poskytovat služby, je pojišťovna z členského státu povinna předběžně konzultovat s ministerstvem.

(3) Bylo-li ministerstvo požádáno o vyjádření svého stanoviska nebo souhlasu k převodu pojistného kmene podle odstavců 1 a 2 příslušným úřadem členského státu převádějící pojišťovny z jiného členského státu, vyjádří svoje stanovisko nebo souhlas do 3 měsíců ode dne obdržení žádosti; nečinnost ministerstva se považuje za souhlas s takovým převodem.

(4) Za podmínek stanovených tímto zákonem je tuzemská pojišťovna oprávněna převést pojistný kmen týkající se pojistných smluv uzavřených v jiném členském státě buď podle práva zakládat pobočky nebo podle svobody dočasně poskytovat služby. Ministerstvo schválí žádost pojišťovny o tento převod poté, kdy obdrží souhlas příslušného úřadu členského státu, kde vznikl závazek.

§ 33

Odnětí povolení

(1) Ministerstvo odejme pojišťovně nebo zajišťovně povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jí udělilo, jestliže

- a) již nesplňuje podmínky pro povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti,
- b) porušuje závažným způsobem povinnosti stanovené tímto zákonem a jestliže opatření nebo pokuta uložené ministerstvem nevedly k nápravě,
- c) se v jejím hospodaření projevují nedostatky tak závažné, že další pokračování v činnosti ohrožuje zájmy účastníků pojištění,
- d) zavedení nucené správy nevedlo k obnovení její platební schopnosti,
- e) získala povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti na základě nesprávně uvedených údajů rozhodných pro udělení tohoto povolení,
- f) pojišťovna nebo zajišťovna do 1 roku od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým jí bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, nezahájí svoji činnost,

- g) pojišťovna nebo zajišťovna neprovozuje pojišťovací nebo zajišťovací činnost déle než 6 měsíců,
- h) pojišťovně z třetího státu bylo odejmuto povolení v jiném členském státě z důvodu její nedostatečné solventnosti,
- i) pojišťovna, které bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti jako tuzemské pojišťovně, přemístila svoje sídlo mimo území České republiky,
- j) o to požádá.

(2) Okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o odnětí povolení vstupuje pojišťovna nebo zajišťovna do likvidace. Pojišťovna nebo zajišťovna, které bylo odňato povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, se i nadále řídí tímto zákonem. Pojišťovna však nemůže uzavírat pojistné smlouvy nebo zajišťovna zajišťovací smlouvy, zprostředkovatelské smlouvy, prodlužovat smlouvy již uzavřené nebo zvyšovat pojistné částky nebo limity pojistného plnění. Pojišťovna nebo zajišťovna je povinna provést opatření uložená jí pravomocným rozhodnutím ministerstva, kterým jí bylo odejmuto povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti.

(3) Odnětí povolení podle odstavce 1 se může vztahovat i na část provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, jestliže pojišťovna nebo zajišťovna nezvýšila svůj základní kapitál podle § 9 ani ve lhůtě 1 roku od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým jí bylo ministerstvem pozastaveno oprávnění k uzavírání pojistných smluv a rozšiřování závazků již převzatých, nebo o to požádá.

(4) Pravomocné rozhodnutí o odnětí povolení podle odstavce 1 nebo 3 ministerstvo zveřejní v Obchodním věstníku a informuje veřejnost prostřednictvím sdělovacích prostředků.

(5) O rozhodnutí, kterým bylo zahraniční pojišťovně odňato povolení k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky prostřednictvím své organizační složky, informuje ministerstvo orgán státního dozoru země sídla této pojišťovny.

(6) Rozhodnutí o odnětí povolení, které nabylo právní moci, ministerstvo zveřejní ve Finančním zpravodaji a Obchodním věstníku do 30 dnů ode dne nabytí právní moci a informuje veřejnost prostřednictvím sdělovacích prostředků. V případě tuzemské pojišťovny je ministerstvo povinno o tomto rozhodnutí informovat příslušné úřady ostatních členských států. Společně s těmito úřady přijme opatření nutná k ochraně spotřebitele, zejména s cílem zabránit dalšímu působení pojišťovny jak na území České republiky, tak i v rámci jiných členských států, a s cílem zabránit volnému nakládání s majetkem pojišťovny.

(7) O rozhodnutí, kterým bylo pojišťovně z třetího státu odňato povolení k provozování pojišťovací

činnosti na území České republiky, informuje ministerstvo příslušný úřad země sídla této pojišťovny.

(8) Odejme-li ministerstvo pojišťovně z třetího státu zvýhodnění podle § 5c odst. 6, vyrozumí ministerstvo příslušné úřady ostatních členských států, kde pojišťovna působí, aby tyto úřady mohly přijmout příslušná opatření.

§ 34

Předběžné opatření

(1) Kromě případů, kdy lze uložit předběžné opatření podle správního řádu, je ministerstvo oprávněno při výkonu státního dozoru podle tohoto zákona uložit předběžné opatření také tehdy, jestliže je to třeba k zajištění práv chráněných zájmů fyzických nebo právnických osob, které nejsou účastníky správního řízení, nebo jestliže by byl výkon konečného rozhodnutí zmařen či vážně ohrožen. Takové předběžné opatření spočívá v uložení povinnosti pojišťovně nebo zajišťovně

- a) neuzavírat další pojistné nebo zajišťovací smlouvy a nerozšiřovat již převzaté závazky z pojištění nebo zajištění,
- b) nenakládat bez souhlasu ministerstva se svými aktivy,
- c) nepostupovat bez souhlasu ministerstva podle rozhodnutí představenstva, valné hromady nebo členské schůze.

(2) Rozhodnutí ministerstva o předběžném opatření nabývá účinnosti dnem vydání.

Přestupky a jiné správní delikty

§ 35

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) v žádosti podané ministerstvu podle tohoto zákona úmyslně uvede nepravdivé údaje, nebo
- b) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 39.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

(3) Přestupky podle odstavce 1 projednává ministerstvo.

(4) Podmínky odpovědnosti za přestupky se posoudí a řízení o přestupcích se provede podle zvláštního právního předpisu.^{12a)}

§ 35a

(1) Právnické osobě, která

- a) v žádosti podané ministerstvu podle tohoto zákona úmyslně uvede nepravdivé údaje, nebo
- b) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 39,

lze za správní delikt uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

(2) Pojišťovně nebo zajišťovně, která

- a) provozuje pojišťovací nebo zajišťovací činnost v rozporu s uděleným povolením,
- b) porušením povinnosti stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem závažně ohroží splnění svých smluvních závazků,
- c) ve stanovené lhůtě nesplní povinnost uloženou jí ministerstvem podle tohoto zákona, nebo
- d) využívá služeb osoby, která nebyla registrována jako pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí podle zvláštního právního předpisu,^{12b)}

lze za správní delikt uložit pokutu až do výše 50 000 000 Kč.

(3) Pojišťovně, která provozuje pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podle pojistného odvětví č. 10 písmene a) uvedeného v části B přílohy č. 1, lze za správní delikt uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč, jestliže opakovaně nesplní povinnost provést bez zbytečného odkladu šetření pojistné události a toto šetření ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy mu byla oprávněnou osobou škodná událost oznámena, ukončit a sdělit poškozenému výši pojistného plnění nebo v této lhůtě sdělit důvody zamítnutí poškozeným uplatněných nároků na náhradu škody nebo důvody snížení plnění.

(4) České kanceláři pojistitelů lze za správní delikt uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč, jestliže opakovaně nesplní povinnost poskytnout náhradní plnění podle zvláštního právního předpisu.^{12c)}

(5) Jiné správní delikty podle odstavců 1 až 4 projednává ministerstvo. Pokuty uložené podle tohoto zákona jsou příjmem státního rozpočtu; vybírá a vymáhá je místně příslušný finanční úřad podle zvláštního právního předpisu.^{12d)}

(6) Při stanovení výše pokuty se přihlíží zejména ke stupni závažnosti a rozsahu následků, které porušení právní povinnosti způsobilo, popřípadě mohlo způsobit, k okolnostem, za nichž k němu došlo, k době,

^{12a)} Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

^{12b)} Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí).

^{12c)} § 24a a 24b zákona č. 168/1999 Sb.

^{12d)} Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

po kterou k porušování právní povinnosti docházelo, jakož i k tomu, nakolik byly protiprávním jednáním poškozeny oprávněné zájmy spotřebitelů a dobré jméno pojišťovnictví.

(7) Řízení o správním deliktu může být zahájeno do 1 roku ode dne, kdy se ministerstvo o skutečnostech uvedených v odstavcích 1 až 4 dozvědělo, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k těmto skutečnostem došlo.

(8) Pojišťovně nebo zajišťovně, která znemožní nebo závažně ztíží výkon státního dozoru podle tohoto zákona, lze uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 000 Kč; správní řízení o pořádkové pokutě lze zahájit do 30 dnů ode dne, kdy k takové skutečnosti došlo. Ustanovení odstavců 5 a 6 se použijí obdobně.

§ 36

Fúze, rozdělení a změna právní formy

(1) Fúze, rozdělení nebo změna právní formy pojišťovny nebo zajišťovny podléhá schválení ministerstvem na základě předloženého záměru, který musí mít písemnou formu. Kromě náležitostí stanovených obchodním zákoníkem pro fúzi, rozdělení a změnu právní formy záměr obsahuje údaje o

- a) skladbě finančních prostředků získaných z pojištění nebo zajištění, které budou předmětem uvedených změn,
- b) předpokládaném vývoji solventnosti v prvních 3 letech po realizaci těchto změn.

(2) Změnu právní formy pojišťovny lze uskutečnit pouze v rozsahu právních forem stanovených tímto zákonem.

§ 37

Likvidace pojišťovny nebo zajišťovny

(1) Nedojde-li k fúzi, rozdělení nebo změně právní formy pojišťovny nebo zajišťovny podle § 36, zrušuje se pojišťovna nebo zajišťovna s likvidací. Ministerstvo jmenuje likvidátora ze seznamu likvidátorů, který vede. Ministerstvo současně určuje i výši odměny likvidátora. Do tohoto seznamu může být zapsána pouze fyzická osoba plně způsobilá k právním úkonům, splňující podmínky důvěryhodnosti podle § 10a, nebo právnická osoba splňující podmínky důvěryhodnosti podle § 10b, a kvalifikovaná v oblasti upravené tímto zákonem.

(2) Likvidátorem nesmí být osoba, která byla nebo je auditorem pojišťovny nebo zajišťovny nebo se jakýmkoliv způsobem na auditu podílela, nebo osoba, která je nebo byla v této pojišťovně nebo zajišťovně odpovědným pojistným matematikem nebo má anebo měla k pojišťovně nebo zajišťovně vztah, který by mohl být překážkou řádného výkonu funkce likvidátora.

(3) Likvidátor předkládá ministerstvu bez zbyteč-

ného odkladu doklady o úkonech směřujících k likvidaci společnosti, které si ministerstvo vyžádá.

(4) Aktiva, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, a vlastní zdroje, které tvoří garanční fond, slouží přednostně pro vypořádání nároků vyplývajících z pojišťovací nebo zajišťovací činnosti.

(5) Pro likvidaci pojišťovny nebo zajišťovny, které nebylo před likvidací odejmuto povolení k provozování pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, platí ustanovení § 33 odst. 2 obdobně.

(6) V případě likvidace pojišťovny musí být závazky vzniklé na základě smluv uzavřených prostřednictvím poboček nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby plněny stejným způsobem jako závazky vzniklé na základě jiných pojistných smluv této společnosti. Rozlišování hrazení závazků vzniklých z provozované pojišťovací činnosti podle národnosti, státní příslušnosti, pohlaví nebo podle jiných podobných kritérií je zakázáno.

§ 37a

Likvidace pojišťovny ve vztahu k příslušným úřadům členských států

(1) Rozhodnutí o zrušení tuzemské pojišťovny s likvidací včetně jejích poboček v jiných členských státech je uznáváno bez dalších formalit na území všech ostatních členských států a v těchto členských státech nabývá účinnosti okamžikem nabytí jeho právní moci.

(2) Ministerstvo je povinno bezodkladně informovat příslušné úřady všech ostatních členských států o rozhodnutí zahájit likvidační řízení a o možných praktických dopadech tohoto řízení.

(3) Likvidátor zveřejní rozhodnutí o zahájení likvidačního řízení a současně zveřejní výtah z rozhodnutí o likvidaci v Úředním věstníku Evropských společenství. V textu zveřejněného rozhodnutí o zahájení likvidačního řízení se zároveň uvede adresa sídla ministerstva, rozhodné právo a ustanovený likvidátor. Text se uvádí v tom úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků členského státu, kde je informace zveřejněna.

(4) Po zahájení likvidačního řízení likvidátor bezodkladně písemně informuje jednotlivě každého známého věřitele, který má bydliště, obvyklé místo pobytu nebo sídlo v jiném členském státě. V tomto oznámení se uvedou zejména lhůty, postihy stanovené v souvislosti s těmito lhůtami, orgán pověřený přijímat přihlášení pohledávek nebo připomínky týkající se pohledávek a ostatní přijatá opatření. V oznámení se zároveň uvede, zda jsou věřitelé, jejichž pohledávky jsou přednostní nebo věcně zajištěné, povinni své pohledávky přihlásit. V případě pohledávek z pojištění se v oznámení dále uvedou účinky likvidačního řízení na pojistné smlouvy, zejména datum, kdy pojistné

smlouvy ztrácejí svoji účinnost, a práva a povinnosti pojištěných osob v souvislosti se smlouvou.

(5) S pohledávkami všech věřitelů, kteří mají bydliště, obvyklé místo pobytu nebo sídlo v jiném členském státě, se nakládá a jejich pořadí je stanoveno stejným způsobem jako u pohledávek obdobné povahy přihlášených věřiteli v České republice.

(6) V případech, kdy známý věřitel drží pohledávku z pojištění, se informace podle odstavce 4 uvedou v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků členského státu, kde má věřitel bydliště, obvyklé místo pobytu nebo sídlo.

(7) Likvidátor má právo vykonávat na území všech členských států veškeré pravomoci, k jejichž výkonu je oprávněn na území České republiky. Při výkonu svých pravomocí je likvidátor povinen dodržovat právní předpisy členských států, na jejichž území působí. Jmenování likvidátora se dokládá ověřenou kopií originálního rozhodnutí o jeho jmenování, popřípadě překladem do úředního jazyka nebo do jednoho z úředních jazyků členského státu, na jehož území správce nebo likvidátor hodlá působit.

(8) V případě činnosti správce se postupuje obdobně.

HLAVA V

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 38

Správní řízení

(1) V řízení ve věcech upravených tímto zákonem se postupuje podle správního řádu, pokud jednotlivá ustanovení tohoto zákona nestanoví jinak. Má-li ministerstvo rozhodnout ve věci, pro jejíž složitost nelze rozhodnout ve lhůtě stanovené tímto zákonem, rozhodne ve lhůtě prodloužené o 30 dnů, ve zvlášť složitých případech může ministerstvo lhůtu prodloužit až o 60 dnů. Prodloužení lhůty a jeho důvody je ministerstvo povinno oznámit účastníkům řízení nejpozději před uplynutím tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci.

(2) Součástí dokladů a dalších písemností předkládaných ministerstvu v cizím jazyce musí být jejich úředně ověřený překlad do českého jazyka.

(3) Bezúhonnost se dokládá výpisem z Rejstříku trestů ne starším než 3 měsíce; zahraniční fyzická osoba dokládá svoji bezúhonnost i odpovídajícími doklady vydanými státem, jehož je fyzická osoba občanem, jakož i státy, ve kterých se v posledních 3 letech zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců.

(4) Jestliže stát, jehož je zahraniční fyzická osoba občanem, nebo stát, ve kterém se v posledních 3 letech

osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců, nevydává doklad obdobný výpisu z Rejstříku trestů, považuje se za rovnocenný doklad o bezúhonnosti této fyzické osoby doklad vydaný příslušným soudem nebo správním úřadem státu, jehož je fyzická osoba občanem, nebo státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců.

(5) Nevydává-li stát doklad podle odstavce 4, považuje se za rovnocenný doklad místopřísežné prohlášení nebo čestné prohlášení, ne starší 3 měsíců, učiněné fyzickou osobou před příslušným soudem nebo správním úřadem anebo před notářem státu, jehož je fyzická osoba občanem, nebo státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců. Pravost místopřísežného nebo čestného prohlášení musí být potvrzena soudem, správním úřadem nebo notářem.

(6) Při prokazování splnění ostatních podmínek důvěryhodnosti fyzických osob podle § 10a a důvěryhodnosti právnických osob podle § 10b platí ustanovení odstavců 4 a 5 obdobně.

§ 38a

Velká pojistná rizika v neživotním pojištění

(1) Velkými pojistnými riziky se rozumí

- a) pojistná rizika spadající do pojistných odvětví neživotních pojištění č. 4, 5, 6, 7, 11 a 12,
- b) pojistná rizika spadající do pojistných odvětví č. 14 a 15, jestliže se tato pojistná rizika týkají profesionální činnosti pojistníka v oblasti průmyslové nebo obchodní činnosti nebo svobodného povolání,
- c) pojistná rizika spadající do pojistných odvětví č. 3, 8, 9, 10, 13 a 16, pokud pojištěný překročí nejméně dva z následujících limitů:
 1. úhrn rozvahy 6,2 milionu eur,
 2. čistý obrat 12,8 milionu eur,
 3. průměrný roční přepočtený stav zaměstnanců za zdaňovací období 250.

(2) Jestliže pojištěný patří ke konsolidovanému celku s konsolidovaným účetnictvím, pak se překročení limitů podle odstavce 1 písm. c) posuzuje na základě konsolidovaných účetních závěrek.

(3) Pojistná smlouva týkající se velkých pojistných rizik musí být uzavřena písemně. Od ustanovení občanského zákoníku se lze v této smlouvě odchýlit, vyžaduje-li to účel a povaha pojištění.

§ 39

Mlčenlivost

(1) Zaměstnanci ministerstva jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděli při své činnosti v rámci výkonu státního dozoru v oblasti

pojišťovnictví s výjimkou informací podaných v zobecněné nebo celkové podobě, ze které není možno identifikovat jednotlivou osobu, které se informace týká. Tato povinnost trvá i po skončení pracovněprávního vztahu nebo výkonu funkce. Povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámí při výkonu své funkce, platí i pro členy poradních orgánů. Zaměstnanci ministerstva mohou být zproštění povinnosti mlčenlivosti pouze z důvodu veřejného zájmu ministrem financí.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 nesmějí využívat informace, které získaly při výkonu své funkce nebo svého zaměstnání, pro sebe ani pro jiného.

(3) Členové statutárních a dozorčích orgánů a zaměstnanci pojišťovny a zajišťovny, likvidátor, správce podle § 30 odst. 4, jakož i osoby, které vykonávají pro pojišťovnu nebo zajišťovnu činnost v jiném než pracovním poměru, (dále jen „osoby činné pro pojišťovnu nebo zajišťovnu“), pojišťovací zprostředkovatelé, samostatní likvidátoři pojistných událostí a další osoby zúčastněné při výkonu státního dozoru jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech týkajících se pojištění fyzických a právnických osob. Povinnost mlčenlivosti mají tyto osoby i po skončení pracovního nebo jiného než pracovního poměru.

(4) Porušením povinnosti mlčenlivosti podle tohoto zákona není poskytnutí těchto informací se souhlasem osob, jichž se tyto údaje týkají, a dále poskytnutí těchto informací na písemné vyžádání

- a) ministerstva při výkonu státního dozoru,
- b) soudu pro účely občanského soudního řízení,
- c) orgánu činného v trestním řízení,
- d) Komise pro cenné papíry při výkonu státního dozoru podle zvláštního právního předpisu,¹³⁾
- e) příslušného úřadu členského státu nebo třetího státu, jestliže se jedná o pojištění sjednané pojišťovnou se sídlem na území tohoto státu,
- f) Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,
- g) orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, za předpokladu, že bude dodržena mlčenlivost osobami, kterým se tyto informace poskytnou.

(5) Písemné vyžádání podle odstavce 4 musí obsahovat údaje, ze kterých je zřejmý oprávněný důvod tohoto vyžádání.

(6) Osoby činné pro pojišťovnu nebo zajišťovnu jsou povinny zachovávat mlčenlivost o činnosti pojišťovny nebo zajišťovny a ve věcech s ní souvisejících, s výjimkou informací podaných v souhrnné nebo celkové podobě, ze které není možno identifikovat jed-

notlivou pojišťovnu nebo zajišťovnu, a to i po skončení pracovního nebo jiného než pracovního poměru, na základě kterého tuto činnost vykonávají. Pokud zproštění této povinnosti nevyplyvá ze zvláštního právního předpisu, může osobu činnou pro pojišťovnu nebo zajišťovnu zprostit mlčenlivosti na základě písemného vyžádání a z důvodu veřejného zájmu ministerstvo.

(7) Fyzické osoby, které se při likvidaci pojišťovny nebo zajišťovny seznámily s údaji, které jsou předmětem mlčenlivosti podle tohoto zákona, jsou povinny zachovávat mlčenlivost o těchto skutečnostech podle odstavců 1 a 3 obdobně. Informace o této pojišťovně nebo zajišťovně mohou být poskytnuty, pokud se netýkají třetích stran jednajících s cílem jejího ozdravení, v průběhu soudního řízení.

(8) Ustanovením odstavců 1 až 6 není vyloučena výměna informací v případech, kdy existují dva nebo více příslušných úřadů ve stejném členském státě, nebo mezi členskými státy, mezi příslušnými úřady a

- a) úřady, které jsou odpovědné za výkon dohledu nad bankami nebo obdobnými úvěrovými institucemi, a dalšími finančními institucemi a úřady odpovědnými za dozor nad finančními trhy,
- b) osobami odpovědnými za konkurz nebo likvidaci pojišťovny,
- c) osobami odpovědnými za provádění zákonem stanovených auditů pojišťoven a dalších finančních institucí,
- d) odpovědnými pojistnými matematiky a úřady odpovědnými za kontrolu těchto pojistných matematiků, při výkonu jejich činnosti a za předpokladu, že právní úprava státu, ve kterém mají být tyto informace zpracovány, odpovídá požadavkům stanoveným tímto zákonem. Informace získané těmito úřady, orgány a osobami podléhají povinnosti zachovávat mlčenlivost podle odstavců 1 až 5.

(9) Informace podle odstavce 8 musí být určeny výhradně pro výkon kontroly. V případech, kdy informace pocházejí z jiného členského státu, nemohou být zveřejněny bez výslovného souhlasu příslušného úřadu, který je poskytl, a tam, kde to připadá v úvahu, pouze pro takové účely, pro které tento úřad dal svůj souhlas. Tyto informace mohou být sděleny pouze fyzické osobě určené úřadem nebo orgánem, kterému se takové informace poskytují. Tento úřad nebo orgán je povinen příslušnému úřadu sdělit jméno, popřípadě jména, příjmení a funkční zařazení této fyzické osoby opravňující ji ke sdělení takové informace.

(10) Ministerstvo je oprávněno poskytovat České národní bance a dalším státním úřadům odpovědným za kontrolu platebních systémů podle zvláštního zá-

¹³⁾ Zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

kona informace určené pro plnění jejich úkolů, pokud se netýkají citlivých osobních údajů fyzických osob^{13a)} nebo údajů majících charakter obchodního tajemství právnických osob, a je oprávněno požadovat na těchto úřadech nebo orgánech, aby mu poskytl informace potřebné pro výkon jeho činnosti. Na takto získané informace se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost.

(11) Při provozování neživotních pojištění, u kterých je povinnost uzavřít pojistnou smlouvu stanovena zákonem, má pojišťovna při šetření pojistné události postavení dalšího státního orgánu nebo organizace podle zvláštního právního předpisu.¹⁴⁾

(12) Porušením mlčenlivosti podle odstavců 1 až 6 není oznámení pojišťovny nebo zajišťovny učiněné státnímu zástupci, policejním nebo jiným příslušným orgánům ve věci podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku ani podání vysvětlení, či svědecká výpověď v trestním řízení, občanském soudním řízení a správním řízení ze strany osob činných pro pojišťovnu nebo zajišťovnu, sdělení údajů nezbytných pro nakládání s pohledávkami pojišťovny ani sdělení v souvislosti s převodem pojistného kmene přebírající pojišťovně podle § 32; porušením mlčenlivosti není též plnění povinnosti vůči příslušné organizační složce ministerstva vyplývající ze zvláštního právního předpisu.¹⁵⁾

(13) Pojišťovny se mohou vzájemně informovat o skutečnostech týkajících se pojištění fyzických a právnických osob v případě

- a) uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů, nebo zamlčení podstatných údajů při sjednávání pojištění,
- b) šetření nutného ke zjištění povinnosti pojišťovny plnit,
- c) zániku pojištění z důvodů nezaplacení pojistného, a to i prostřednictvím právnické osoby, která není pojišťovnou ani zajišťovnou. Majetkový podíl či vklad v této právnické osobě mohou mít pouze pojišťovny.

(14) Pojišťovna je povinna k získaným údajům jiné pojišťovny přistupovat tak, jako by šlo o údaje z její vlastní činnosti.

(15) Ve vztahu k právním předpisům upravujícím ochranu osobních údajů má ustanovení odstavce 13 povahu zvláštního právního předpisu.

(16) Ministerstvo vnitra poskytuje pojišťovnám pro účely související s pojišťovací a zajišťovací činností z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení,
- b) datum narození,
- c) adresu místa trvalého pobytu.

§ 39a

Informační povinnost pojišťovny

(1) Pojišťovna, která provozuje pojišťovací činnost podle pojistných odvětví neživotních pojištění, vztahující se k pojištění majetku sloužícímu k zabezpečení základních funkcí v území, je povinna, došlo-li k živelní nebo jiné pohromě, která je mimořádnou událostí, na základě níž byl vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav, poskytnout ministerstvu na základě jeho písemné žádosti souhrnné informace o počtu a výši nahlášených škod a o výši vyplacených pojistných plnění za škody způsobené na pojištěném majetku, vymezeném ve zvláštním zákoně.^{15a)} Tím není dotčena povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech týkajících se pojištění fyzických a právnických osob podle § 39 odst. 1.

(2) V žádosti podle odstavce 1 se uvede doba, za kterou mají být informace poskytnuty, a vymezí se část území České republiky, které se požadované informace týkají.

(3) Náklady spojené s plněním povinnosti podle odstavce 1 nese pojišťovna.

(4) Rozsah souhrnných informací uvedených v odstavci 1 v členění podle příslušných odvětví pojištění vyhlásí ministerstvo ve Finančním zpravodaji.

§ 39b

Výměna informací mezi příslušnými úřady

(1) Ministerstvo je oprávněno uzavřít smlouvu o spolupráci zajišťující za podmínek stanovených tímto zákonem výměnu informací s příslušným úřadem jiného státu.

(2) Ministerstvo je oprávněno informace, které získalo na základě smlouvy podle odstavce 1, použít pouze

- a) pro kontrolu splnění podmínek pro zahájení pojišťovací činnosti a pro kontrolu této činnosti, při

^{13a)} Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ § 45a zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{15a)} § 2 odst. 5 zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území).

sledování technických rezerv, solventnosti, administrativních a účetních postupů a vnitřních kontrolních systémů, nebo

- b) v řízení před ministerstvem, nebo
- c) při soudním řízení před soudy.

(3) Informace získané podle § 39 odst. 4 a podle odstavce 1 tohoto paragrafu a informace získané při kontrole na místě podle § 26a odst. 2 smí být poskytnuty pouze s výslovným souhlasem ministerstva nebo příslušného úřadu členského státu, ve kterém bylo ověření na místě provedeno, a pouze pro takové účely, pro které tento úřad dal svůj souhlas.

§ 40

(1) Tuzemská pojišťovna, které bylo před 1. dubnem 2000 uděleno povolení k souběžnému provozování pojištění podle pojistných odvětví životních a neživotních pojištění, je oprávněna provozovat souběžně tyto činnosti za podmínky odděleného řízení těchto činností. Pojišťovna může jednu z těchto činností ukončit jen formou převodu pojistného kmene podle § 32 nebo rozdělením podle § 36.

(2) Pojišťovna podle odstavce 1 je povinna zabezpečit, aby

- a) nebyly poškozovány zájmy spotřebitelů, především, aby zisky z životního pojištění přinášely prospěch osobám oprávněným z pojistných smluv uzavřených pojišťovnou v rámci životního pojištění takovým způsobem, jako kdyby pojišťovna provozovala výlučně životní pojištění,
- b) nebyly hrazeny minimální finanční požadavky, zejména požadovaná míra solventnosti související s jednou nebo druhou z těchto dvou činností na úkor druhé činnosti; ministerstvo může na základě žádosti pojišťovny povolit použití těch položek vlastních zdrojů, které jsou volně k dispozici, pro jednu nebo druhou činnost,
- c) v účetnictví pojišťovny byly veškeré příjmy, zejména pojistné, platby od zajišťoven a příjmy z investic, a výdaje, zejména vyrovnání pojistného, doplňky k technickým rezervám, platby zajištění a provozní náklady související s pojišťovací činností, rozepsány podle původu vzniku. Položky, které jsou společné pro obě činnosti, musí být zaúčtovány způsobem rozdělení schváleným na žádost pojišťovny ministerstvem.

(3) Pokud je jedna z hodnot vlastních zdrojů vypočítaná zvlášť pro provozované činnosti podle pojistných odvětví životních a neživotních pojištění nedostatečná, je ministerstvo povinno uplatnit na činnost pojišťovny opatření k nápravě vzniklé situace bez ohledu na výsledky v druhé činnosti. Tato opatření mohou zahrnovat povolení převodu položek hodnoty vlastních zdrojů z jedné činnosti na druhou ve smyslu odstavce 2 písm. b).

HLAVA VI

ZMOCŇOVACÍ, PŘECHODNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 41

Ministerstvo je oprávněno po uplynutí 5 let od nabytí účinnosti tohoto zákona a dále pak v pravidelných pětiletých intervalech upravovat vyhláškou výši minimálního základního kapitálu podle § 9 odst. 1 a 3, minimální výši garančního fondu podle § 22 odst. 2 a minimální výši majetku nebo základního kapitálu podle § 25 odst. 4 písm. c) s ohledem na vývoj kurzu české měny k jednotné měně Evropské unie (euro) v posledních bezprostředně předcházejících 5 letech.

§ 42

(1) Do ukončení jedné z činností je pojišťovna podle odstavce 1 povinna položky společné oběma činnostem účetně přiřazovat k jednotlivým činnostem způsobem, který na žádost pojišťovny schválí ministerstvo do 30 dnů od podání žádosti, jestliže navrhovaný způsob neznevýhodňuje některou z činností.

(2) Pojišťovna, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uděleno povolení k podnikání v pojišťovnictví, je povinna ve lhůtě do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit ministerstvu osobu odpovědného pojistného matematika. V této lhůtě je pojišťovna, které bylo uděleno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona povolení k podnikání v pojišťovnictví souběžně pro odvětví životních a neživotních pojištění, povinna předložit ministerstvu ke schválení způsob rozdělení společných položek podle odstavce 2.

(3) S výjimkou odstavců 1, 2 a 3 je pojišťovna, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uděleno povolení k podnikání v pojišťovnictví, povinna ve lhůtě do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést své právní poměry do souladu se zákonem.

(4) Před uplynutím lhůty 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona je pojišťovna, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uděleno povolení k podnikání v pojišťovnictví, povinna písemně doložit ministerstvu skutečnosti uvedené v odstavci 4. Na základě těchto dokladů vydá ministerstvo, ve lhůtě podle § 7 odst. 1, pojišťovně rozhodnutí, ve kterém uvede rozsah povolené pojišťovací nebo zajišťovací činnosti.

(5) Uplynutím 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí podle odstavce 5 uvolní ministerstvo kauci podle dosavadní právní úpravy k volné dispozici pojišťovny. Bylo-li pojišťovně uloženo některé opatření podle § 27, uvolní ministerstvo kauci, jestliže není ohrožena splnitelnost závazků pojišťovny; v opačném případě musí být tyto prostředky přednostně použity

k úhradě závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv.

(6) Osoba, která vykonává činnost pojišťovacího makléře přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinna ve lhůtě do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona předložit ministerstvu žádost o registraci podle § 25 odst. 4.

(7) Žádosti o udělení povolení k podnikání v pojišťovnictví a o schválení všeobecných pojistných podmínek nebo jejich změn podané podle dosavadních právních předpisů v období 3 měsíců přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle tohoto zákona; žádosti podané před touto lhůtou se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(8) Pokud je v dosavadních právních předpisech uvedena rezerva

- a) na pojistné jiných období, rozumí se tím rezerva na nezasloužené pojistné,
- b) na vyrovnávání mimořádných rizik, rozumí se tím vyrovnávací rezerva,
- c) na úhradu závazků z finančního umístění jménem pojištěných, rozumí se tím rezerva životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojištěník.

(9) Přesáhne-li ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona stav vyrovnávací rezervy výši maximální hranice stanovené podle § 17 odst. 4 o více než 20 %, je pojišťovna povinna celý tento přebytek zaúčtovat ve prospěch výnosů.

(10) Užívá-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona v rozporu s § 8 odst. 10 právnická osoba ve svém obchodním jménu nebo fyzická osoba podnikající podle zvláštních právních předpisů ve svém názvu slovo „pojišťovna“ nebo „zajišťovna“, jejich překlad nebo slova, v jejichž základě se tato slova nebo jejich tvary vyskytují, je tato právnická osoba povinna do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona upravit svoje obchodní jméno v souladu s § 8 odst. 10.

§ 43

Zrušuje se zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 320/1993 Sb., zákona č. 60/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb. a zákona č. 168/1999 Sb.

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

§ 51

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2000, kromě ustanovení § 48, které nabývá účinnosti dnem 31. prosince 1999.

Zákon č. 159/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 15/1998 Sb., a některé další zákony, nabyt účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení (1. srpna 2000).

Zákon č. 316/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění zákona č. 159/2000 Sb., nabyt účinnosti dnem vyhlášení (7. září 2001).

Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území), nabyt účinnosti dnem vyhlášení (16. ledna 2002).

Zákon č. 126/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 239/2001 Sb., o České konsolidační agentuře a o změně některých zákonů (zákon o České konsolidační agentuře), ve znění zákona č. 15/2002 Sb., zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, nabyt účinnosti dnem 1. května 2002.

Zákon č. 39/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, nabyt účinnosti dnem 1. dubna 2004, s výjimkou ustanovení části první čl. I § 5a až 5c, § 6c, § 7 odst. 1 věta druhá, § 7 odst. 2 až 4, § 8 odst. 4, § 10 odst. 2 až 7 a § 10 odst. 8 písm. c), § 13 odst. 9, § 21a, § 22 odst. 8, § 26 odst. 4, § 27 odst. 1 písm. e) a § 27 odst. 5 až 7, § 31 odst. 2 věta čtvrtá, § 32a, § 33 odst. 6 až 8, § 37 odst. 6, § 37a a 39b zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění tohoto zákona, a příloha č. 2 k zákonu č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění tohoto zákona, které nabyly účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, a bodu 3 a § 35a odst. 2 písm. d) zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění tohoto zákona, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2005.

Předseda vlády:
PhDr. Špidla v. r.

Odvětví a skupiny pojištění

Část A

Odvětví životních pojištění

1. Pojištění pouze pro případ smrti, pojištění pouze pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti, pojištění spojených životů, životní pojištění s vrácením pojistného.
2. Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.
3. Důchodové pojištění.
4. Pojištění podle bodů 1 až 3 spojené s investičním fondem.
5. Kapitálové činnosti
 - a) umořování kapitálu založené na pojistně matematickém výpočtu, jimiž jsou proti jednorázovým nebo periodickým platbám dohodnutým předem přijaty závazky se stanovenou dobou trvání a ve stanovené výši,
 - b) správa skupinových penzijních fondů,
 - c) činnosti doprovázené pojištěním zabezpečujícím zachování kapitálu nebo platbu minimálního úroku,
 - d) pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní riziko.
6. Pojištění pro případ úrazu nebo nemoci, je-li doplňkem pojištění podle odvětví 1 až 5.

Část B

Odvětví neživotních pojištění

1. Úrazové pojištění
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) cestujících.
2. Pojištění nemoci
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) smluvní zdravotní pojištění.
3. Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech
 - a) motorových,
 - b) nemotorových.

4. Pojištění škod na drážních vozidlech.

5. Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích.

6. Pojištění škod na plavidlech

- a) vnitrozemských,
- b) námořních.

7. Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek.

8. Pojištění škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 a 7 způsobených

- a) požárem,
- b) výbuchem,
- c) vichřicí,
- d) přírodními živly jinými než vichřicí (např. blesk, povodně, záplavy),
- e) jadernou energií,
- f) sesuvem nebo poklesem půdy.

9. Pojištění jiných škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 vzniklých krupobitím nebo mrazem anebo jinými příčinami (např. loupeží, krádeží nebo škody způsobené lesní zvěří), nejsou-li tyto příčiny zahrnuty v odvětví č. 8, včetně pojištění škod na hospodářských zvířatech způsobených nákazou nebo jinými příčinami.

10. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající

- a) z provozu pozemního motorového a jeho přípojného vozidla,
- b) z provozu drážního vozidla,
- c) z činnosti dopravce.

11. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce.

12. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití vnitrozemského nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce.

13. Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu jinou než uvedenou v odvětvích č. 10 až 12,

- a) odpovědnost za škodu na životním prostředí,
- b) odpovědnost za škodu způsobenou jaderným zařízením,
- c) odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku,
- d) ostatní.

14. Pojištění úvěru

- a) obecná platební neschopnost,
- b) vývozní úvěr,
- c) splátkový úvěr,
- d) hypoteční úvěr,
- e) zemědělský úvěr.

15. Pojištění záruky (kauce)

- a) přímé záruky,
- b) nepřímé záruky.

16. Pojištění různých finančních ztrát vyplývajících

- a) z výkonu povolání,
- b) z nedostatečného příjmu,
- c) ze špatných povětrnostních podmínek,
- d) ze ztráty zisku,
- e) ze stálých nákladů,
- f) z nepředvídaných obchodních výdajů,
- g) ze ztráty tržní hodnoty,
- h) ze ztráty pravidelného zdroje příjmu,
- i) z jiné nepřímé obchodní finanční ztráty,

- j) z ostatních finančních ztrát.

17. Pojištění právní ochrany.

18. Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním (asistenční služby).

Část C**Skupiny neživotních pojištění**

- a) „Pojištění úrazu a nemoci“ pro odvětví č. 1 a 2,
- b) „Pojištění motorových vozidel“ pro odvětví č. 3, 7 a 10,
- c) „Pojištění požáru a jiných majetkových škod“ pro odvětví č. 8 a 9,
- d) „Letecké pojištění, pojištění vnitrozemské plavby a námořní pojištění a pojištění přepravovaných věcí“ pro odvětví č. 4, 5, 6, 7, 11 a 12,
- e) „Pojištění odpovědnosti za škodu“ pro odvětví č. 10, 11, 12 a 13,
- f) „Pojištění úvěru a záruky“ pro odvětví č. 14 a 15,
- g) „Pojištění jiných ztrát“ pro odvětví č. 16, 17 a 18.

Rozdělení pojištých odvětví pro výkaznictví pojišťoven podle § 26 odst. 4

- I. Pojištění uvedená v části A přílohy č. 1, s výjimkou pojištění uvedených v bodech II., III., VI. a VII.
- II. Pojištění uvedená v části A bodu 2 přílohy č. 1.
- III. Pojištění uvedená v části A bodu 4 přílohy č. 1.
- IV. Trvalé zdravotní pojištění.
- V. Tontiny.
- VI. Činnosti uvedené v části A bodu 5 písm. a) přílohy č. 1.
- VII. Správa skupinových penzijních fondů uvedená v části A bodu 5 písm. b) přílohy č. 1.
- VIII. Činnosti uskutečňované pojišťovnami uvedené v Kapitole 1, Hlavě 4, Knize IV francouzského „Code des Assurances“.
- IX. Pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy sociálního pojištění, pokud je prováděno nebo řízeno pojišťovnou na její vlastní riziko v souladu s právní úpravou členského státu.
- X. Úrazové pojištění a pojištění v případě nemoci uvedené v části B bodech 1 a 2 přílohy č. 1.
- XI. Pojištění s vazbou na motorová vozidla uvedená v části B bodech 3, 7 a 10 přílohy č. 1.
- XII. Pojištění proti požáru a jiným majetkovým škodám uvedená v části B bodech 8 a 9 přílohy č. 1.
- XIII. Pojištění škod na drážních vozidlech, letecké, námořní a dopravní pojištění uvedená v části B bodech 4, 5, 6, 7, 11 a 12 přílohy č. 1.
- XIV. Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu uvedená v části B bodu 13 přílohy č. 1.
- XV. Pojištění úvěru a pojištění záruky uvedená v části B bodech 14 a 15 přílohy č. 1.
- XVI. Ostatní pojištění uvedená v části B bodech 16, 17 a 18 přílohy č. 1.

410

PŘEDSEDA VLÁDY

vyhlašuje

úplné znění zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů
(zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla),
jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 307/1999 Sb., zákonem č. 56/2001 Sb.,
zákonem č. 320/2002 Sb. a zákonem č. 47/2004 Sb.

ZÁKON

o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI
Z PROVOZU VOZIDLA

Oddíl první

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Tímto zákonem v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ se upravuje pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen „pojištění odpovědnosti“), zřizuje se Česká kancelář pojistitelů (dále jen „Kancelář“) a vymezuje její právní postavení, organizace a předmět činnosti.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, může na dálnici,^{1a)} silnici,²⁾ místní komunikaci³⁾ a účelové komu-

nikaci, s výjimkou účelové komunikace, která není veřejně přístupná⁴⁾ (dále jen „pozemní komunikace“), provozovat vozidlo pouze ten, jehož odpovědnost za škodu způsobenou provozem tohoto vozidla je pojištěna podle tohoto zákona.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, pojištění odpovědnosti se řídí zvláštním právním předpisem.^{4a)}

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vozidlem
silniční vozidlo, zvláštní vozidlo a trolejbus; silničním vozidlem je vozidlo druhu moped, motocykl, tříkolka nebo čtyřkolka, osobní automobil, autobus, nákladní automobil, speciální automobil, tahač, přípojně vozidlo; zvláštním vozidlem je vozidlo druhu traktor a jeho přípojná vozidla (včetně jednonápravového traktoru s přívěsem), pracovní stroj samojízdný, pracovní stroj přípojný a vozidla kategorie R; zvláštním vozidlem katego-

¹⁾ Směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění, ve znění směrnice Rady 72/430/EHS a směrnice Rady 84/5/EHS.

Druhá Směrnice Rady 84/5/EHS ze dne 30. prosince 1983 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, ve znění směrnice Rady 90/232/EHS.

Třetí Směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/26/ES ze dne 16. května 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a o změně směrnic Rady 73/239/EHS a 88/357/EHS.

^{1a)} § 4 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

²⁾ § 5 zákona č. 13/1997 Sb.

³⁾ § 6 zákona č. 13/1997 Sb.

⁴⁾ § 7 zákona č. 13/1997 Sb.

^{4a)} Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě).

- rie R jsou ostatní vozidla, která nelze zařadit do výše uvedených kategorií, zejména sněžný skútr, rolba, čtyřkolka určená pro přepravu materiálů nebo technologií; za vozidlo se nepovažuje invalidní vozík,⁵⁾
- b) tuzemským vozidlem vozidlo, které podléhá registraci silničních vozidel vedené podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ (dále jen „evidence vozidel“), nebo vozidlo, které nepodléhá evidenci vozidel a je ve vlastnictví fyzické osoby s bydlištěm na území České republiky nebo právnické osoby se sídlem na území České republiky,
- c) cizozemským vozidlem vozidlo, které je vybaveno cizí státní poznávací značkou, nebo vozidlo, které není vybaveno cizí státní poznávací značkou a je ve vlastnictví fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se sídlem mimo území České republiky,
- d) pojistitelem pojišťovna, která je podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾ oprávněna provozovat na území České republiky pojištění odpovědnosti,
- e) pojistníkem ten, kdo uzavřel s pojistitelem smlouvu o pojištění odpovědnosti,
- f) pojištěným ten, na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje,
- g) poškozeným ten, komu byla provozem vozidla způsobena škoda a má nárok na náhradu škody podle tohoto zákona,
- h) škodnou událostí způsobení škody provozem vozidla,
- i) kanceláří pojistitelů profesní organizace sdružující pojišťovny, které jsou v určitém státě oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti,
- j) orgánem evidence správní orgán, který vede evidenci vozidel,⁹⁾
- k) zelenou kartou mezinárodní karta automobilového pojištění,
- l) členským státem členský stát Evropské unie nebo jiný stát tvořící Evropský hospodářský prostor,
- m) územím, na kterém má vozidlo obvyklé stanoviště,
1. území státu, jehož státní poznávací značku nebo jinou registrační značku vozidlo nese, nebo
 2. území státu, v němž značka přidělená vozidlu pojistitelem nebo jiná rozlišovací značka byla vydána, jestliže vozidlo nepodléhá evidenci vozidel, ale na vozidle je umístěna značka přidělená pojistitelem nebo jiná rozlišovací značka, která je obdobou státní poznávací značky, nebo
 3. území státu, v němž má vlastník vozidla bydliště, jestliže se pro takové vozidlo nevyžaduje ani registrační značka ani značka přidělená pojistitelem nebo jiná rozlišovací značka, která je obdobou státní poznávací značky.

Oddíl druhý

Pojištění odpovědnosti

§ 3

Pojistná smlouva

(1) Pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy. Pojistitel je povinen pojistnou smlouvu uzavřít, jestliže návrh na její uzavření neodporuje tomuto zákonu nebo všeobecným pojistným podmínkám pojistitele. V pojistné smlouvě se lze od tohoto zákona odchýlit jen tehdy, pokud tím nedochází ke snížení nebo omezení nároků poškozeného z pojištění odpovědnosti. Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy týkající se tuzemského vozidla je pojistitel povinen vydat pojistníkovi doklad o pojištění odpovědnosti (dále jen „doklad o pojištění“) a na žádost pojistníka zelenou kartu. Náležitosti dokladu o pojištění stanoví Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) vyhláškou.

(2) Pojistná smlouva obsahuje nejméně údaje o účastnících smlouvy a o vozidle, době trvání pojištění, pojistném období, limitu pojistného plnění, výši pojistného, způsobu jeho placení a jeho splatnosti. Jestliže v době uzavření pojistné smlouvy nejsou některé údaje týkající se vozidla známy, je pojistník povinen je pojistiteli sdělit ve lhůtě, kterou pojistitel určil, nejpozději však do 15 dnů od uzavření pojistné smlouvy. Zelenou kartu v takovém případě pojistitel vystaví po obdržení tohoto sdělení pojistníka.

⁵⁾ § 3 a příloha zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

⁹⁾ § 4 až 6 zákona č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů.

(3) Pro účely tohoto zákona se limitem pojistného plnění rozumí nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události. V členění podle odstavce 4 musí být limity pojistného plnění uvedeny v pojistné smlouvě samostatně.

(4) Limit pojistného plnění musí být:

- a) při škodě podle § 6 odst. 2 písm. a) nejméně 35 000 000 Kč na každého zraněného nebo usmrčeného,
- b) při škodě podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) nejméně 18 000 000 Kč bez ohledu na počet poškozených; převyšuje-li součet nároků více poškozených limit pojistného plnění uvedený v pojistné smlouvě, pojistné plnění se každému z nich snižuje v poměru tohoto limitu k součtu nároků všech poškozených.

(5) Pojistitel je povinen stanovit pojistné tak, aby zabezpečil trvalou splnitelnost závazků vzniklých provozováním pojištění odpovědnosti, zejména dostatečnou tvorbu aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy podle zvláštního právního předpisu upravujícího pojišťovnictví,¹¹⁾ a úhradu příspěvků Kanceláři podle § 18 odst. 5.

(6) Při sjednávání výše pojistného v pojistné smlouvě je pojistitel povinen zohlednit předcházející škodný průběh pojištění odpovědnosti pojistníka, a to slevou na pojistném v případě bezeškodného průběhu pojištění nebo přírůžkou k pojistnému v případě výplaty pojistného plnění z pojištění odpovědnosti.

(7) Způsob stanovení výše pojistného je pojistitel povinen předložit ke kontrole ministerstvu na jeho písemné vyžádání, a to včetně statistických údajů, na kterých je způsob stanovení výše pojistného založen, a potvrzení odpovědného pojistného matematika^{11a)} o správnosti způsobu stanovení výše pojistného.

§ 4

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu

Uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti (dále jen „pojistná smlouva“) je povinen vlastník nebo spoluvlastník (dále jen „vlastník“) tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím není dotčeno právo uzavřít pojistnou smlouvu osobou, která je osobou odlišnou od vlastníka tuzemského vozidla nebo řidiče cizozemského vozidla.

§ 5

Výjimky z pojištění odpovědnosti

(1) Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu podle tohoto zákona nemá

- a) řidič cizozemského vozidla, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, nebo vozidla, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu,
- b) složka integrovaného záchranného systému pro všechna vozidla neužívaná k podnikání a zařazená do průběžně aktualizované přílohy poplachového plánu integrovaného záchranného systému kraje,¹²⁾
- c) Bezpečnostní informační služba pro jí provozovaná vozidla, Ministerstvo obrany pro vozidla provozovaná Vojenským zpravodajstvím a Ministerstvo vnitra pro vozidla provozovaná Úřadem pro zahraniční styky a informace a pro vozidla Policie České republiky útvarů služby kriminální policie a vyšetřování a obec pro vozidla provozovaná jednotkami sborů dobrovolných hasičů obce.

(2) K vozidlu uvedenému v odstavci 1 písm. b) a c) (dále jen „vozidlo s výjimkou z pojištění odpovědnosti“) vydá zelenou kartu ministerstvo. Zanikne-li důvod, pro který byla vozidlu s výjimkou z pojištění odpovědnosti zelená karta vydána, je ten, kdo takové vozidlo provozuje, povinen zelenou kartu ministerstvu vrátit.

Rozsah pojištění odpovědnosti

§ 6

(1) Pojištění odpovědnosti se vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, má pojištěný nárok, aby pojistitel za něho nahradil v rozsahu a ve výši podle zvláštního právního předpisu¹⁵⁾ poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví nebo usmrcením,
- b) škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci, jakož i škody vzniklé odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat (dále jen „věcná škoda“),
- c) škody, která má povahu ušlého zisku,

¹¹⁾ § 13 a následující zákona č. 363/1999 Sb.

^{11a)} § 23 zákona č. 363/1999 Sb.

¹²⁾ § 4 odst. 7 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

§ 4 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně.

¹⁵⁾ § 442 a následující občanského zákoníku.

- d) účelně vynaložených nákladů spojených s právním zastoupením při uplatňování nároků podle písmen a) až c),

pokud ke škodné události, ze které tato škoda vznikla a za kterou pojištěný odpovídá, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti. Škoda se hradí v penězích, maximálně však do výše limitu pojistného plnění stanoveného v pojistné smlouvě.

(3) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahuje se pojištění odpovědnosti na škodnou událost, ke které došlo na území České republiky nebo cizího státu uvedeného v seznamu; seznam cizích států stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Pojistná smlouva týkající se pojištění odpovědnosti musí být uzavřena tak, aby toto pojištění na základě jediného pojistného platilo na území všech členských států a dalších států uvedených v seznamu států, který stanoví ministerstvo vyhláškou. Pojistitel je povinen tuto platnost pojištění na zelené kartě vyznačit.

(5) Pojištění odpovědnosti platí i na území jiných států než států uvedených v odstavci 4, pokud pojistitel tuto platnost pojištění na zelené kartě vyznačil.

(6) V případě škody způsobené provozem tuzemského vozidla na území jiného členského státu se rozsah pojištění odpovědnosti řídí právní úpravou tohoto jiného členského státu, pokud podle tohoto zákona nebo podle pojistné smlouvy není tento rozsah širší.

(7) Na škodu způsobenou provozem vozidla občanovi členského státu během jeho přímé cesty mezi dvěma územími členských států, jestliže se na území, kterým taková osoba projíždí a na kterém došlo k události, z níž škoda vznikla, nevztahuje působnost žádné národní kanceláře pojistitelů, se vztahuje právní úprava toho členského státu, na jehož území má vozidlo obvyklé stanoviště.

§ 7

(1) Pojistitel nehradí

- a) škodu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena,
- b) škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c), za kterou pojištěný odpovídá svému manželu nebo osobám, které s ním v době vzniku škodné události žily ve společné domácnosti, s výjimkou škody podle § 6 odst. 2 písm. c), jestliže tato škoda souvisí se škodou podle § 6 odst. 2 písm. a),
- c) škodu na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech přepravovaných tímto vozidlem, s výjimkou škody způsobené na věci, kterou měla tímto vozidlem přepravovaná osoba v době škodné události na sobě nebo u sebe, a to v rozsahu, v jakém pojištěný za škodu odpovídá,

- d) škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) vzniklou mezi vozidly jízdní soupravy tvořené motorovým a přípojným vozidlem, jakož i škodu na věcech přepravovaných těmito vozidly, nejedná-li se o škodu způsobenou provozem jiného vozidla,

- e) škodu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla,

- f) náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato škoda způsobena,

- g) škodu způsobenou provozem vozidla při jeho účasti na organizovaném motoristickém závodě nebo soutěži, s výjimkou škody způsobené při takovéto účasti, jestliže je řidič při tomto závodě nebo soutěži povinen dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích,

- h) škodu vzniklou provozem vozidla při teroristickém činu nebo válečné události, jestliže má tento provoz přímou souvislost s tímto činem nebo událostí.

(2) Byla-li škoda způsobena vlastníku vozidla provozem jeho vozidla, které v době vzniku škody řídila jiná osoba, nebo osobě, která s vozidlem, jehož provozem byla této osobě škoda způsobena, oprávněně nakládá jako s vlastním nebo se kterým oprávněně vykonává právo pro sebe, a jestliže v době vzniku škody řídila vozidlo jiná osoba, je pojistitel povinen uhradit tomuto vlastníku nebo této osobě pouze škodu podle § 6 odst. 2 písm. a).

(3) V případě střetu vozidel, která jsou ve vlastnictví téže osoby, se škoda způsobená této osobě hradí pouze tehdy, jestliže jde o různé provozovatele vozidel zúčastněných na vzniku škodné události a jestliže není současně tato osoba provozovatelem vozidla, na němž byla tato škoda způsobena.

§ 8

Povinnosti pojištěného

(1) Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události s uvedením skutkového stavu týkajícího se této události, předložit k tomu příslušné doklady a v průběhu šetření škodné události postupovat v souladu s pokyny pojistitele.

(2) Pojištěný je povinen pojistiteli bez zbytečného odkladu písemně sdělit, že

- a) bylo proti němu uplatněno právo na náhradu škody a vyjádřit se k požadované náhradě a její výši,
- b) v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno správní nebo trestní řízení a neprodleně informovat pojistitele o jeho průběhu a výsledku,

- c) poškozeným byl uplatněn nárok na náhradu škody u soudu nebo u jiného příslušného orgánu, pokud se o této skutečnosti dozví.

(3) Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu doložit poškozenému na jeho žádost údaje nezbytné pro uplatnění práva poškozeného na náhradu škody, zejména své jméno a příjmení a bydliště, jméno a příjmení a bydliště nebo obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání vlastníka vozidla, obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání pojistitele, u něhož bylo sjednáno pojištění odpovědnosti, číslo pojistné smlouvy, a jedná-li se o vozidlo, které podléhá evidenci vozidel, (dále jen „evidované vozidlo“), státní poznávací značku vozidla, kterým byla škoda způsobena.

§ 9

Pojistné plnění

(1) Poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění podle § 6 u příslušného pojistitele nebo u Kanceláře, jedná-li se o nárok na plnění z garančního fondu podle § 24.

(2) Plnění pojistitele je splatné do 15 dnů, jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout pojistné plnění.

(3) Pojistitel je povinen provést šetření škodné události bez zbytečného odkladu. Ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti, je pojistitel povinen

- ukončit šetření pojistné události a sdělit poškozenému výši pojistného plnění, jestliže nebyla zpochybněna povinnost pojistitele plnit z pojištění odpovědnosti a nároky na náhradu škody byly prokázány, nebo
- podat poškozenému písemné vysvětlení k těm jím uplatněným nárokům na náhradu škody, které byly pojistitelem zamítnuty nebo u kterých bylo plnění pojistitele sníženo.

(4) Nesplnil-li pojistitel povinnost podle odstavce 3, zvyšuje se částka pojistného plnění, jehož se prodlení pojistitele týká, o úrok z prodlení. Sazba úroku z prodlení se stanoví ve výši diskontní sazby stanovené Českou národní bankou, platné k prvnímu dni prodlení, navýšené o 4 % ročně. Úroky z prodlení se stanovují vždy samostatně za každý započatý měsíc prodlení ve výši jedné dvanáctiny sazby úroku z prodlení, přičemž sazba úroku z prodlení se aktualizuje každý

měsíc s využitím diskontní sazby České národní banky, platné k prvnímu dni daného měsíce prodlení. Úroky z prodlení odvozené na základě diskontní sazby se použijí, pokud není v pojistné smlouvě stanovena částka vyšší.

(5) Není-li ohroženo řízení o trestném činu podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ nebo projednávání přestupku, sděluje orgán činný v trestním řízení nebo orgán projednávající přestupek pojistiteli nebo Kanceláři údaje o dopravní nehodě v rozsahu podle zvláštního právního předpisu,^{16a)} popřípadě mu umožní nahlížet do spisu a pořizovat z něho výpisy ve věci týkající se škodné události.

§ 9a

Škodní zástupce

(1) Pojistitel je povinen ustanovit v každém členském státě, mimo členský stát, ve kterém získal povolení k provozování pojištění odpovědnosti, škodního zástupce. Škodní zástupce musí mít, jde-li o fyzickou osobu, bydliště nebo místo podnikání, a jde-li o právnickou osobu, sídlo ve státě, ve kterém je ustanoven.

(2) Škodní zástupce jménem a na účet pojistitele projednává škodné události, včetně konečného vyřízení poškozeným vznesených nároků na náhradu škody. Za tím účelem shromažďuje informace nutné k prošetření těchto nároků a provádí opatření k jejich vypořádání, byla-li škoda způsobena provozem vozidla,

- ke kterému bylo sjednáno pojištění odpovědnosti u pojistitele nebo pobočky pojistitele v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo,
- které má obvyklé stanoviště v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo, a
- došlo-li k této škodě v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo.

(3) Škodní zástupce může být činný i pro více pojistitelů. Musí být zmocněn k zastupování pojistitele ve vztahu k poškozenému, vybaven dostatečnými pravomocemi k uspokojení oprávněných nároků poškozeného v plném rozsahu a schopen vyřizovat věc v úředním jazyce členského státu bydliště nebo sídla poškozeného. Jmenování škodního zástupce nevylučuje právo poškozeného nebo jeho pojistitele uplatnit nárok na náhradu způsobené škody přímo proti osobě, která tuto škodu způsobila, nebo proti příslušnému pojistiteli.

¹⁶⁾ § 8a trestního řádu.

^{16a)} § 123 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Vyhláška č. 32/2001 Sb., o evidenci dopravních nehod.

(4) Jmenování škodního zástupce není zřízením pobočky pojistitele.

(5) Pojistitel je povinen sdělit Kanceláři jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště nebo místa podnikání škodního zástupce, jedná-li se o fyzickou osobu, nebo obchodní firmu nebo název a sídlo, jedná-li se o právnickou osobu, stát jeho působnosti a všechny změny, a to do 7 dnů ode dne jeho jmenování nebo provedení změny. Kancelář tyto informace předává bez zbytečného odkladu příslušným národním informačním střediskům členských států.

§ 10

Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky

(1) Pojistitel má proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný

- a) způsobil škodu úmyslně,
- b) porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích a toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody, za kterou pojištěný odpovídá,
- c) způsobil škodu provozem vozidla, které použil neoprávněně, nebo
- d) bez zřetele hodného důvodu nesplnil povinnost podle zvláštního právního předpisu¹⁷⁾ ohlásit dopravní nehodu, která je škodnou událostí, a v důsledku toho byla ztížena možnost řádného šetření pojistitele podle § 9 odst. 3,
- e) bezdůvodně nesplnil povinnost podle § 8 odst. 1 a 2 a v důsledku toho byla ztížena možnost řádného šetření pojistitele podle § 9 odst. 3, nebo
- f) bezdůvodně odmítl jako řidič vozidla podrobit se na výzvu příslušníka Policie České republiky zkoušce na přítomnost alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo.

(2) Porušením základních povinností při provozu na pozemních komunikacích se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) provozování vozidla, které svojí konstrukcí a technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí,
- b) provozování vozidla, jehož technická způsobilost k provozu vozidla nebyla schválena,
- c) řízení vozidla osobou, která není držitelem příslušného řidičského oprávnění, s výjimkou řízení vozidla osobou, která se učí vozidlo řídit nebo skládá zkoušku z řízení vozidla, a to vždy pouze

pod dohledem oprávněného učitele nebo řidiče cvičitele individuálního výcviku,

- d) řízení vozidla osobou, které byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo, v době tohoto zákazu,
- e) řízení vozidla osobou, která při řízení vozidla byla pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo,
- f) předání řízení vozidla osobě uvedené v písmenech c), d) nebo e).

(3) Pojistitel má proti pojistníkovi právo na úhradu částky, kterou vyplatil z důvodu škody způsobené provozem vozidla, jestliže její příčinou byla skutečnost, kterou pro vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi nemohl pojistitel zjistit při sjednávání pojištění a která byla pro uzavření pojistné smlouvy podstatná.

(4) Součet požadovaných náhrad podle odstavců 1 a 3 nesmí být vyšší než plnění vyplacené pojistitelem v důsledku škodné události, se kterou toto právo pojistitele souvisí.

§ 11

Škoda způsobená provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti

(1) Škodu způsobenou provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti nahradí ministerstvo.

(2) Způsob a rozsah náhrady škody v případech podle odstavce 1 se řídí zvláštním právním předpisem.¹⁵⁾ Osoba, která provozuje vozidlo s výjimkou z pojištění odpovědnosti, je povinna oznámit ministerstvu skutečnosti podle § 8 odst. 1 a 2. Poškozený má v takovém případě právo na náhradu škody proti ministerstvu. Činnosti spojené s náhradou škody hrazenou ministerstvem může na základě dohody vykonávat jménem ministerstva jím pověřený pojistitel.

(3) Dojde-li ke škodě způsobené provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti na území státu, který je uveden v seznamu států podle § 6 odst. 3, uhradí tuto škodu Kancelář nebo pojistitel, který vydal zelenou kartu (§ 5 odst. 2). Ministerstvo uhradí tomu, kdo škodu podle věty první uhradil, částku vyplaceného pojistného plnění včetně nákladů spojených s vyřízením pojistné události.

(4) Nahradilo-li ministerstvo škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba, která provozuje vozidlo s výjimkou z pojištění odpovědnosti, má ministerstvo nárok na náhradu toho, co za tuto osobu plnilo, proti fyzické osobě, která škodu způsobila, za podmínek podle § 10 odst. 1. Byla-li škoda způsobena při plnění pracovních povinností,

¹⁷⁾ § 38 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 99/1989 Sb.

může ministerstvo uplatňovat nárok na náhradu vyplaceného plnění v takové výši, v jaké by ji mohl uplatnit zaměstnavatel vůči zaměstnanci podle zvláštního právního předpisu.¹⁸⁾ Toto omezení neplatí, jde-li o škodu způsobenou úmyslně, neoprávněným užitím vozidla, po požití alkoholického nápoje nebo pod vlivem omamné látky.

Zánik pojištění odpovědnosti

§ 12

(1) Pojištění odpovědnosti podle tohoto zákona zaniká

- a) dnem, kdy pojistník, jeho dědic, právní nástupce nebo vlastník vozidla, je-li osobou odlišnou od pojistníka, oznámil pojistiteli změnu vlastníka tuzemského vozidla,
- b) dnem, kdy vozidlo přestalo jako vozidlo fyzicky existovat,
- c) dnem vyřazení tuzemského vozidla z evidence vozidel,
- d) odcizením vozidla; nelze-li dobu odcizení vozidla přesně určit, považuje se vozidlo za odcizené, jakmile Policie České republiky přijala oznámení o odcizení vozidla,
- e) dnem následujícím po marném uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části, doručené pojistníkovi; tato lhůta nesmí být kratší než 1 měsíc a upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění na zánik pojištění odpovědnosti v případě nezaplacení dlužného pojistného; lhůtu stanovenou pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části lze před jejím uplynutím dohodou prodloužit,
- f) výpovědí podle zvláštního právního předpisu,¹⁹⁾
- g) dohodou,
- h) uplynutím doby, na kterou bylo pojištění odpovědnosti sjednáno.

(2) Pojistník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až d).

§ 13

(1) Po zániku pojištění odpovědnosti je

- a) pojistník povinen bez zbytečného odkladu odevzat pojistiteli doklad o pojištění a zelenou kartu, pokud byla vydána,
- b) pojistitel povinen vrácení dokladu o pojištění a zelené karty bez zbytečného odkladu pojistníkovi písemně potvrdit a na základě jeho žádosti vydat

ve lhůtě 15 dnů ode dne jejího doručení potvrzení o době trvání pojištění odpovědnosti a škodném průběhu zaniklého pojištění.

Náležitosti tohoto potvrzení stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Zanikne-li pojištění odpovědnosti před uplynutím doby, za kterou bylo pojistné zapláceno, má pojistitel právo na pojistné do konce kalendářního měsíce, ve kterém pojištění odpovědnosti zaniklo. Zbývající část pojistného je pojistitel povinen vrátit. Nastala-li v době do zániku pojištění odpovědnosti škodná událost, vzniká pojistiteli právo na pojistné podle věty první; povinnost zbývající část pojistného vrátit má pouze tehdy, jestliže mu z této škodné události nevznikne povinnost plnit.

(3) Jestliže pojistník nesplnil povinnost podle odstavce 1 písm. a), není pojistitel povinen do doby splnění této povinnosti vrátit pojistníkovi pojistné podle odstavce 2 ani vydat potvrzení podle odstavce 1 písm. b).

§ 14

Hraniční pojištění

(1) Řidič cizozemského vozidla, s výjimkou řidiče, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, a s výjimkou řidiče, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu, je povinen uzavřít s Kanceláří pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla na území České republiky (dále jen „hraniční pojištění“). Hraniční pojištění se uzavírá při vstupu cizozemského vozidla na území České republiky zaplacením pojistného, a to na dobu jeho pobytu na tomto území nebo na dobu prodloužení tohoto pobytu, nejméně však na dobu 15 dnů. Bez hraničního pojištění neumožní Policie České republiky jízdu takového vozidla na území České republiky.

(2) Hraniční pojištění se vztahuje pouze na škodné události, které nastaly na území České republiky a na území jiného členského státu. Činnosti spojené s uzavíráním hraničního pojištění může na základě smlouvy vykonávat jménem Kanceláře jí pověřená osoba.

(3) Kancelář vydá řidiči vozidla doklad o hraničním pojištění, jakmile zaplatil pojistné. Náležitosti tohoto dokladu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Jestliže je na území České republiky provozováno cizozemské vozidlo, jehož provoz na tomto území je podmíněn hraničním pojištěním, bez uzavření

¹⁸⁾ Například § 179 zákoníku práce.

¹⁹⁾ § 800 občanského zákoníku.

tohoto pojištění, je řidič tohoto vozidla povinen zaplatit Kanceláři pojistné odpovídající trojnásobku pojistného, které mělo být na dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky zaplacen, nejméně však 10 tisíc Kč. Totéž platí, jestliže je takové cizozemské vozidlo provozováno na území České republiky bez hraničního pojištění po uplynutí doby platnosti zelené karty.

(5) Neprokáže-li se řidič cizozemského vozidla, jehož provoz na území České republiky je podmíněn hraničním pojištěním, při výjezdu tohoto vozidla z území České republiky dokladem o hraničním pojištění uzavřeným na celou dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky nebo na dobu tohoto pobytu po uplynutí doby platnosti zelené karty, příslušník Policie České republiky neumožní další jízdu cizozemského vozidla do doby splnění povinnosti podle odstavce 4.

(6) Zaplacené pojistné za hraniční pojištění se nevrací.

§ 15

Evidence pojištění odpovědnosti

(1) Pojistitel sděluje Kanceláři údaje o vzniku, změně a zániku pojištění odpovědnosti nejméně v rozsahu údajů uváděných v dokladu o pojištění odpovědnosti, a to nejpozději do 1 měsíce ode dne vzniku příslušné skutečnosti.

(2) Kancelář sděluje údaje podle odstavce 1 týkající se vozidel, která podléhají evidenci vozidel, Ministerstvu dopravy, které provozuje Centrální registr vozidel.

(3) Ministerstvo dopravy porovnává údaje podle odstavce 2 s údaji jím vedenými a sdělí Kanceláři výsledek porovnání a údaje o vozidlech a o jejich vlastnících nebo provozovatelích, které nebyly sděleny Kanceláři, a to v rozsahu jím vedených údajů. Kancelář má právo požadovat sdělení i jednotlivých údajů vedených v Centrálním registru vozidel, jsou-li pro to důvody vyplývající z její působnosti podle tohoto zákona.

(4) Údaje vedené Kanceláři týkající se vozidel a jejich vlastníků nebo provozovatelů mohou být Kanceláři sděleny pojistiteli.

(5) Pokud pojištění odpovědnosti zaniklo a nebyla-li ve lhůtě 14 dnů ode dne tohoto zániku pojištění uzavřena nová pojistná smlouva týkající se téhož tuzemského vozidla, je vlastník vozidla povinen ve stejné lhůtě odevzdat státní poznávací značku a osvědčení o registraci tohoto vozidla příslušnému orgánu evidence. Nelze-li z objektivních důvodů tuto povinnost

splnit, musí vlastník vozidla takovou skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit příslušnému orgánu evidence. Tyto povinnosti jsou splněny i tehdy, pokud tak učinil provozovatel vozidla zapsaný v registru vozidel.

(6) Nesplnění povinnosti podle odstavce 5 označuje Kancelář bez zbytečného odkladu prostřednictvím Centrálního registru vozidel orgánu evidence příslušnému podle místa trvalého pobytu nebo sídla vlastníka tuzemského vozidla, který na základě tohoto oznámení zahájí správní řízení, ve kterém v závislosti na zjištěných okolnostech rozhodne o udělení pokuty (§ 16 odst. 1), popřípadě o vyřazení vozidla z registru silničních vozidel.²³⁾

(7) Údaje podle odstavců 2, 3 a 6 se sdělují nejméně jedenkrát měsíčně.

(8) Údaje se sdělují způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 15a

Informační středisko Kanceláře

(1) Za účelem poskytnutí informací nezbytných pro uplatnění nároků poškozených osob na náhradu škody z pojištění odpovědnosti provozuje Kancelář informační středisko, jehož prostřednictvím zjišťuje a uchovává údaje o

- a) státních poznávacích značkách tuzemských vozidel,
- b) pojistiteli, číslech pojistných smluv týkajících se pojištění odpovědnosti z provozu tuzemských vozidel a datech počátku a konce platnosti pojištění,
- c) číslech zelených karet, číslech pojistných smluv týkajících se hraničního pojištění a
- d) pojistitelích, jejich pobočkách zřízených v jiných členských státech a jimi jmenovaných škodních zástupcích.

(2) Informace podle odstavce 1 písm. a), týkající se tuzemských vozidel, zjišťuje Kancelář prostřednictvím Centrálního registru vozidel (§ 15 odst. 3). Informace podle odstavce 1 písm. a) a c) týkající se vozidel s výjimkou z pojištění odpovědnosti podle § 5 odst. 1 písm. b) a c) shromažďuje ministerstvo. Na žádost Kanceláře je ministerstvo povinno jí sdělit, zda se jedná o vozidlo, na jehož vlastníka nebo provozovatele se tato výjimka vztahuje.

(3) Informace podle odstavců 1 a 2 musí být uchovávány nejméně po dobu 7 let ode dne trvalého vyřazení vozidla z registru silničních vozidel nebo ode dne zániku pojistné smlouvy tak, aby poškozený mohl od Kanceláře do 7 let ode dne vzniku škodné události získat vždy informace o

- a) obchodní firmě a sídle pojistitele, který uzavřel

²³⁾ § 13 a 14 zákona č. 56/2001 Sb.

pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, kterým byla poškozenému způsobena škoda,

- b) číslu pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti uzavřené pojistitelem podle písmene a),
- c) škodním zástupci pojistitele, jestliže se jedná o poškozeného s bydlištěm v jiném členském státě,
- d) vlastníku vozidla nebo jeho provozovatele, je-li odlišný od jeho vlastníka, a
- e) místě, na které se má poškozený obracet v případě, že škoda byla způsobena provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti.

(4) Informace týkající se vozidel s obvyklým stanovištěm v jiném členském státě, než je Česká republika, zjišťuje Kancelář prostřednictvím informačních středisek těchto členských států.

Přestupky a jiné správní delikty

§ 16

(1) Přestupku se dopustí fyzická osoba, která

- a) provozuje vozidlo bez pojištění odpovědnosti, ačkoliv musí být tato odpovědnost pojištěna podle § 1 odst. 2,
- b) neodevzdá příslušnému orgánu evidence státní poznávací značku a osvědčení o registraci vozidla v případě zániku pojištění odpovědnosti podle § 15 odst. 5, nebo
- c) nepředloží při provozu vozidla na požádání příslušníka Policie České republiky doklady o pojištění odpovědnosti podle § 17 odst. 1.

(2) Jiného správního deliktu se dopustí právnická osoba, která

- a) provozuje vozidlo bez pojištění odpovědnosti, ačkoliv musí být tato odpovědnost pojištěna podle § 1 odst. 2, nebo
- b) neodevzdá příslušnému orgánu evidence státní poznávací značku a osvědčení o registraci vozidla v případě zániku pojištění odpovědnosti podle § 15 odst. 5.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 20 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel až na dobu jednoho roku, za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu do 10 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu do 500 Kč.

(4) Za jiný správní delikt podle odstavce 2 písm. a) lze uložit pokutu do 20 000 Kč a za jiný

správní delikt podle odstavce 2 písm. b) lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 16a

(1) Obecné podmínky odpovědnosti za přestupky se posoudí a řízení o přestupcích se provede podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ není-li dále stanoveno jinak.

(2) Pokuty právníkům osobám ukládá správní orgán, který je oprávněn projednávat přestupky uvedené v § 16 odst. 1. Tento správní orgán také pokuty vybírá a vymáhá podle zvláštního právního předpisu.^{20a)} Pokuty jsou příjmem rozpočtu, jímž je zabezpečována činnost správního orgánu, pokuty uložené v blokovém řízení jsou příjmem státního rozpočtu.

(3) Odpovědnost za přestupky a jiné správní delikty zaniká, uplynou-li ode dne jejich spáchání 2 roky.

(4) Místní příslušnost správního orgánu k projednání přestupků a jiných správních deliktů se řídí sídlem právnické osoby nebo trvalým pobytem fyzické osoby.

(5) V průběhu řízení podle tohoto zákona je správní orgán oprávněn požadovat informace od příslušného orgánu evidence, od pojistitele nebo od Kanceláře.

§ 17

Kontrola pojištění odpovědnosti

(1) Při provozu vozidla na pozemní komunikaci je jeho řidič povinen mít u sebe doklad o pojištění nebo zelenou kartu nebo doklad o hraničním pojištění a na požádání jej předložit příslušníku Policie České republiky. To neplatí pro řidiče vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti a řidiče cizozemského vozidla, jehož pojištění odpovědnosti je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu.

(2) Policie České republiky provádí kontrolu pojištění odpovědnosti v případě vstupu cizozemského vozidla na území České republiky. Není-li dále stanoveno jinak, Policie České republiky neprovádí kontrolu pojištění odpovědnosti v případě vstupu na území České republiky cizozemského vozidla s obvyklým stanovištěm na území jiného členského státu.

(3) Policie České republiky je oprávněna provádět kontrolu pojištění odpovědnosti při každém vstupu

²⁰⁾ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

^{20a)} Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

vozidla s obvyklým stanovištěm na území jiného členského státu na území České republiky, které je uvedeno v seznamu vozidel, který členský stát předal, v souladu s právem Evropských společenství,^{20b)} ministerstvu a Komisi Evropských společenství.

(4) Policie České republiky provádí namátkovou kontrolu pojištění odpovědnosti, která nesmí být diskriminační, je prováděna jako součást hraniční policejní kontroly a není zaměřena výlučně jen na kontrolu pojištění odpovědnosti toho vozidla, které má obvyklé stanoviště na území jiného než členského státu a které vstupuje na území České republiky z jiného členského státu.

(5) Seznam vozidel podle odstavce 3 a všechny jeho změny předává ministerstvo bez zbytečného odkladu po jeho obdržení Kanceláři a Policii České republiky. Ministerstvo oznamuje ostatním členským státům a Komisi Evropských společenství seznam osob s výjimkou z pojištění odpovědnosti^{20b)} (§ 5 odst. 2).

Oddíl třetí

Kancelář

§ 18

(1) Zřizuje se Kancelář, která je právnickou osobou,²¹⁾ jejíž název zní: „Česká kancelář pojistitelů“. Kancelář je profesní organizací pojistitelů a podniká v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Sídlem Kanceláře je Praha. Pro účely tohoto zákona se Kancelář považuje za tuzemskou pojišťovnu a na její činnost se přiměřeně použijí ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pojišťovnictví.¹⁰⁾ Kancelář se zapisuje do obchodního rejstříku.

(2) Kancelář

- a) spravuje garanční fond,
- b) provozuje hraniční pojištění a informační středisko,
- c) zabezpečuje plnění úkolů souvisejících s jejím členstvím v Radě kancelářů,
- d) uzavírá dohody s kancelářemi pojistitelů cizích států, informačními středisky a orgány pověřenými v jiných členských státech vyřizováním žádostí o náhradní plnění a zabezpečuje úkoly vyplývající z těchto dohod,

- e) spolupracuje se státními orgány ve věcech týkajících se pojištění odpovědnosti,
- f) vede evidence a statistiky pro účely pojištění odpovědnosti,
- g) podílí se na předcházení škodám v provozu na pozemních komunikacích a na předcházení pojistným podvodům v pojištění souvisejícím s provozem vozidel.

(3) Členství v Kanceláři vzniká nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým bylo pojistiteli uděleno povolení k provozování pojištění odpovědnosti nebo dnem zahájení činnosti v tomto pojistném odvětví na území České republiky pojišťovnou z jiného členského státu. Vznik členství je pojistitel povinen bezodkladně oznámit Kanceláři.

(4) Členství v Kanceláři zaniká nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým bylo pojistiteli odňato povolení k provozování pojištění odpovědnosti nebo dnem, kdy pojišťovna z jiného členského státu pozbyla oprávnění k provozování pojištění odpovědnosti na území České republiky.

(5) Člen Kanceláře je povinen platit Kanceláři příspěvky. Příspěvky lze použít jen k zabezpečení působnosti Kanceláře.

(6) Členové Kanceláře ručí za její závazky v poměru podle výše svých příspěvků, a za tím účelem jsou povinni tvořit technické rezervy,²²⁾ a to k závazkům, ke kterým nemá Kancelář vytvořena odpovídající aktiva.

(7) Ministerstvo bez zbytečného odkladu sdělí Kanceláři skutečnosti podle odstavců 3 a 4.

(8) Za účelem plnění závazků podle § 24 odst. 2 a podle § 29 vytváří Kancelář technické rezervy. Skladba finančního umístění musí splňovat podmínky stanovené zvláštním právním předpisem,²²⁾ pokud nejde o pohledávky za pojistiteli, kteří k těmto závazkům vůči Kanceláři tvoří technické rezervy podle odstavce 6. Na vedení účetnictví Kanceláře se použije zvláštní právní předpis upravující vedení účetnictví pro pojišťovny.^{22a)} Účetní závěrka Kanceláře musí být ověřena auditorem.^{22b)}

§ 18a

Informační povinnosti Kanceláře

(1) Kancelář je povinna poškozenému s bydlištěm

^{20b)} Čl. 4 směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění.

²¹⁾ § 18 odst. 2 písm. d) občanského zákoníku.

²²⁾ § 13 a následující a § 21 zákona č. 363/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{22a)} Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

^{22b)} Zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech a o změně zákona č. 165/1998 Sb., ve znění zákona č. 209/2002 Sb.

nebo sídlem na území České republiky sdělit na jeho žádost

- a) jméno a adresu vlastníka nebo obvyklého řidiče nebo registrovaného držitele vozidla, jehož provozem byla poškozenému škoda způsobena,
- b) obchodní firmu a adresu pojišťovny, u které byla pojištěna odpovědnost z provozu vozidla, jehož provozem byla poškozenému škoda způsobena, pojištěna,
- c) číslo pojistné smlouvy, kterou byla odpovědnost z provozu vozidla, jehož provozem byla poškozenému škoda způsobena, pojištěna,
- d) jméno a adresu škodního zástupce pojišťovny podle písmene b) v České republice,

jestliže ke škodné události došlo v jiném členském státě než České republice provozem vozidla s obvyklým stanovištěm v jiném členském státě než České republice.

(2) Kancelář je povinna poškozenému se sídlem nebo bydlištěm v jiném členském státě než České republice sdělit na jeho žádost obdobné informace podle odstavce 1, jestliže

- a) ke škodné události došlo na území České republiky, nebo
- b) vozidlo, jehož provozem byla škoda způsobena, má obvyklé stanoviště na území České republiky.

(3) Poškozený, který žádá sdělení informací podle odstavců 1 a 2 je povinen v žádosti sdělit Kanceláři

- a) den a místo vzniku škodné události včetně identifikace členského státu, na jehož území ke škodné události došlo, a
- b) údaje o registrační značce vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena, a státu, v němž byla registrační značka vydána, pokud jsou poškozenému známy.

(4) Informace, týkající se vozidla s obvyklým stanovištěm na území České republiky, poskytne Kancelář na žádost informačnímu středisku jiného členského státu, na jehož území má poškozený bydliště nebo sídlo nebo na jehož území došlo ke škodné události.

§ 19

Orgány Kanceláře

Orgány Kanceláře jsou

- a) shromáždění členů,
- b) správní rada,
- c) kontrolní komise,
- d) výkonný ředitel.

§ 20

Shromáždění členů

(1) Nejvyšším orgánem Kanceláře je shromáždění členů. Právo účasti na shromáždění členů má každý

člen Kanceláře. Shromáždění členů svolává správní rada alespoň jedenkrát za 12 měsíců. Správní rada svolá shromáždění členů tak, aby se konalo nejpozději do 30 dnů od data, kdy o to požádá kontrolní komise nebo nejméně jedna třetina členů Kanceláře. Každého jednání shromáždění členů je oprávněn se zúčastnit pověřený zástupce ministerstva; zástupci ministerstva musí být na jeho žádost uděleno slovo.

(2) Shromáždění členů je schopné usnášení, je-li přítomna nadpoloviční většina členů Kanceláře, kteří provozují pojištění odpovědnosti na území České republiky jinak než formou volného poskytování služeb. Není-li shromáždění členů schopné usnášení, svolá správní rada nové shromáždění členů tak, aby se konalo nejpozději do 30 dnů od data předcházejícího shromáždění členů; takové shromáždění je schopné usnášení, je-li přítomna nejméně jedna třetina členů Kanceláře, kteří provozují pojištění odpovědnosti na území České republiky jinak než formou volného poskytování služeb. Každý člen má jeden hlas. Shromáždění členů rozhoduje většinou hlasů přítomných členů.

(3) Shromáždění členů přísluší

- a) volit a odvolávat členy správní rady a kontrolní komise,
- b) určovat výši ročních a mimořádných příspěvků členů,
- c) schvalovat rozpočet Kanceláře,
- d) rušit nebo měnit rozhodnutí správní rady,
- e) schvalovat účetní závěrky Kanceláře,
- f) rozhodovat o věcech, které si vyhradí,
- g) přijímat statut Kanceláře po jeho předchozím schválení ministerstvem.

(4) Příspěvek členů podle odstavce 3 písm. b) se určuje pevnou částkou za vozidlo uvedené v pojistné smlouvě nebo procentuálním podílem z předepsaného pojistného.

§ 21

Správní rada

(1) Správní rada je statutárním orgánem Kanceláře, který má 5 členů. Za správní radu jedná navenek jménem Kanceláře každý člen správní rady.

(2) Správní radě přísluší

- a) volit ze svých členů a odvolávat předsedu a místopředsedu správní rady,
- b) jmenovat a odvolávat výkonného ředitele a jeho zástupce,
- c) spravovat majetek Kanceláře,
- d) schvalovat vnitřní organizační předpisy Kanceláře a jejich změny,
- e) schvalovat zřízení nebo zrušení sekcí Kanceláře,

f) zajišťovat publikační, dokumentační a jiné činnosti související s působností Kanceláře.

(3) Správní rada rozhoduje většinou svých členů, schází se zpravidla jednou měsíčně, zasedání svolává její předseda nebo místopředseda.

§ 22

Kontrolní komise

(1) Kontrolní komise je kontrolním orgánem Kanceláře. Kontrolní komise dohlíží na výkon působnosti správní rady, na výkon činností Kanceláře a její hospodaření, a zda členové Kanceláře platí příspěvky ve stanovené lhůtě a výši.

(2) Kontrolní komise má 3 členy a ze svých členů volí a odvolává svého předsedu. Člen kontrolní komise nesmí být současně členem správní rady, v pracovním poměru nebo v poměru jemu naroven postaveném ke Kanceláři a ani statutárním orgánem nebo jeho členem, ani členem dozorčího orgánu, ani prokuristou člena Kanceláře.

(3) Za účelem výkonu kontroly musí Kancelář členům kontrolní komise poskytnout potřebné doklady a pravdivé a úplné informace o zjišťovaných skutečnostech. Stejně povinnosti mají členové Kanceláře, jestliže předmětem kontroly je výše příspěvku placeného tímto členem Kanceláře.

(4) Svá zjištění oznamuje kontrolní komise správní radě, která je povinna je projednat a o projednání a o přijatých opatřeních informovat ministerstvo.

§ 23

Výkonný ředitel

Výkonný ředitel je oprávněn činit právní úkony k zabezpečení působnosti Kanceláře, v době mezi zasedáními správní rady přijímat veškerá opatření a rozhodnutí nezbytná k zajištění řádné činnosti Kanceláře, pokud správní rada neurčí jinak.

§ 24

Garanční fond

(1) Garanční fond se tvoří z příspěvků pojistitelů a z pojistného za hraniční pojištění.

(2) Kancelář poskytuje z garančního fondu poškozenému

- a) plnění za škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba,
- b) plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti,

c) plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna u pojistitele, který z důvodu svého úpadku nemůže uhradit tuto škodu,

d) plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna hraničním pojištěním,

e) plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, jehož řidiči nevzniká při provozu tohoto vozidla na území České republiky povinnost uzavřít hraniční pojištění,

f) náhradní plnění podle § 24a a 24b, a to v rozsahu, v jakém je Kancelář povinna plnit podle písmen a) až c).

(3) Poškozený má právo uplatnit nárok na plnění podle odstavce 2 písm. a) až e) proti Kanceláři za stejných podmínek, za nichž by mohl uplatnit nárok na plnění proti pojistiteli (§ 9). Pohledávka Kanceláře na náhradu za plnění podle odstavce 2 písm. b) a c) se považuje za pohledávku za podstatou podle zvláštního právního předpisu.^{22c)}

(4) Podmínkou vzniku práva poškozeného na plnění z garančního fondu podle odstavce 2 písm. a) je šetření škodné události Policií České republiky.

(5) Kancelář poskytuje poškozenému plnění podle odstavce 2 za stejných podmínek, jako poskytuje pojistné plnění pojistitel (§ 6 odst. 2 a 3, § 7 až 10). Plnění podle odstavce 2 písm. b) za škodu na vozidle a za škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) týkající se jednoho poškozeného se neposkytuje, jestliže tato škoda nepřesahuje částku 5 000 Kč.

(6) Vznikne-li mezi Kanceláři a pojistitelem, popřípadě Ministerstvem financí v případech uvedených v § 11, spor o tom, kdo má poškozenému plnit, poskytne poškozenému úhradu prokázané škody Kancelář. Pokud z dalšího šetření vyplývá, že plnění mělo být zcela nebo částečně poskytnuto pojistitelem, popřípadě Ministerstvem financí v případech uvedených v § 11, je pojistitel, popřípadě Ministerstvo financí v případech uvedených v § 11, povinen Kanceláři poskytnuté plnění nahradit.

(7) Nejvyšší hranicí plnění podle odstavce 2 písm. a) až c) při jedné škodné události jsou limity pojistného plnění uvedené v § 3 odst. 4.

(8) Výplatou plnění z garančního fondu vzniká Kanceláři nárok vůči tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila. Proti pojistiteli má Kancelář právo na náhradu toho, co plnila za pojištěného podle odstavce 2 písm. c) a podle § 24a odst. 1 písm. a). Kancelář je

^{22c)} § 31 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.

povinna požadovat na příslušném garančním fondu, popřípadě na příslušné kanceláři pojistitelů, náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e) nebo formou náhradního plnění podle § 24a odst. 1 písm. b) a § 24b.

(9) Z garančního fondu se neposkytuje plnění za

- a) škodu způsobenou provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti,
- b) škody podle § 7,
- c) náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením způsobené provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba.

(10) Kancelář může na základě dohody výkonem působnosti podle odstavců 2 a 7 jménem a na účet Kanceláře pověřit člena Kanceláře.

Náhradní plnění z garančního fondu

§ 24a

(1) Z garančního fondu poskytuje Kancelář náhradní plnění, jestliže

- a) pojistitel nesplnil povinnost podle § 9 odst. 3, nebo
- b) pojistitel se sídlem v jiném členském státě, než je Česká republika, neustanovil v České republice škodního zástupce podle § 9a.

(2) Náhradní plnění podle odstavce 1 písm. b) se poskytuje poškozenému s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky pouze v případě škodné události způsobené provozem vozidla, pokud

- a) pojistná smlouva o pojištění odpovědnosti z jeho provozu byla uzavřena u pojistitele v jiném členském státě než v České republice a
- b) se jedná o vozidlo s obvyklým stanovištěm v jiném členském státě než v České republice, nebo
- c) škodná událost vznikla na území jiného členského státu než v České republice, nebo na území jiného než členského státu při průjezdu jeho územím z jednoho členského státu do jiného členského státu.

(3) Náhradní plnění poskytuje Kancelář poškozenému na základě jeho písemné žádosti. Poškozený nemá proti Kanceláři právo na náhradní plnění, jestliže

- a) v případě podle odstavce 1 písm. b) již předložil žádost o náhradu škody přímo pojistiteli, který

uzavřel pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti týkající se vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena, a jestliže obdržel vyjádření tohoto pojistitele do 3 měsíců ode dne předložení požadavku, nebo

- b) bylo v dané věci zahájeno soudní řízení přímo proti příslušnému pojistiteli.

(4) Kancelář je povinna poškozenému plnit nebo sdělit důvody, pro které plnění snížila nebo odmítla, do 2 měsíců ode dne obdržení žádosti o náhradní plnění. Tuto žádost odloží, pokud do doby jejího vyřízení pojistitel přímo nebo prostřednictvím ustanoveného škodního zástupce poskytne poškozenému náhradu vzniklé škody nebo mu sdělí důvody, pro které svoje plnění snižuje nebo pro které odmítá plnit.

(5) Kancelář bez zbytečného odkladu po obdržení žádosti o náhradní plnění písemně sdělí

- a) pojistiteli, který uzavřel pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti týkající se vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda, nebo jeho škodnímu zástupci,
- b) orgánu pověřenému v členském státě sídla pojistitele nebo jeho pobočky, který uzavřel pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti týkající se vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda, nebo
- c) osobě, která za škodu odpovídá, je-li známa,

že obdržela žádost od poškozeného a že tuto žádost vyřídí do 2 měsíců ode dne jejího obdržení.

(6) Kancelář má právo na náhradu vyplacené částky náhradního plnění od orgánu pověřeného vyřizováním žádostí o náhradní plnění v členském státě sídla pojistitele nebo jeho pobočky, který uzavřel pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti týkající vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda.

(7) Výplatou náhradního plnění přecházejí práva poškozeného vůči osobě, která způsobila škodu, nebo vůči jejímu pojistiteli na Kancelář.

(8) Jestliže příslušný orgán jiného členského státu, než je Česká republika, poskytl v souladu s právem Evropských společenství^{22d)} náhradní plnění poškozenému s bydlištěm nebo sídlem v tomtéž členském státu a uplatnil své právo na náhradu proti Kanceláři, Kancelář takto uplatněné právo uspokojí bez zbytečného odkladu.

§ 24b

(1) Z garančního fondu poskytuje Kancelář ná-

^{22d)} Čl. 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/26/ES ze dne 16. května 2000 o sblížování právních předpisů členských států týkající se pojištění občanskoprávní odpovědnosti za provoz motorových vozidel a pozměňující směrnici Rady 73/239/EHS a 88/357/EHS.

hradní plnění poškozenému s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky také tehdy, jestliže

- a) není možné zjistit vozidlo, jehož provozem byla na území jiného členského státu, než je Česká republika, způsobena škoda, nebo
- b) do 2 měsíců ode dne vzniku škody způsobené provozem vozidla není možné zjistit pojišťovnu, které vznikla povinnost poskytnout pojistné plnění za tuto škodu.

(2) Kancelář má právo na náhradu vyplacené částky náhradního plnění podle odstavce 1

- a) vůči garančnímu fondu v členském státě, ve kterém došlo ke škodě, jestliže nelze zjistit vozidlo, jehož provozem byla škoda způsobena,
- b) vůči garančnímu fondu členského státu, ve kterém došlo ke škodě, jestliže byla škoda způsobena provozem vozidla, které má obvyklé stanoviště na území jiného než členského státu,
- c) vůči garančnímu fondu v členském státě, na jehož území má vozidlo, jehož provozem byla škoda způsobena, obvyklé stanoviště, jestliže nelze zjistit pojišťovnu, které vznikla povinnost poskytnout pojistné plnění za škodu způsobenou takovým vozidlem.

(3) Ustanovení § 24a odst. 7 a 8 platí v případě náhradního plnění podle odstavce 1 obdobně.

§ 25

Výkon státního dozoru nad činností Kanceláře

(1) Činnost Kanceláře podle § 18 odst. 2 písm. a), b), d) a f) podléhá státnímu dozoru, který vykonává ministerstvo. Pro výkon státního dozoru nad činností Kanceláře se použijí ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího výkon státního dozoru nad pojištnictvím.¹⁰⁾

(2) Při výkonu státního dozoru je ministerstvo oprávněno ukládat Kanceláři opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Jestliže Kancelář nesplní uložená opatření ve lhůtě stanovené ministerstvem nebo jestliže se v její činnosti tyto nedostatky opakují, je ministerstvo oprávněno uložit Kanceláři pokutu, a to do výše 10 milionů Kč a ve lhůtě podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

Oddíl čtvrtý

Společná a přechodná ustanovení

§ 26

Společná ustanovení

(1) Je-li vozidlo ve spoluvlastnictví více osob, plní povinnosti podle tohoto zákona ten ze spoluvlastníků, který k tomu byl spoluvlastníky vozidla písemně pověřen. V případě smrti vlastníka vozidla vykonává po-

vinnosti vlastníka vozidla podle tohoto zákona jeho dědic, v případě více dědiců ten, který k tomu byl ostatními dědici pověřen. Nebyl-li nikdo pověřen, pak tyto povinnosti vykonává soudem určený správce dědictví. V případě zániku právnické osoby povinnosti vlastníka vozidla podle tohoto zákona vykonává její právní nástupce, zaniká-li právnická osoba bez právního nástupce, likvidátor, je-li tato osoba v konkursu, správce konkursní podstaty.

(2) V případě smrti pojistníka přecházejí práva a povinnosti z pojištění odpovědnosti do doby nabytí právní moci usnesení o nabytí dědictví na dědice společně a nerozdílně.

§ 26a

Působnosti stanovené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo městským částem podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

Přechodná ustanovení

§ 27

(1) Pojistná smlouva může být uzavřena s účinností nejdříve od 1. ledna 2000.

(2) Povinnost podle § 1 odst. 2 vzniká dnem 1. ledna 2000.

(3) U škodných událostí, které nastaly před 1. lednem 2000, a nároků z nich vzniklých se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

(4) Pojistitel, který před 1. lednem 2000 uzavřel s pojistníkem pojistnou smlouvu týkající se vozidla, které bylo vzato do evidence vozidel před 1. lednem 2000, je povinen do 5 pracovních dnů po ukončení kalendářního měsíce předat Kanceláři přehled o dokladech o pojištění vydaných za celý předchozí kalendářní měsíc a o údajích v nich obsažených.

§ 28

(1) Ministerstvo svolá do 4 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona první shromáždění všech členů Kanceláře.

(2) Náklady na činnost Kanceláře v roce 1999 uhradí její členové formou mimořádného příspěvku, jehož výši určí shromáždění členů na svém prvním zasedání. Tento příspěvek je splatný do jednoho měsíce ode dne, kdy byl shromážděním členů stanoven.

(3) Výše prostředků garančního fondu musí činit nejméně

- a) k 1. lednu 2000 3 % z celkového objemu pojistných plnění ze zákonného pojištění odpovědnosti

za škodu způsobenou provozem motorového vozidla²³⁾ (dále jen „zákonné pojištění“) vyplacených v roce 1998,

- b) k 1. lednu 2001 5 % z celkového objemu vyplacených pojistných plnění ze zákonného pojištění vyplacených v roce 1999,
- c) k 1. červenci 2001 20 % z celkového objemu plnění vyplacených z garančního fondu v předchozím účetním období.

§ 29

(1) Práva a povinnosti České pojišťovny a. s. vzniklé ze zákonného pojištění přecházejí dnem 1. ledna 2000 na Kancelář. Tato práva a povinnosti uplatňuje a vykonává jménem a na účet Kanceláře Česká pojišťovna a. s. O této činnosti vede Česká pojišťovna a. s. účetní evidenci odděleně od účetní evidence o ostatní činnosti.

(2) Česká pojišťovna a. s. převede do posledního dne měsíce následujícího po ověření účetní závěrky za rok 1999 auditorem na zvláštní účet Kanceláře částku odpovídající výši prostředků technických rezerv vytvořených z pojistného za zákonné pojištění přijatého do 31. prosince 1999 po odpočtu výše pojistného plnění vyplaceného ze zákonného pojištění od 1. ledna 2000 k datu převodu. Prostředky uložené na tomto účtu lze použít pouze na úhradu závazků ze zákonného pojištění a nákladů s jejich vyřízením spojených. Pokud k tomu prostředky na tomto účtu nepostačují, úhrada závazků ze zákonného pojištění a nákladů s jejich vyřízením spojených jde na vrub Kanceláře.

(3) Česká pojišťovna a. s. je povinna předat do jednoho měsíce po prvním zasedání shromáždění členů Kanceláře databázi osob, které k tomuto datu uhradily pojistné za zákonné pojištění v roce 1999, a statistické údaje o vývoji zákonného pojištění za posledních 5 let.

(4) Česká pojišťovna a. s. předloží Kanceláři vždy do 31. března běžného roku zprávu o činnosti podle odstavce 1 věty druhé a její vyúčtování.

(5) Činnost Kanceláře a České pojišťovny a. s. podle odstavců 1 až 4 podléhá výkonu státního dozoru nad pojišťovnictvím podle zvláštního právního před-

pisu,¹⁰⁾ přičemž ustanovení tohoto zvláštního právního předpisu se pro výkon státního dozoru nad touto činností Kanceláře a České pojišťovny a. s. použijí obdobně.

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, s výjimkou ustanovení § 1 odst. 2, § 15 odst. 1, 7, 8 a 9, § 16, 17, části druhé, třetí, čtvrté a páté, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2000.

Zákon č. 307/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), nabyl účinnosti dnem vyhlášení (3. prosince 1999).

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., nabyl účinnosti dnem 1. července 2001.

Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003.

Zákon č. 47/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, nabyli účinnosti dnem 1. května 2004.

Předseda vlády:

PhDr. Špidla v. r.

²³⁾ Vyhláška č. 492/1991 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění pozdějších předpisů.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 179, 519 305 179, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Opava:** FERRAM, a. s., prodejna KNIHA Mezi trhy 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollárova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29, Petr Gřeš, Markova 34; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům); **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405, Donáška tisku, Nuselská 53, tel.: 272 735 797-8; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7–12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplíce:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoan, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.